

DOCUMENT de PROGRAMARE
pe
COMPETITIVITATE
ECONOMICĂ
2007-2013

REGIUNEA TRANSILVANIA DE NORD

VARIANTĂ ÎN LUCRU

Februarie 2006

Cuprins

Introducere: conceptul de competitivitate regionala

Analiza Socio-economica

- 1. Sectorul productiv**
 - 1.0. Crestea sustinuta a PIB**
 - 1.1. PIB in activitatile economice**
 - 1.2. Sectorul antreprenorial si economic**
- 2. Piata muncii**
- 3. Cercetare – Dezvoltare – Inovare**
 - 3.1. Cercetare-Dezvoltare**
 - 3.2. Activitatea si potentialul de inovare**
- Infrastructura de afaceri**
- Societatea informationala**
- 4. Infrastructura**
- 5. Turismul**
 - Starea actuala a turismului regional**
 - Produce si servicii turistice**
 - Promovare, potential turistic**

Analize SWOT

Strategia – de definitivat

Portofoliu de proiecte – de definitivat

0. Introducere

Conceptul de competitivitate regionala

Derivat din abordarea conceptului la nivel national, poziționarea competitivă relativă a unei regiuni pe un „segment particular” de piață sau pe o „nișă” de piață specifică unei anumite industrii depinde într-o bună măsură de următoarele variabile:

- Înzestrarea relativă cu factori de producție;
- Mărimea piețelor locale care afectează condițiile inițiale de creștere;
- Prezența industriilor suport;
- Structura firmelor, strategiile la nivel de firme, modul de acțiune al competitorilor, organizarea și managementul firmelor;
- Investițiile, transferul de resurse dintr-o regiune în alta;
- Nivelul de „cunoștințe” (knowlege) la nivelul specialiștilor/forței de muncă din regiune –atât sub formă de patente sau drepturi de autor, cât și la nivel informal (unde de fapt este nivelul majoritar de valoare adăugată);
- Infrastructura de susținere a inovației;
- Atragerea de firme străine, pentru creșterea nivelului local de cunoștințe.

Pentru creșterea nivelului de competitivitate la nivel regional, trebuie luate în considerare următoarele „provocări cheie”:

- Dezvoltarea de capabilități de nișă pentru creșterea diferențierii relativ la alte regiuni;
- Stimularea colaborării, parteneriatelor în afaceri;
- Atragerea de investiții pe termen lung;
- Dezvoltarea forței de muncă;
- Dezvoltarea leadership-ului public și privat.

Competitivitatea regională reprezintă potențialul regiunii respective de a menține și/sau atrage acei oameni care stăpânesc factorii de cunoaștere cheie pentru succesul dezvoltării economice, la care se adaugă potențialul regiunii de a exploata în producție acești factori de cunoaștere. Din acest punct de vedere, regiunea trebuie să furnizeze mecanismele adecvate pentru a permite firmelor să dezvolte infrastructuri de inovație, precum și mecanisme de depășire a problemelor pe care le aduce inovația (investiții, risc etc.). Regiunea trebuie să contribuie la dezvoltarea infrastructurii de comunicare dintre firme, trebuie să încurajeze dinamismul mediului de afaceri, să sprijine investițiile în cercetare și dezvoltare, să descurajeze abordările „miopice” ale firmelor (profitul de termen-scurt), să sprijine educația/instruirea forței de muncă.

Astfel, competitivitatea regională face referire la relația dintre competitivitatea firmelor și efectul acestei competitivități asupra competitivității regiunii în care firmele respective funcționează. În abordarea competitivității regionale trebuie avute în vedere două aspecte, după cum urmează:

1. Ideea conform căreia, competitivitatea regională rezultă din agregarea

competitivității firmelor din regiune: existența de firme în regiune capabile să realizeze în mod constant și profitabil produse/servicii care să satisfacă cerințele unei piețe libere în termeni de preț, calitate, timp de livrare, diferențiere etc. Din acest punct de vedere, „*competitivitatea regională*” este văzută sub forma:

„abilitatea economiei regionale de a-și optimiza activele și capitalul indigen pentru a concura și prospera pe piețele naționale și globale și pentru a se adapta la schimbările de pe aceste piețe”.

2. Ideea conform căreia, competitivitatea regională este un derivat al competitivității macroeconomice: migrația interregională a factorilor mobili, capitalului și forței de muncă reprezintă amenințări pentru dezvoltarea regională. Din acest punct de vedere, „*competitivitatea regională*” constă în:

„capacitatea regiunii de a crea mecanisme de ajustare macro-economică pentru controlul factorilor care influențează competitivitatea interregională”.

ANALIZA SOCIO-ECONOMICA

1. Sectorul productiv.

1.0. Creșterea sustinută a PIB

Ținta PIB a Strategiei de la Lisabona

Obiectivele de la Lisabona în termenii țintelor PIB reprezintă menținerea unei medii anuale de creștere a PIB de aprox. 3%

Cu o creștere susținută a PIB în ultimii cinci ani (2002 – 1998, 2002 fiind ultimul an pentru care există date disponibile), PIB pentru regiunea Nord-Vest (Transilvania de Nord) se regăsește încă sub media națională. În termeni absoluți, PIB pentru regiunea Nord-Vest (Transilvania de Nord) este cu mult mai mic decât media UE25 [27 față de UE25=100]. În cel mai optimist dintre scenariile PIBR/loc va ajunge la 62.6% din media europeană în 2030.

	1999	2000	2001	2002
Uniunea Europeană (25 țări)	18523,2	19764,8	20494,5	21170,1
România	4757,3	5006,2	5462,4	6058
Nord-Vest (Transilvania de Nord)	4220,5	4653,2	5069,3	5726,2

Sursa: Eurostat

Se remarcă creșterile PIB la Paritatea Puterii de Cumpărare pe locuitor, atât la nivel național, dar mai ales la nivelul regiunii Nord-Vest (Transilvania de Nord)(tabelul alăturat):

	1999-2000	2000-2001	2001-2002
Uniunea Europeană (25 țări)	6,7	3,7	3,2
România	5,2	9,1	11
Nord-Vest (Transilvania de Nord)	10,2	10,9	12,9

	1999	2000	2001	2002
România	25,7	25,3	26,7	28,6
Nord-Vest (Transilvania de Nord)	22,8	23,5	24,7	27

Sursa: Eurostat

PIB pe cap locuitor poate fi descompus, în scopuri analitice, în următoarele elemente:

$$\text{Populație} \times \frac{\text{PIB}}{\text{Angaj.}} = \frac{\text{PIB}}{\text{Pop. cu vârstă}} \times \frac{\text{Angaj.}}{\text{Pop. vârstă de muncă}}$$

Ultimul element, proporția populației cu vârstă de muncă, contribuie foarte puțin la variația PIB pe locuitor între regiuni și, în orice caz, nu este o variabilă care să fie ușor afectată de politică. Deci, este exclusă din

analiza noastră.

Pentru ca o regiune să fie competitivă, aceasta ar trebui să aibă atât un nivel înalt al productivității – sau al calității locurilor de muncă din moment ce cele două tind să meargă împreună – cât și un număr mare de persoane care lucrează – o cantitate satisfăcătoare a locurilor de muncă.

De asemenea, trebuie remarcat faptul că creșterea PIB pe locuitor în orice regiune este strâns aproximată de suma creșterii productivității și a creșterii nivelului de ocuparea forței de muncă.

Având în vedere faptul de nivelul de ocupare a forței de muncă din regiune a scăzut neîntrerupt începând cu anul 1998 (populația activ înregistrată în regiune în 1998 era de 1524 mii persoane, iar în 2003 datele indică 1228 mii persoane), creșterea PIB pentru regiunea Nord-Vest (Transilvania de Nord) ar putea fi determinată în primul rând de creșterea în productivitatea muncii.

Totuși, o analiză mai prudentă a datelor statistice oferă câteva aspecte îngrijorătoare: în primul rând, productivitatea muncii pe persoană este semnificativ mai mică decât media UE [30,6 în 2002, față de regiunea București-Ilfov de 69,55 în 2002, față de UE25=100, Statele Unite =135,7]; în al doilea rând, în anul 2002, 26,8% din PIB a fost obținut din industrie, urmat ca și contribuție de sectorul Agricultură, piscicultură și silvicultură cu 14,6% și de un subsector specific al sectorului servicii: “tranzacții imobiliare, închirieri și servicii pentru afaceri”, cu un procentaj de 14,1%; în al treilea rând, rata de ocupare a forței de muncă – 49,8 în 2003 – este mult departe de ținta Lisabona de 70% până în 2010.

Pentru ca creșterea economică să-și mențină tendința pozitivă actuală, ar trebui ca progresul în productivitatea muncii să continue, declinul ocupării să fie inversat, iar structura activității economice să fie îmbunătățită. Regiunea trebuie să investească în mod hotărât în capitalul uman și fizic. Pentru creșterea calității vieții în teritoriul nostru, o pre-condiție este existența mai multor locuri de muncă care să fie tot mai bune. Este esențial să se asigure faptul că aceste dezvoltări sunt durabile din punct de vedere social și de mediu.

Produsul Intern Brut al Regiunii Nord-Vest (Transilvania de Nord) în anul 2002 totaliza 180.186,4 miliarde lei, reprezentând 11,89% din PIB al României.

Evoluția PIB (preturi curente) pe perioada 1998-2002 comparativ Regiunea Nord-Vest (Transilvania de Nord)- România este redată mai jos:

Cu toate că PIB-ul regional a înregistrat o creștere exponențială între 1998 și 2002, (în 2002 este de 4 ori valoarea din 1998), ponderea PIB-ului regional la formarea PIB-ului național a urmat un trend descendent în toți acești ani.

	1998	1999	2000	2001	2002
Romania	373,80	545,73	803,77	1.167,69	1.514,75
Nord – Vest	45,32	66,52	95,01	136,67	180,18
Pondere regiunii din total Romania	12,12	12,19	11,82	11,70	11,89

Sursa: Prelucrare după datele din Anuarul statistic al României 2004

Comparând regiunea Nord-Vest (Transilvania de Nord) cu celelalte regiuni se constată că în 2002 s-a menținut locul 5 înregistrat în 2001 în ierarhia națională în ceea ce privește contribuția regiunii la formarea PIB Național.

Regiuni	Valoare PIB 2001		Ierarhie	Valoare PIB 2002		Ierarhie
	Mii mld lei	%		Mii mld lei	&	
Total Romania	1.167,69	100,0	-	1.514,75	100,0	-
Nord-Est	143,40	12,3	3	186,07	12,28	4

Sud-Est	131,65	11,3	6	171,11	11,29	6
Sud Muntenia	143,12	12,3	4	187,73	12,39	3
Sud-Vest Oltenia	104,85	9,0	8	130,00	8,58	8
Vest	112,24	9,6	7	147,13	9,71	7
Nord-Vest (Transilvania de Nord)	136,67	11,7	5	180,18	11,89	5
Centru	144,21	12,4	2	191,13	12,61	2
Bucuresti-Ilfov	250,72	21,5	1	319,76	21,1	1

Sursa: Prelucrare după datele din Anuarul statistic al României 2004

Produsul Intern Brut pe locuitor, de 65,38 milioane lei în 2002, reprezentând 94% din PIB pe locuitor la nivel național, face ca regiunea Nord-Vest (Transilvania de Nord) să se claseze pe locul al 4-lea la nivel național, fiind depășită de regiunile Bucuresti-Ilfov, Vest și Centru, la fel ca și în 2001.

Tabel x. - Produsul intern brut regional pe locuitor în 2002

	România	Regiunea							
		NE	SE	S	SV	V	NV	C	BI
PIBR/loc (mii lei/loc)	69.500,58	49.709,40	59.667,57	55.626,98	55.530,62	75.274,14	65.381,31	75.053,88	144.669,68
Diferențe față de media națională (%)	100	71,5	85,8	80	79,9	108,3	94	108	208,15

Sursa: Anuarul statistic al României 2004

1.1. PIB în activitățile economice

Produsul Intern Brut este indicatorul cel mai des folosit pentru a stabili la nivel macroeconomic situația actuală și eficiența diferitelor sectoare. Valoarea PIB/PPC în 2003 în regiune a fost de 48.110 USD, mai puțin de jumătate din valoarea aferentă regiunii Bucuresti-Ilfov și a 4-a regiune în clasamentul național.

În regiunea Nord-Vest (Transilvania de Nord), contribuția sectoarelor la formarea PIB în ultimii ani este următoarea:

Tabel 1. Contribuția sectoarelor (în procente %) la formarea PIB în regiunea Nord-Vest în perioada 1998-2003

Sectorul	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Agricultura	15,8	14,5	13,8	15,6	14,6	14,6
Industria	25,7	22,7	25,0	26,6	26,8	31,5
Construcțiile	4,3	3,6	4,1	5,0	4,7	
Sectorul servicii	43,0	47,6	45,9	42,4	44,9	44,9

Analiza PIB în activitățile economice, prezentată în tabelele 1 și 2, atât în cifre, cât și în

procente, evidențiază următoarele aspecte:

- Sectorul servicii aduce în ultimul an o contribuție de 44,9% la PIB regional; chiar dacă procentul reprezintă aproape jumătate din contribuția tuturor sectoarelor, defalcarea activităților releva faptul că sub-sectorul afaceri imobiliare, turism și al activităților cu valoare adăugată redusă predomină. Astfel, în 2002 aproape 10% din PIB a reprezentat contribuția sectorului „transporturi, depozitare și comunicații” (Cod CAEN 60-61-62-63-64), care include de asemenea activitatea agențiilor de turism.
- Industria a contribuit aproape constant la formarea PIB în termeni procentuali în ultimii șase ani considerați, încadrându-se între valorile procentuale 22,7 și 28,8%, cu un ritm de creștere accentuat în 2003, când atinge 31,5 % din PIB.
- Agricultură aduce de asemenea o contribuție substanțială la formarea PIB în regiune, cu o evoluție constantă, cu creșteri și descreșteri de 1,2 procente în ultimii 6 ani, încadrându-se între valorile 13,8 și 15,8 % din PIB.
- Contribuția activităților de Comerț la PIB s-a menținut relativ constantă în acești ani, încadrându-se între valorile 9,5 și 8,5 % din PIB, cu o creștere ușoară în 1999 și cu un trend descendent începând din anul respectiv.
- Trenduri ușor descendente în contribuția la realizarea PIB-ului au înregistrat sectoarele: Administrație publică și apărare, Hoteluri și restaurante. Pentru ambele domenii însă, valoarea absolută a înregistrat un ritm susținut de creștere în toți acești ultimi șase ani.
- Un alt contributor major la formarea PIB-ului regional (aproape 10% în 2002) este sectorul „transporturi, depozitare și comunicații” (Cod CAEN 60-61-62-63-64), care include de asemenea activitatea agențiilor de turism.

Tabel nr.2 Valoarea și Distribuția PIB pe activități economice în perioada 1998-2002

Sectorul	1998		1999		2000		2001		2002	
	%	Mld. lei	%	Mld. lei	%	Mld. lei	%	Mld. lei	%	Mld. lei
Agricultură, vânătoare și silvicultură	15,85	7182,50	15,7	9.614,80	13,8	13.107,4	15,63	21.365,1	14,63	26.356,50
Pescuit și piscicultură	0,0015	0,70	0,0031	1,90	0,0022	2,10	0,0026	3,60	0,0041	7,40
Industrie	25,66	11.629,6	24,1	14.765,9	24,97	23.728,2	26,63	36.394,8	26,83	48.339,40
Construcții	4,33	1.963,6	3,96	2.426,50	4,13	3.927,60	4,99	6.822,40	4,65	8.382,20
Comerț	9,5	4.304,00	11,73	7.184,80	9,28	8.815,40	8,83	12.064,7	8,51	15.336,50
Hoteluri și restaurante	2,13	963,10	2,31	1.417,30	2,06	1.953,80	1,98	2.705,80	1,61	2.896,90
Transport, depozitare și comunicații	9,45	4.281,40	10,48	6.419,50	9,99	9.492,10	10,18	13.908,2	9,99	18.007,20
Intermedieri financiare	1,5	679,00	1,57	964,30	1,24	1.179,10	1,55	2.124,40	1,77	3188,50

Afaceri imobiliare, închirieri și servicii către întreprinderi	12,32	5.584,30	9,54	5844,50	14,88	14.137,6	13,09	17.889,10	14,13	25.461,60
Administrația publică și apărare	3,6	1.629,90	3,78	2.317,70	3,76	3.570,30	3,2	4.371,40	3,34	6.010,70
Educație	3,46	1.568,70	4,06	2.486,00	3,56	3.379,90	3,33	4.557,90	3,34	6.019,00
Sănătate și asistență socială	2,58	1.169,80	2,42	1.484,00	2,2	2.087,00	1,77	2.421,70	2,16	3.898,70
Servicii de intermediari financiare măsurate indirect (SIFMI)	-1,49	-676,10	-1,54	-944,40	-1,07	-1.018,0	-1,55	-2112,90	-1,11	-2.006,7

Legat de activitatea "tranzacții imobiliare, închirieri și servicii către întreprinderi", este de preferat ca dimensiunea contribuției acestui sub-sector la PIB-ul regional să se analizeze pentru fiecare dintre sub-sectoarele agregate sub acest grup sectorial, întrucât serviciile IT, cele de consultanță și activitățile de cercetare-dezvoltare sunt incluse în această categorie și reprezintă o parte importantă a evoluției la nivel regional (a se vedea analiza SWOT). Ponderea relativă a componentei imobiliare în schimb, poate reflecta o piață speculativă a tranzacțiilor imobiliare, atât cu prețuri în creștere, cât și cu mărirea volumului de tranzacții.

De asemenea, intermedierea financiară s-a înscris pe un trend ascendent în ultimii trei ani analizați. Intermedierea financiară a crescut în 2002 cu 0,53 puncte procentuale în regiune față de anul 2000 (0,6% la nivel național); educația și-a scăzut contribuția la formarea PIB de la 4,6 la 3,34 în perioada 1999-2002 (0,5%), față de o creștere la nivel național de 0,22%. De remarcat că în regiunea București - Ilfov, acest indicator în 2002 era de 1,9 din PIB.

Ramurile afectate de procesul de restructurare economică din perioada 1997-2000 (agricultura, industrie, construcții) au înregistrat scăderi relative mai mari decât la nivel național, în timp ce ramura serviciilor a înregistrat o creștere relativă mai semnificativă. Acest lucru se poate corela cu faptul că intensitatea procesului de restructurare în regiune a fost mai mare decât la nivel național (privatizarea a fost mai rapidă, inclusiv în sectoarele dificile ca mineritul și siderurgia). Probabil că acest lucru s-a produs nu numai pentru că aceasta a fost decizia politică (fiind mai ușor, spre exemplu, să restructurezi mineritul din regiune comparativ cu cel din Valea Jiului), dar și pentru că întreprinderile privatizate erau mai atractive, mai competitive, lucru demonstrat și de faptul că în perioada de creștere ramura industriei și a construcțiilor au înregistrat creșteri relative mai mari decât creșterea relativă medie la nivel național. Acest lucru se mai poate datora și influxului de investiții noi

(dezvoltarea de noi afaceri).

Ramura serviciilor este, cu siguranta, ramura unde regiunea exceleaza (insa nu si in comparatie cu celelalte regiuni) fiind si ramura care a preluat, ca si la nivel national, socul restructurarii celorlalte ramuri (vezi perioada 1997-2000). Ponderea serviciilor in cadrul economiei regionale a ramas intre cele mai mari (a doua dupa Banat) comparativ cu celelalte regiuni rurale ale Romaniei chiar daca, in 2001, aceasta a devenit mai mica decat ponderea medie nationala a serviciilor (datorita cresterii mult mai accentuate a acestei ramuri in regiunea Bucuresti-Ilfov, decat in Transilvania de Nord).

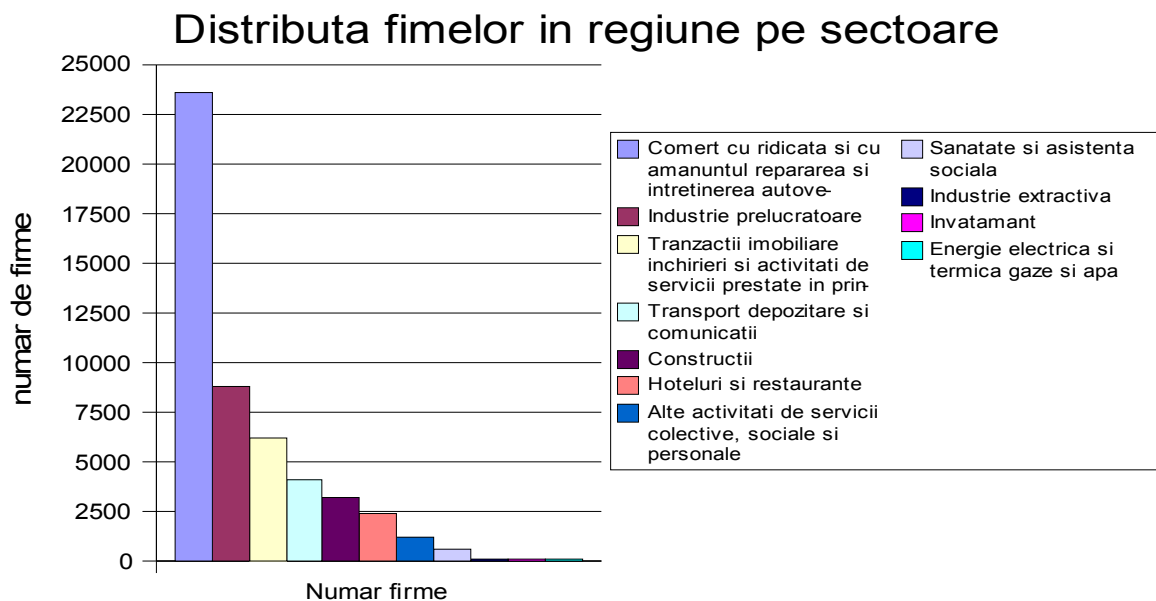
1.2. Sectorul antreprenorial si economic.

Dinamica si distributia intreprinderilor

La nivelul anului 2003, in regiunea Nord-Vest se aflau peste 50.000 firme, reprezentând 14% din numărul total de firme înregistrate în România, fiind a doua regiune dupa Bucuresti-Ilfov ca numar de firme. Din totalul acestora, IMM-urile reprezinta peste 98%.

La distributia acestora pe sectoare, se observa concentrarea firmelor pe segmentul „Comert, Reparatii si Intretinere”, unde activeaza aproape jumatate din firmele inregistrate in regiunea Nord-Vest; industria prelucratoare si tranzactiile imobiliare sunt urmatoarele sectoare care depasesc ca pondere pragul de 10%. Sectoarele: industrie extractiva, energie electrica, termica si gaze, invatamant, se regasesc cu procent sub 1% din totalul intreprinderilor, intrucat aceste sectoare sunt monopolizate de un numar redus de firme iar cota de penetrare a acestor pietee necesita investitii masive.

Grafic nr.1 Distributia firmelor din regiune pe sectoare de activitate, 2003

În 2004, indicii de specializare regională¹ pe principalele sectoare de activitate releva faptul că regiunea Nord-Vest este specializată în Industrie (valoare: 119, a II-a după București-Ilfov) și Construcții (valoare: 112, la fel, a II-a după București-Ilfov), și slab specializată în Servicii (valoare: 96, pen-ultima în clasamentul național pe regiuni, înainte de regiunea Centru) și Agricultură (valoare: 85, pen-ultima în clasamentul național pe regiuni, înainte de regiunea București-Ilfov). Slabă reprezentare a serviciilor se explică prin prezența sectoarelor tradiționale, care încorporează valoare adăugată redusă și forță de muncă ce nu necesită competențe de înaltă clasă.

Tabel nr.3 - Indicii de specializare regională pe principalele sectoare de activitate, 2003 și 2004

Regiunea	Agricultura		Construcții		Industrie		Servicii	
	2003	2004	2003	2004	2003	2004	2003	2004
Nord Est	109	111	81	80	114	116	98	98
Sud Est	125	137	82	82	83	83	103	103
Sud Muntenia	164	167	90	97	99	97	98	98
Sud Vest Oltenia	98	112	74	77	81	89	105	103
Vest	140	141	119	107	120	108	94	97
Nord Vest	99	85	106	112	125	119	95	96
Centru	113	104	109	109	130	128	93	94
București-Ilfov	24	27	124	114	72	77	107	106

În privința IMM-urilor, analiza regională arată o distribuție echilibrată între regiuni ca număr de IMM, în special în cele vestice. Regiunea Nord-Vest (Transilvania de Nord) are o dinamică relativ stabilă de înființare de noi întreprinderi, mai mare decât în alte regiuni ale României, dar mică în comparație cu spațiul UE. (52 de IMM-uri /1000 locuitori în UE15).

Tabel nr. 4 - Evoluția numărului de IMM-uri la 1000 de locuitori, pe regiuni de dezvoltare

Regiunea de Dezvoltare	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Nord-Est	12,4	47.879	48.423	11	14,1	12
Sud-Est	18,6	54.748	54.834		20,7	17
Sud Muntenia	14,2	49.147	47.510		15,2	13
Sud-Vest	16,5	39.542	37.448	12	16,8	14

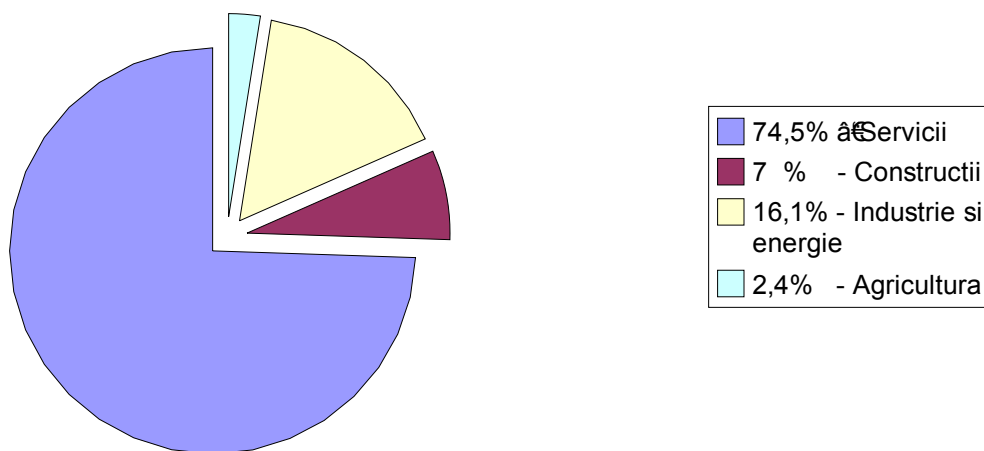
¹ Rata de specializare regională (densitatea forței de muncă – pentru fiecare sector din fiecare regiune – pe cap de locuitor, cu o rată de specializare mai mare decât media națională);

Indice de specializare regională -daca valoarea indicelui este mai mica decat 100, regiunea este sub-specializata in sectorul respectiv, comparativ cu media nationala, iar daca depaseste valoarea de 100, regiunea este specializata si capata caracteristicile profilului economic respective

Vest	16,1	34.627	36.023	16	21,1	19
Nord-Vest	19,2	55.961	56.298	17	22,2	20
Centru	18,2	48.589	49.936		22	20
București-Ilfov	35,5	81.936	81.860	31	43	41

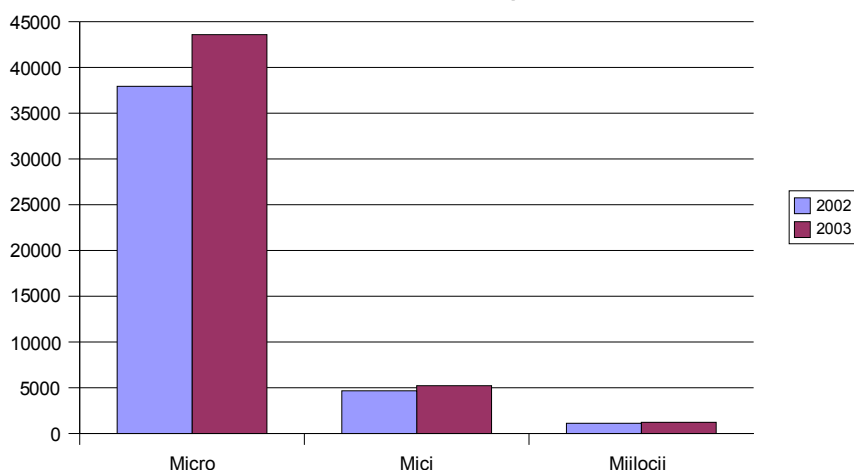
Distributia IMM-urilor pe sectoare de activitate ale economiei este ilustrata in **Graficul nr.2** de mai jos; se remarca preponderenta IMM-urilor in sectorul serviciilor, unde se regasesc 2/3 dintre acestea.

Ponderea sectoarelor relevante in economia regiunii - numar de IMM-uri - 2004

Evolutia numarului de IMM-uri pe clase de marime in ultimii ani (2002-2003) este ilustrata in graficul de mai jos: (**Grafic nr.3**)

Evolutia numarului de IMM-uri pe clase de marime

La nivel regional se constata ca ponderea cea mai mare in total unitati o detin intreprinderile mici, pana la 9 angajati, reprezentand 87% din totalul IMM-urilor din regiune. Cifrele comparative indica faptul ca in cei doi ani considerati s-a inregistrat o crestere a numarului de IMM-uri in toate clasele de marime, cresterea variind intre 10 si 14%. Situatia intreprinderilor mari, cu peste 250 de angajati se mentine relativ constanta, inregistrand o usoara scadere, respectiv de la 311 in 2002 la 292 in 2003.

Tabel nr. 5 - Dinamica intreprinderilor pe clase de marime (dupa numarul de angajati) intre anii 2002-2003

Anul	Total Intreprinderi	Dinamica	0-9		10-49		50-249		> 250	
			Numar	Dinamica	Numar	Dinamica	Numar	Dinamica	Numar	Dinamica
2003	50340	+14.3	43590	+14.8	5228	+12.1	1230	10,2	292	-6,1
2002	44039		37948		4664		1116		311	

In cadrul sectoarelor de activitate de asemenea ponderea cea mai mare o detine clasa de unitati 0-49 salariatii, cu exceptia sectorului energie electrica in care unitatile cu 50-249 si 250-peste detin impreuna peste 65%, IMM-urile fiind slab reprezentate in acest domeniu.

Tabel nr. 6 – Unitatile locale active din industrie constructii comert si alte servicii pe activitati si clase de marime in 2003

	Total	din care: pe clase de marime dupa numarul de salariatii			
		0-9	10-49	50-249	250 si peste
Total regiunea Nord-Vest (Transilvania de Nord)	50340	43590	5228	1230	292
%	100	86,6	10,4	2,4	0,01

Industrie extractiva	133	78	36	11	8
%	100	58,6	27	8,4	6
Industrie prelucratoare	8776	6094	1799	693	190
%	100	69,5	20,5	7,9	2,1
Energie electrica si termica gaze si apa	79	14	14	31	20
%	100	17,7	17,7	39,3	25,3
Constructii	3144	2523	460	147	14
%	100	80,2	14,6	4,7	0,45
Comert cu ridicata si cu amanuntul repararea si intretinerea autovehiculelor si motocicletelor si a bunurilor personale si casnice	23615	21418	2004	184	9
%	100	90,7	8,5	0,8	0,04
Hoteluri si restaurante	2377	2124	255	27	1
%	100	89,4	10,7	1,1	0,04
Transport depozitare si comunicatii	4061	3654	317	50	40
%	100	90	7,8	1,2	1
Tranzactii imobiliare inchirieri si activitati de servicii prestate in principal intreprinderilor	6243	5901	276	60	6
%	100	94,5	4,4	1	0,1
Invatamant	95	84	11	-	-
%	100	88,4	11,6		
Sanatate si asistenta sociala	622	602	19	1	-
%	100	96,8	3,1	0,16	

Sursa: Prelucrare dupa datele din Anuarul statistic al Romaniei 2004

Cele mai mari cresteri la categoria intreprinderi (nou infiintate) s-au inregistrat in domeniul „Tranzactii imobiliare, inchirieri si activitati de servicii prestate in principal intreprinderilor”, respectiv o diferenta de 2100 de intreprinderi in anul 2003 comparativ cu 2002, dintre care doar 3 sunt intreprinderi peste 250 salariati, restul incadrandu-se in categoria IMM_uri. Numarul de intreprinderi a crescut in toate domeniile in perioada considerata, insa cresterile substantiale s-au inregistrat in urmatoarele domenii: constructii, comert, transport si comunicatii, hoteluri si restaurante.

Tabel nr. 7 - Dinamica intreprinderilor pe sectoare de activitate intre anii 2002-2003

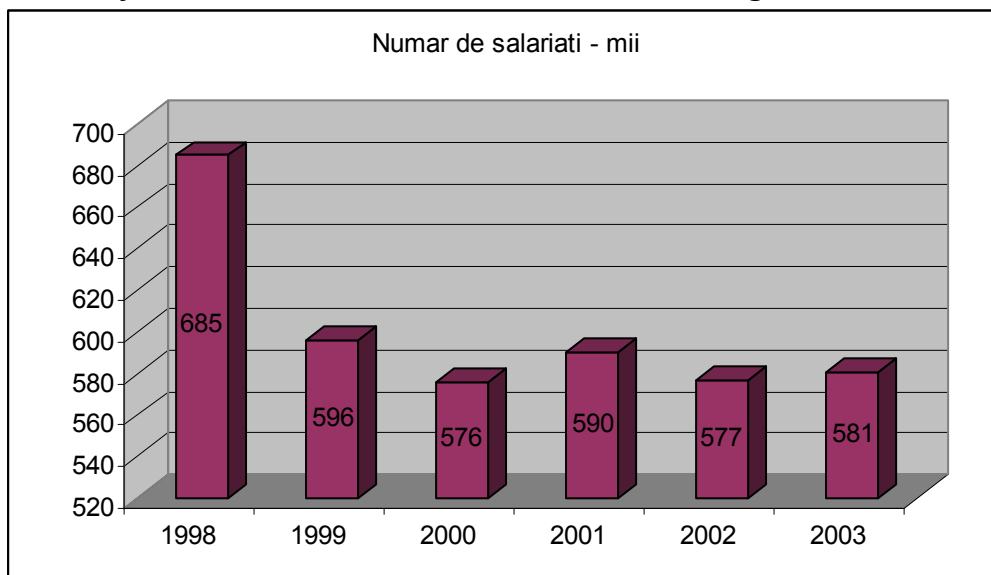
Sectorul	Numar de intreprinderi		Dinamica
	2002	2003	%
Total regiunea Nord-Vest (Transilvania de Nord)	44039	50340	+ 14.3
Industrie extractiva	123	133	+ 8.1
Industrie prelucratoare	7998	8776	+ 9.7
Energie electrica si termica gaze si apa	65	79	+ 21.5

Constructii	2406	3144	+ 30.7
Comert cu ridicata si cu amanuntul repararea si intretinerea autovehiculelor si motocicletelor si a bunurilor personale si casnice	22594	23615	+ 4.5
Hoteluri si restaurante	1870	2377	+ 27.1
Transport depozitare si comunicatii	3367	4061	+ 20.6
Tranzactii imobiliare inchirieri si activitati de servicii prestate in principal intreprinderilor	4107	6243	+ 52

Dinamica salariatilor

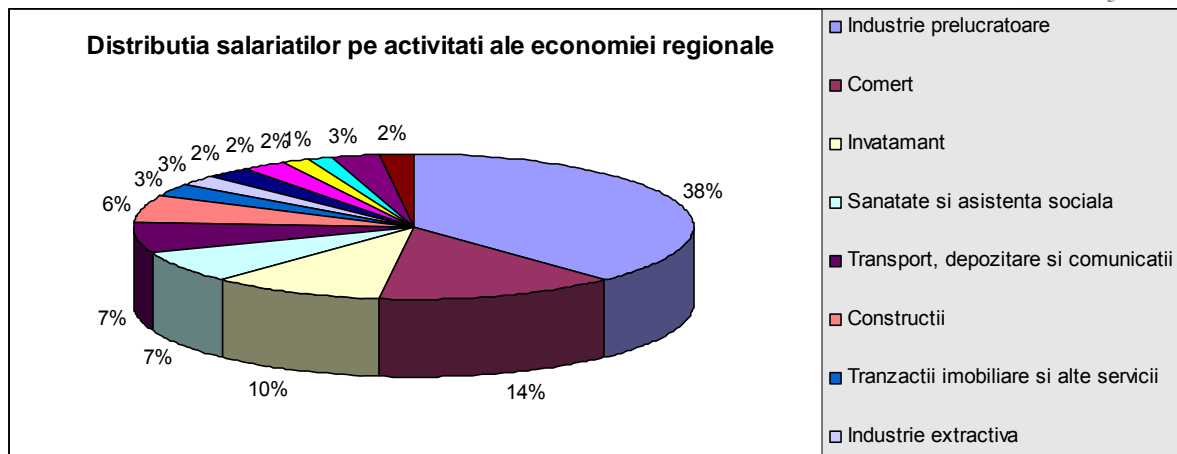
Numarul mediu al salariatilor in decursul ultimilor ani este reflectat in graficul de mai jos.

Grafic nr. 4 - Evolutia numarului de salariati in regiunea Nord-Vest

In regiunea Nord-Vest (Transilvania de Nord), in anul 2003 erau 581512 salariati, reprezentand 50,3% din populatia ocupata din regiune. Industria absoarbe 42,1% din total salariati, industria prelucratoare cu cel mai mare procent de salariati din total sectoare,(38%), urmata activitatile de comert cu 14 %, invatamant cu 10%, in agricultura fiind angajati doar 2,46 dintre salariati.

Grafic nr. 5 - Distributia numarului de salariati pe sectoare ale economiei in regiunea Nord-Vest

Tabelul de mai jos reflecta distributia medie a numarului de angajati in intreprinderile din regiune. Se remarca faptul in sectoarele: „Energie electrica si termica, gaze si apa”, „Industria extractiva” si „Invatamant”, numarul mediu de anjagati intr-o intreprindere depaseste 100 de persoane, cu peste 600 in Invatamant. La polul opus, intreprinderile active in sectoarele: „Tranzactii imobiliare si alte servicii”, „Comert” si „Hoteluri si Restaurante” au in medie intre 2 si 4 angajati.

Tabel nr. 8 – Numar mediu de salariati per intreprindere, in diferite sectoare ale economiei, in 2003

2003	Numar de Intreprinderi	Numar total de salariati	Numarul mediu de salariati per intreprindere
Total*	50340	581512	11.55
Industria extractiva	133	15050	113.16
Industria prelucratoare	8776	221783	25.27
Energie electrica si termica, gaze si apa	79	14055	177.91
Constructii	3144	33933	10.79
Comert	23615	80983	3.43
Hoteluri si restaurante	2377	10052	4.23
Transport, depozitare si comunicatii	4061	41294	10.17
Tranzactii imobiliare si alte servicii	6243	15161	2.43
Invatamant	95	57216	602.27
Sanatate si asistenta sociala	622	42060	67.62

*Totalul include si intreprinderile din domeniile: „Agricultura, vanatoare si silvicultura”, „Pescuit si piscicultura”, „Intermedieri financiare”, „Administratie publica si aparare”, si „Celelalte activitati ale economiei nationale”.

Comparand datele referitoare la dinamica numarului de salariati pe sectoare ale economiei, se remarca o dinamica asemanatoare cu cea inregistrata la capitolul numar de intreprinderi pe

sectoare, între cei doi indicatori existând o strânsă corelație. Astfel, s-au înregistrat creșteri ale numărului de salariați în domeniile: Construcții (creștere cu 9,5% în 2003), Comerț (cu 8,8%), Hoteluri și restaurante (cu 23,9% mai mare în 2003 față de 2002).

În cazul a două dintre sectoarele care au înregistrat creșteri spectaculoase la numărul de întreprinderi, respectiv „Tranzacții imobiliare și alte servicii” și „Transport, depozitare și comunicații”, se remarcă o corelație invers proporțională, numărul de salariați diminuându-se în 2003. Faptul că creșterea numărului de întreprinderi nu atrage după sine creșterea numărului de salariați ar putea avea ca motiv dinamică internă între clasele de mărime a întreprinderilor, însă și schimbări în rata falimentelor înregistrate în perioada studiată.

Tabel nr. 9 - Dinamica numărului de salariați pe sectoare ale economiei

Sectorul	Numarul de salariați		Dinamica %
	2002	2003	
Total	577222	581512	+ 7.4
Industria extractivă	16253	15050	- 7.4
Industria prelucrătoare	222731	221783	- 0.4
Energie electrică și termică, gaze și apă	15918	14055	- 11.7
Construcții	31011	33933	+ 9.4
Comerț	74410	80983	+ 8.8
Hoteluri și restaurante	8113	10052	+ 23.9
Transport, depozitare și comunicații	42123	41294	- 2
Tranzacții imobiliare și alte servicii	15620	15161	- 3
Învățământ	58881	57216	- 2.8
Sănătate și asistență socială	42090	42060	0.07

Indicatori colaterali (de rentabilitate): volumul investițiilor, valoarea export-import

a). Investițiile

În ultimii ani, sectoarele care au beneficiat de investițiile cele mai mari în regiune sunt industria prelucrătoare (între 30-43% din totalul investițiilor realizate între 2000-2003) activitățile de comerț (între 11-19% din total investiții în anii considerați) și cele de transport, depozitare și comunicații (între 9-16%).

Sectoarele care au beneficiat însă de cele mai mari creșteri investitoriale în ultimii ani, sunt: construcțiile (după o creștere de peste 300% în 2001, rata de creștere s-a stabilizat în jurul procentului de 50% pe an); activitățile industriale, prelucrătoare și extractivă, cu rate de creșteri în jur de 40% în ultimul an (2003) și sectorul transport, depozitare și comunicații, stabilizate în jurul creșterii procentuale de până la 40% anual.

Tabel nr. 10 - Dinamica si volumul investitiilor (in miliarde lei preturi curente) pe sectoare de activitate.

Sectorul	2000	Dinamica 2000-2001 %	2001	Dinamica 2001-2002 %	2002	Dinamica 2002-2003 %	2003
	Total	12863	175	35374	8.9	38526	10.70
Industrie extractiva	669	25.1	837	-18.6	681	39.06	947
Industrie prelucratoare	5199	103.2	10567	22	12889	42.56	18374
Energie electrica si termica, gaze si apa	2131	533	13491	-38.4	8303	-68.58	2609
Constructii	422	332.2	1824	22.9	2242	64.85	3696
Comert cu ridicata si cu amanuntul, repararea si intretinerea autovehiculelor si motocicletelor si a bunurilor personale si casnice	2497	63.7	4088	59.2	6509	8.40	7056
Hoteluri si restaurante	174	28.7	224	142	542	6.64	578
Transport, depozitare si comunicatii	1605	107.2	3324	52.6	5073	38.01	7001
Tranzactii imobiliare, inchirieri si activitati de servicii prestate in principal intreprinderilor	111	700.9	889	121.2	1967	1.32	1993
Alte activitati de servicii colective, sociale si personale	55	136.4	130	72.3	224	37.50	308
Invatamant		0			11	9.09	12
Sanatate si asistenta sociala		0			85	-11.76	75

Exista si sectoare atipice, speculative cum sunt tranzactiile imobiliare, cu o crestere de 700% in 2001, inregistreaza rate mici de crestere ulterior, ajungand la o crestere de 1% intre 2003 si 2002.

Descresteri in volumul investitiilor au fost inregistrate in sectoarele preponderent de stat, respectiv energie electrica si termica, gaze si apa, sanatate si servicii sociale. Se poate observa un oarecare „defazaj” intre sectoarele in care se fac investitii si cele care contribuie la export, pe de o parte, iar pe de alta parte ca regiunea exceleaza la export in sectoare care necesita investitii mici de capital. (vezi paginile urmatoare).

In ceea ce priveste directionarea investitiilor, firmele realizeaza investitii reduse in active intangibile, IT, marketing, studii de piata. De asemenea, investitiile in perfectionarea angajatilor sunt reduse.

Referitor la investițiile străine directe, în 2003 România absoarbe 50\$/cap locuitor, (față de 79\$/loc în Bulgaria, 207\$ în Ungaria, 468 în Republica Ceha), principalele activități economice spre care acestea s-au orientat fiind:

- industria prelucrătoare (cu 51,5%),
- comerț (13,5%),
- poștă și telecomunicații (12,4%),
- intermediari financiare și asigurări (11,3%),
- servicii prestate întreprinderilor (5,9%),
- alte activități (5,4%).

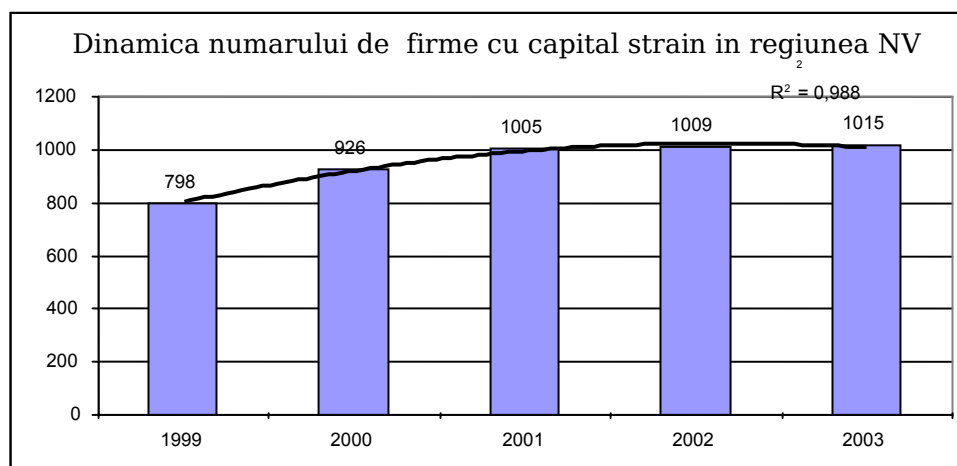
Investițiile străine în anul 2003 s-au îndreptat în cea mai mare parte spre București-Ilfov peste jumătate din acestea; regiunea de Nord-Vest (Transilvania de Nord) este doar pe locul 5 din punct de vedere al investițiilor cu o pondere de doar 6,7% din volumul total al investițiilor străine directe.

Tabel nr. 11 - Investiții străine directe realizate în regiunea Nord-Vest (Transilvania de Nord) în 2004

Regiuni	Suma, mil. euro	% din total
• Total	101596	100
București-Ilfov	54711	53,9
Sud Est	11077	10,9
Sud Muntenia	8461	8,3
Vest	7519	7,4
<i>Nord-Vest (Transilvania de Nord)</i>	6769	6,7
Centru	6446	6,3
Sud Vest Oltenia	3605	3,5
Nord Est	3008	3,0

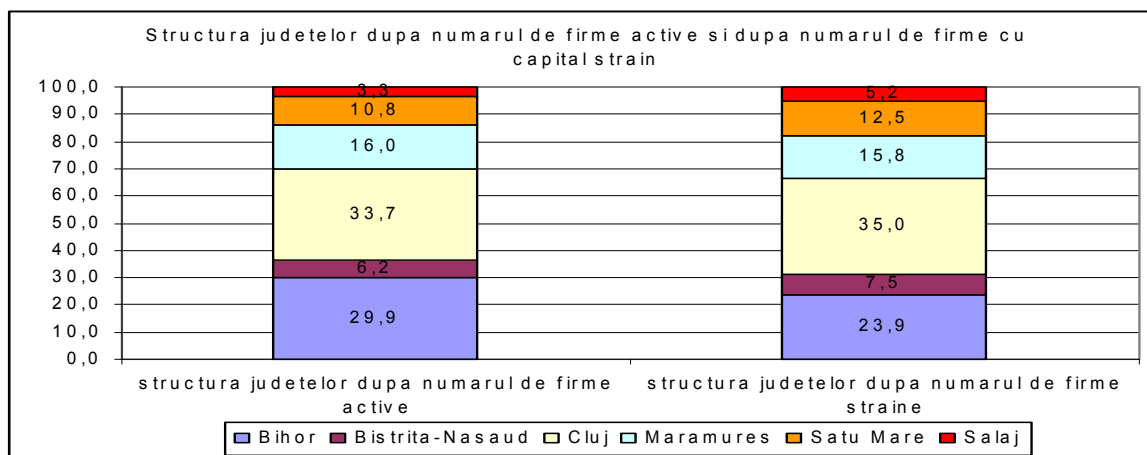
Sursa: BNR și INS

În ceea ce privește dinamica firmelor cu capital străin la nivelul regiunii Nord-Vest (reflectată în *Graficul nr. 7*), se poate spune că aceasta a fost fluctuantă, înregistrând un minim în perioada 1995-1996, după care numărul lor reîncepe să crească, tendința general fiind de ușoară creștere.

Pe județe, rolul de lider revine județului Cluj, urmat de județul Bihor. În perioada 1991-2001 trendul a fost, cu excepția județului Cluj, de creștere a numărului de firme cu capital străin. Cea mai importantă creștere o regăsim în județul Bihor (cu 119 firme), iar cea mai mică în județul Sălaj (36 firme).

Analiza structurii județelor după numărul de firme înființate și după numărul de firme cu capital străin (**Graficul nr. 8**) ne permite desprinderea unor tendințe de evoluție viitoare al acestora. Județele care au greutate specifică mai mare la numărul de firme cu capital străin decât la numărul de firme autohtone sunt Cluj (cu diferență de 1,3 puncte procentuale), Satu Mare (cu diferență de 1,7 puncte procentuale) și Bistrița Năsăud (cu diferență de 1,3 puncte procentuale).

Sursa: INS, Statistica teritorială, 2004

Referitor la investițiile străine, din ponderea cifrei de afaceri a IMM investiție străină în total cifra de afaceri, regiunea Nord-Vest se afla a III-a la nivel național după regiunile București-Ilfov și Vest, cu 43,66%, peste media națională de 37,30%. În 2003, 4066 întreprinderi din regiunea Nord-Vest au reprezentat investiție străină directă. Până în 2002, 22 de companii din regiune au beneficiat de investiții externe de peste 1 milion de Euro fiecare. – Tabelul nr. 12.

Tabel nr. 12 – Situația investițiilor externe peste 1 mil Euro în regiune

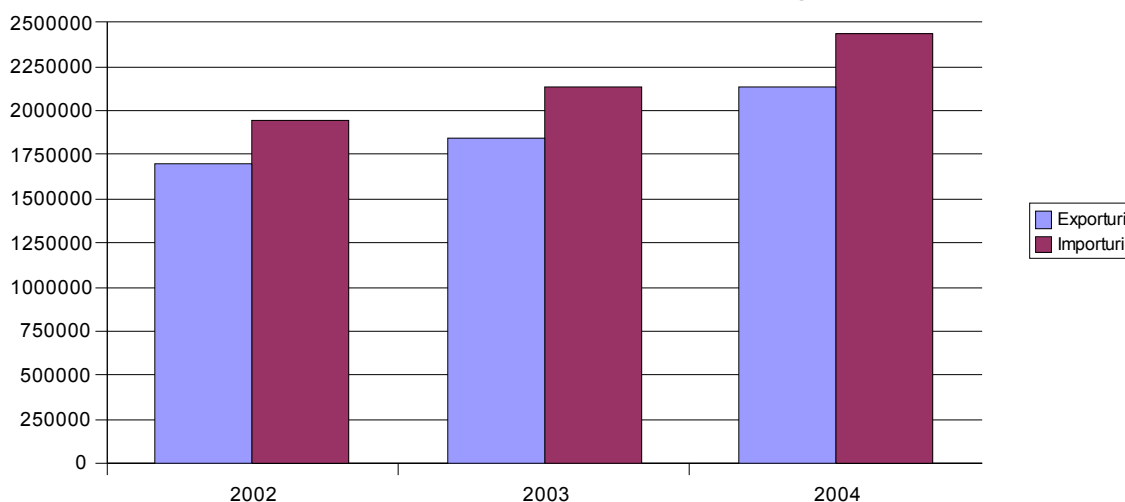
<i>Nume companie</i>	<i>Judetul</i>	<i>Sectorul</i>	<i>Valoarea totala a investitiei in echivalent USD si EURO</i>
S.C.Principal Construct S.R.L.	BH	1511-Productia,prelucrarea si conservarea carnii (inclusiv carnea de pasare) 2940-Fabricarea masinilor unelte 4531-Lucrari de instalatii electrice 5114-Comert intermediar cu masini,echipamente industriale 7421-Activitati de proiectare 7430-Activitati de testari si analize tehnice	1.001.000 USD
S.C.Emsil Techtrans S.R.L.	BH	7484-Alte activitati de servicii prestate in principal intreprinderilor	1.050.000 USD
S.C.Tiger Amira Com S.R.L.	BH	521,-Comercializare de obiecte sanitare,instalatii,materiale de constructii si atex	1.500.000 USD
S.C.Lotus Market S.A.	BH	7020-Inchirierea si subinchirierea bunurilor proprii sau inchiriate	10.603.171 USD
S.C. Celestica (Romania) S.R.L.	BH	300 at Productia de mijloace de tehnici de calcul si de birou	100.000.000 USD
S.C. Multistar Prod S.R.L.	BH	2682-Fabricarea altor produse din minerale nemetalice	3.143.375 USD
S.C.Pyrogum S.A.	BH	3720 -Recuperarea deseurilor si resturilor nemetalice recidabile 2811-Constructii metalice si parti componente	6.500.000 Euro
S.C.Log Invest S.R.L.	BN		1.566.590 USD
S.C.Terplast GP S.A.Bistrita	BN	252-Productia articolelor din material plastic 316-Productia de aparate,echipamente si materiale electrice	2.734.992 USD
S.C.Leoni Wiring Systems Ro S.R.L.	BN	3161-Productia de componente electrice pentru motoare si vehicule	29.449.252 USD
S.C.Carion Romania S.A.	CJ	5010-Comert cu autovehicule	1.100.000 USD
S.C.Terapia S.A.	CJ	2441-Fabricarea produselor farmaceutice de baza	1.300.000 USD
S.C.Automobile Componente Electrice S.R.L.	CJ	3161-Productia de componente electrice pentru motoare si automobile	1.350.000 USD
S.C.Terapia S.A.	CJ	2441-Fabricarea produselor farmaceutice de baza	1.392.000 USD
SC ELECTROGRUP SRL	CJ	4531 at Lucrari de instalatii electrice	1.765.763 EURO
S.C. Izocer S.A.	CJ	2623- Fabricarea izolatoarelor si pieselor izolante din ceramica	10.000.000 Euro
S.C.Mobelrom Co S.R.L.	CJ	3614-Productia de mobilier de mobilier divers	2,360,620 USD
S.C. Merce Real Estate S.R.L.	CJ	7032 at Tranzactii imobiliare	900.000 Euro
S.C. Michelin Romania S.A.	SJ	2511 -Fabricarea pneurilor si a camerelor ce aer	25.000.000. Euro
S.C.Silcotub S.A.	SJ	2722-Tuburi-tevi- din otel	7.800.000 USD
S.C.Silcotub S.A.	SJ	2722-tuburi at tevi- din otel	8.280.384 USD
S.C.Phoenix Romania S.R.L.	SM	251-Productia articolelor din cauciuc	18.915.510 USD
SC SCHLEMMER ROMANIA SRL	SM	2521 at Fabricarea placilor, tuburilor, si profetelor din material plastic	5.000.000

b). Balanta regionala a tranzactiilor externe

Referitor la balanta tranzactiilor externe a regiunii, aceasta este deficitara, in favoarea importurilor. Situatiile ultimilor 3 ani este reflectata in graficul urmatoare. Deficitul insa este crescator de la un an la celalalt, inregistrand crestere de circa 10% pe an. Soluția ar consta in intensificarea exporturilor care includ o valoare adaugata mai mare, ce incorporeaza tehnologie avansata si forta calificata de munca, concomitent cu reducerea importurilor si orientarea spre pietele autohtone.

Grafic nr. 9 – Dinamica volumului tranzactiilor comerciale externe in regiune (perioada 2002 – 2004)

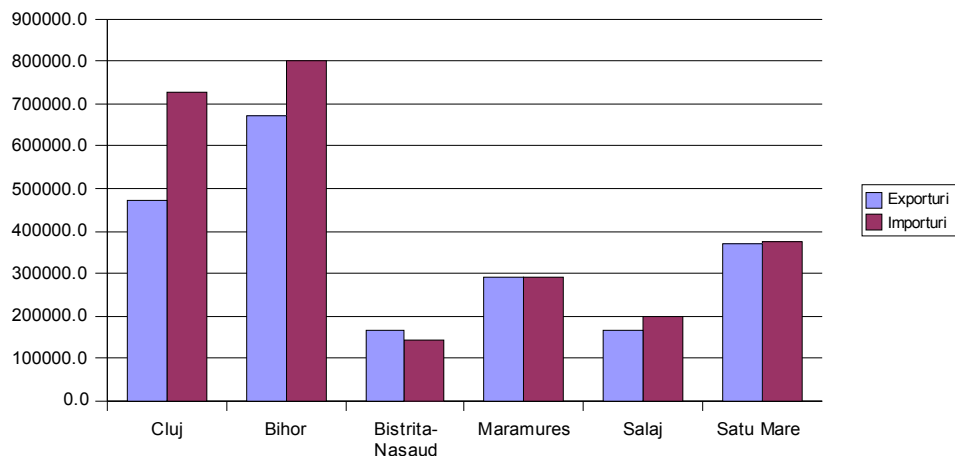
Valoarea tranzactiilor comerciale externe - regiunea Nord-Vest

Motorul exporturilor, inasa si principalul importator din Regiunea Nord-Vest (Transilvania de Nord) il reprezinta judetul Bihor, urmat de judetul Cluj, in vreme ce judetul Bistrita-Nasaud, predominant rural, participa foarte putin la ansamblul tranzactiilor externe ale regiunii.

Grafic nr. 10 – Volumul importurilor si al exporturilor in anul 2004 pe judete ale regiunii Nord-Vest (Transilvania de Nord)

Situatia balantei externe pe judete - 2004

Articolele de incaltaminte si imbracaminte sunt cele care contribuie cel mai semnificativ la incasarile provenite din export, urmate de produsele de mobilier, ansamble metalice si electrice. In ultimii ani analizati (2001-2003) cresteri semnificative ale exporturilor din regiune au inregistrat sectoarele: industria lemnului, articolele de incaltaminte doar pana in 2003, produsele industriei chimice, dispozitivele mecanice si electrice, instrumente optice si foto, mijloace si materiale de transport.

Tabel nr. 13 - Valoarea exporturilor si importurilor pe categorii de produse in regiunea Nord-Vest (Transilvania de Nord) in perioada 2003-2004

Descrierea Produselor	Import		Export		Export-Import	
	2003	2004	2003	2004	2003	2004
Marfuri – total (mii euro)	2135382	2438270	1850070	2134689	-285312	-303581
-animale vii si produse ale regnului animal	33602	46359	24631	26605	-8971	-19754
-produse ale regnului vegetal	48161	52394	18628	24231	-29533	-28163
- grăsimi și uleiuri de origine animală și vegetală, tutun	3951	3106	133	4548	-3818	1442
- produse alimentare, băuturi și lichide alcoolice	56155	62536	12650	9524	-43505	-53012
- produse minerale	41929	68405	11384	10648	-30545	-57757
- produse ale industriei chimice	91265	101135	10914	21015	-80351	-80120
- materiale plastice, cauciuc și articole din acestea	160886	203679	10593	15875	-150293	-187804
- piei brute, tăbăcite, blănuri și articole din acestea	173743	177553	30748	29288	-142995	-148265
- lemn, cărbune de lemn și articole din lemn	18621	29331	77611	72903	58990	43572
- hartie si articole din acestea	61990	71530	33422	32799	-28568	-38731
- materiale textile și articole din acestea	469192	472732	561967	567508	92775	94776
- încălțăminte, pălării, umbrele și articole similare	75347	76815	391042	379105	315695	302290
- articole din piatră, ipsos, ciment, ceramică, sticlă și din alte materiale	37093	57759	29831	28434	-7262	-29325
- metale comune și articole din acestea	182290	269227	127128	200271	-55162	-68956
- mașini, aparate și echipamente electrice și părți ale acestora	492046	473499	250427	384380	-241619	-89119
- mijloace si materiale de transport	101801	174831	18806	28856	-82995	-145975
- instrumente și aparate optice, fotografice sau cinematografice, medii	34475	35481	21660	27179	-12815	-8302
- mărfuri și produse diverse	52375	61349	216695	270625	164320	209276
- produse necuprinse în alte secții	460	549	1800	895	1340	346

Paradoxal inasa, la analiza importurilor, in clasament cu valorile cele mai mari se regasesc aceleasi marfuri tranzactionate la export (exceptand incaltamintea): mașini, aparate și echipamente electrice și părți ale acestora, textile, metale comune. Acest fenomen poate fi interpretat prin tendinta in regiune de la presta activitati de sub-contractare si lohn pentru clienti externi, materia prima fiind importata iar produsul finit fiind apoi exportat.

Sectoarele deficitare, unde importurile depasesc semnificativ exporturile sunt: materiale

plastice, mijloace si materiale de transport, produse chimice. Chiar daca pentru utimele doua sectoare analizele anilor 2003-2004 indica un reviriment semnificativ al acestor produse, importurile insa depasesc aproape dublu valoarea exporturilor.

Sectoarele care inregistreaza excedent inasa sunt: incaltaminte, marfuri si produse diverse (altele decat cele precizate in tabel), materiale textile, lemn si articole din lemn si in ultimul an (2004) produsele: grasimi si uleiuri animale si vegetale si tutun. Toate aceste sectoare fac parte din industria prelucratoare, fiind intensive predominant in munca.

c). Cifra de afaceri

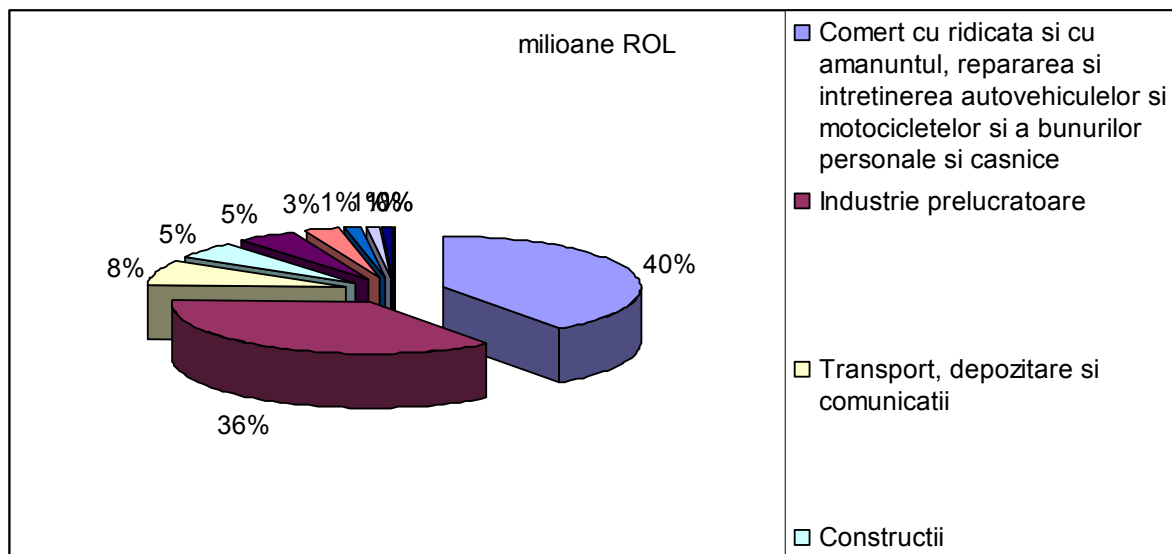
Statisticile anului 2003 referitoare la analiza cifrei de afaceri releva faptul ca valoarea acesteia in servicii este mai mare in Regiunea Nord-Vest (Transilvania de Nord) decat cea de la nivel national, iar cele ale industriei extractive si constructiilor sunt sub nivelul national.

Tabel nr. 14 - Ponderea si valorile comparative ale cifrei de afaceri (in miliarde lei preturi curente) regiunea Nord-Vest - Romania

Sectorul – 2003	Romania	%	Nord-Vest	%	Diferente
Total	3462035	100,0	357302	100,0	0
Industrie extractiva	63828	1.84	4388	1.23	-0.61556
Industrie prelucratoare	1072371	30.98	126964	35.53	4.55892
Energie electrica si termica, gaze si apa	266995	7.71	17622	4.93	-2.78012
Constructii	211293	6.10	19263	5.39	-0.71191
Comert cu ridicata si cu amanuntul, repararea si intretinerea autovehiculelor si motocicletelor si a bunurilor personale si casnice	1364354	39.41	143136	40.06	0.65121
Hoteluri si restaurante	33920	0.98	4479	1.25	0.27379
Transport, depozitare si comunicatii	268652	7.76	28516	7.98	0.22098
Tranzactii imobiliare, inchirieri si activitati de servicii prestate in principal intreprinderilor	142251	4.11	10265	2.87	-1.23596
Invatamant	1199	0.03	82	0.02	-0.01168
Sanatate si asistenta sociala	4499	0.13	387	0.11	-0.02164
Alte activitati de servicii colective, sociale si personale	32673	0.94	2200	0.62	-0.32803

Sectoarele unde regiunea contribuie peste medie la formarea cifrei de afaceri nationale sunt: industria prelucratoare, servicii, turism . Daca in ce priveste contributia peste medie a serviciilor aceasta se poate explica prin ponderea peste medie in cadrul structurii economice regionale, in ce priveste industria prelucratoare (ca parte din ramura industriei, cea mai slab reprezentata in cadrul PIB national) si turismul acestea pot fi explicate printr-o competitivitate mai mare a acestor sectoare. In conditiile unui potential existent apreciabil de dezvoltare al acestor sectoare, se poate aprecia ca acestea pot sa devina sectoare emergente.

Grafic nr. 11 - Contributia sectoarelor la formarea cifrei de afaceri regionale, 2003

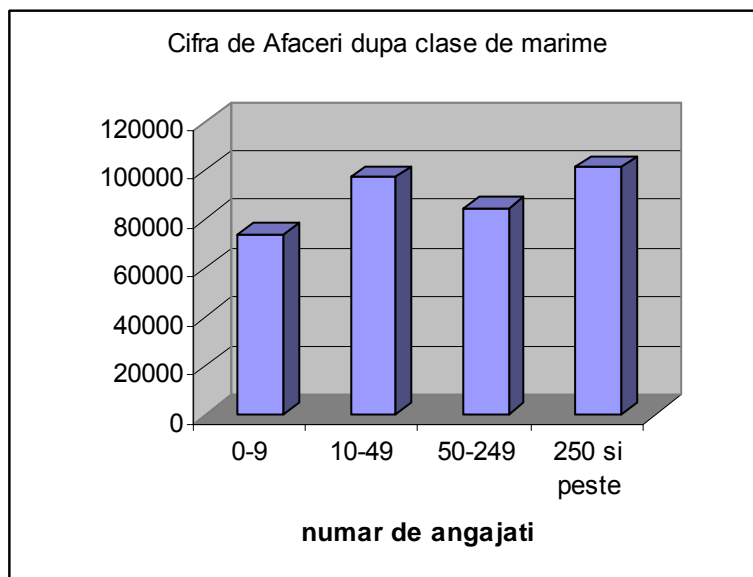
Analiza perioadei 2002-2003 evidentiaza dinamica ponderii pe care diferitele sectoare au avut-o in perioada analizata. Astfel, cresteri de pondere au inregistrat din nou sectoarele: „Comert”, „Hoteluri si restaurante”, „Transport, depozitare si comunicatii”, „Tranzactii imobiliare”.

Tabel nr. 15 - Dinamica cifrei de afaceri pe sectoare de activitate ale economiei regionale

Sectorul	2001	%	2002	%	2003	%
Total	208259	100	274800	100	357302	100
Industria extractiva	3410	1.637384	4332	1.576419	4388	1.2280928
Industria prelucratoare	76980	36.96359	97180	35.3639	126964	35.534086
Energie electrica si termica, gaze si apa	12373	5.94116	13537	4.926128	17622	4.9319623
Constructii	13337	6.404045	15830	5.760553	19263	5.3912377
Comert cu ridicata si cu amanuntul, repararea si intretinerea autovehiculelor si motocicletelor si a bunurilor personale si casnice	79126	37.99404	111743	40.66339	143136	40.060229
Hoteluri si restaurante	1767	0.848463	2850	1.037118	4479	1.2535614
Transport, depozitare si comunicatii	14122	6.780979	20174	7.341339	28516	7.9809237
Tranzactii imobiliare, inchirieri si activitati de servicii prestate in principal intreprinderilor	5509	2.645264	7224	2.628821	10265	2.8729198
Alte activitati de servicii colective, sociale si personale	1635	0.78508	1589	0.578239	2200	0.6157256
Invatamant	0	0	55	0.020015	82	0.0229498
Sanatate si asistenta sociala	0	0	286	0.104076	387	0.1083117

Dupa clase de marime, in 2003 contributia firmelor la cifra de afaceri este reflectata in graficul urmator. Ponderea o reprezinta IMM-urile, cu o contributie de 72%.

Grafic nr. 12 – Distributia IMM-urilor la formarea cifrei de afaceri, dupa clase de marime, in 2003

Referitor la ponderea cifrei de afaceri a IMM investitie straina in total cifra de afaceri se remarca o polarizare a acestora in regiunile Bucuresti, Vest si Nord-Vest, ilustrata in tabelul de mai jos.

Tabel nr. 16 – Ponderea cifrei de afaceri reprezentand investitie straina in regiune, 2003

<i>Regiunea</i>	<i>Numar de intreprinderi investitie straina directa 2003</i>	<i>Ponderea cifrei de afaceri a IMM investitie straina in total cifra de afaceri a IMM din regiune (%)</i>
Nord-Est	1573	12,59
Sud-Est	1917	17,86
Sud-Muntenia	1406	18,92
Sud-Vest Oltenia	1027	14,87
Vest	3855	60,52
Nord-Vest	4066	43,66

<i>Regiunea</i>	<i>Numar de intreprinderi investitie straina directa 2003</i>	<i>Ponderea cifrei de afaceri a IMM investitie straina in total cifra de afaceri a IMM din regiune (%)</i>
Centru	3457	26,79
Bucuresti-Ilfov	12471	52,02
Total	29471	37,38

In urma analizei informatiilor prezentate anterior, si consultarea si implicarea partenerilor din regiune, atat autoritati responsabile cu planificarea dezvoltarii la nivelul autoritatilor locale/judetene cat si partenerii economici si sociali, au fost stabilite sectoarele prioritare la nivel de regiune.

Sectoarele au fost evaluate in functie de:

- A. importanta sectorului pentru dezvoltarea locala/regionala (sub aspectul ocuparii fortei de munca, veniturilor, taxelor si impozitelor, etc);
- B. potentialul competitiv (existenta marilor, prezenta pe piata nationala, internationala);
- C. potentialul inovativ (de dezvoltarea de produse noi);
- D. potentialul de antrenare a dezvoltarii in economia locala/regionala.

Criteriile folosite pentru identificarea sectoarele prioritare:

- existenta sau nu in zona a unor resurse naturale care pot sustine dezvoltarea sectorului
- structura sectoriala a economiei locale
- existenta fortei de munca bine pregatita in zona sau in zonele limitrofe (sau macar accesul la infrastructurile de invatamant necesare – in special invatamant profesional si tehnic si/sau universitar).

In fiecare judet din regiune s-a derulat o consultarea parteneriala asupra sectoarelor prioritare bazata in cea mai mare masura pe metodologia clasica a focus-grupului, adaugandu-i, insa, acesteia, o ancheta pe baza de chestionar, in cadrul unor reuniuni gazduite de consiliile judetene, cu reprezentanti ai agentilor economici din sectoarele prioritare identificate la nivel judetean si alti parteneri relevanti (si din cadrul Comitetului de Planificare Regionala).

Evaluarea facuta de catre parteneri a fost prelucrata statistic si, pe baza rezultatelor obtinute, s-au stabilit sectoarele prioritare ale Regiunii. De asemenea rezultatele anchetei si consultarilor au avut rolul de a valida rezultatele obtinute in pasul precedent.

Astfel, sectoarele prioritare la nivel de regiune, grupate in trei categorii, sunt:

- **Sectoare de sustinere** - in dezvoltarea carora sunt interesate mai multe judete ale Regiunii, existand conditii favorabile pentru a construi competente specifice

ale Regiunii Nord-Vest (Transilvania de Nord) și pentru a asigura avantaje competitive în competiția pe plan național și global:

1. IT&C
 2. Invatamant superior si cercetare
 3. Turism
 4. Agricultura
 5. Industria alimentara si a bunurilor de consum (mobila si confectii)
 6. Industria de masini si echipamente
- **Sectoare de mentinere** - aceste sectoare au o pondere ridicata a ocuparii in anumite UTP-uri (Unitati teritoriale de Planificare), asigurand suportul economic pentru bunastarea acestor zone. Cu toate acestea, dezvoltarea lor in afara acestor UTP-uri nu este previzibila in lipsa atragerii unor investitori de calibru. In cazul acestora se va opta pentru asigurarea conditiilor necesare pentru mentinerea interesului companiilor multinationale din domeniile respective pentru investitiile din Regiunea Nord-Vest, evitandu-se delocalizarea acestora:
 1. Industria metalurgica
 2. Industria cauciucului
 - **Sectoare “Dilema”** - a caror evolutie in viitor este mai degraba incerta; Regiunea ar putea dezvolta anumite avantaje competitive, dar in momentul de fata nu exista o certitudine in acest sens:
 1. Industria maselor plastice
 2. Transporturi si activitati conexe de transport

În fiecare județ s-a derulat o consultarea partenerială asupra sectoarelor prioritare bazată în cea mai mare măsură pe metodologia clasică a focus-grupului, adăugându-i, însă, acesteia, o anchetă pe baza de chestionar, în cadrul unor reuniuni gazduite de consiliile județene, cu reprezentanți ai agenților economici din sectoarele prioritare identificate la nivel județean și alți parteneri relevanți (și din cadrul Comitetului de Planificare Regională).

Evaluarea făcută de către parteneri a fost prelucrată statistic și, pe baza rezultatelor obținute, s-au stabilit sectoarele prioritare ale Regiunii. De asemenea rezultatele anchetei și consultărilor au avut rolul de a valida rezultatele obținute în pasul precedent.

Sectoarele prioritare la nivel de județe sunt prezentate succint mai jos:

Sectoare prioritare Județul BIHOR:

1. Agricultura
2. Industria alimentara si bauturi
3. Hoteluri si restaurante (turism)

4. Industria de masini si echipamente
5. Tehnica de calcul
6. Activitati anexe si auxiliare transport

Sectoare prioritare Judetul BISTRITA-NASAUD:

1. Industria usoara
2. Industria alimentara
3. Industria lemnului
4. Turism balnear / alte forme de turism
5. Cresterea animalelor
6. Comert si circulatia marfurilor

Sectoare prioritare Judetul CLUJ:

1. Cercetare si invatamant superior
2. Informatica si activitati conexe
3. Industria metalurgica
4. Constructii (Materiale de constructii)
5. Activitati anexe si auxiliare de transport; activitati ale agentilor de turism
6. Industria de prelucrare a lemnului

Sectoare prioritare Judetul MARAMURES:

1. Informatica si activitati conexe
2. Industria de masini si echipamente
3. Agricultura
4. Hoteluri si restaurante (turism)
5. Productie mobilier
6. Cercetare

Sectoare prioritare Judetul SATU MARE

1. Comert cu ridicata
2. Industria de masini si echipamente
3. Hoteluri si restaurante (turism)
4. Agricultura
5. Industria alimentara si a bauturilor
6. Transporturi

Sectoare prioritare Judetul SALAJ:

1. Industria metalurgica
2. Productia de mobilier
3. Industria de prelucrare a cauciucului
4. Industria altor produse din minerale nemetalice

5. Cercetare
6. Turism-agroturism

2. Piata muncii

Din datele ultimului recensământ din martie 2002, populația regiunii Nord-Vest (Transilvania de Nord) reprezintă 12,64% din totalul populației României iar populația ocupată în regiune în 2003 reprezintă 12,5 % din total populație ocupată pe țară.

Situația comparativă a regiunii în termeni de populație ocupată și rata a șomajului este reflectată în tabelul alăturat și analizată succint în sub-capitolele următoare.

Tabel nr. 17 - Rata de ocupare a forței de muncă și rata șomajului, pe categorii de vârstă și sex, 1999-2003 UE25, România și Nord-Vest

UE 25, România și Nord-Vest	1999	2000	2001	2002	2003
UE 25					
Rata de ocupare a forței de muncă	:	51,2	51,4	51,4	51,4
Femei	:	42,4	42,9	43,1	43,3
Între 55 și 64 ani	:	36,5	37,3	38,5	40,2
Distribuția ratelor regionale de ocupare a forței de muncă la grupa de vârstă 15-64 ani (%)	13,4	13,5	13,6	13,5	13
Rata șomajului				8,9	9,1
Tineri (sub 25 ani)				17,9	18,4
Femei				9,9	10
Rata șomajului pe termen lung (din total șomaj)				44,25	45,04
România					
Rata de ocupare a forței de muncă	58,8	58,5	57,9	52,1	50,8
Femei	52,9	52,8	52,4	46,3	44,6
Între 55 și 64 ani	49,6	49,5	48,2	37,3	38,1
Distribuția ratelor regionale de ocupare a forței de muncă la grupa de vârstă 15-64 ani (%)	4,2	4,6	5,6	3,2	3,5
Rata șomajului	6,9	7,2	6,6	8,4	7
Tineri (sub 25 ani)	20,4	20	18,6	23,2	19,6
Femei	6,2	6,4	5,9	7,7	6,4
Rata șomajului pe termen lung (din total șomaj)	44,32	51,47	49,49	53,98	61,87
Nord-Vest					
Rata de ocupare a forței de muncă	59,5	58,6	59,3	51,5	50,9
Femei	54,0	53,7	55,2	46,5	45,4
Între 55 și 64 ani					
Studii universitare					9,6
Rata șomajului (BIM)	7,0	7,2	6,6	7,6	6,0

Tineri (sub 25 ani)					
Femei	5,6	6,3	5,8	6,7	5,6
Rata șomajului pe termen lung (din total șomaj)					

Sursa: INS, Anuarul Statistic al României, 2004; baza de date Eurostat

Populatia ocupata si nivel de instruire

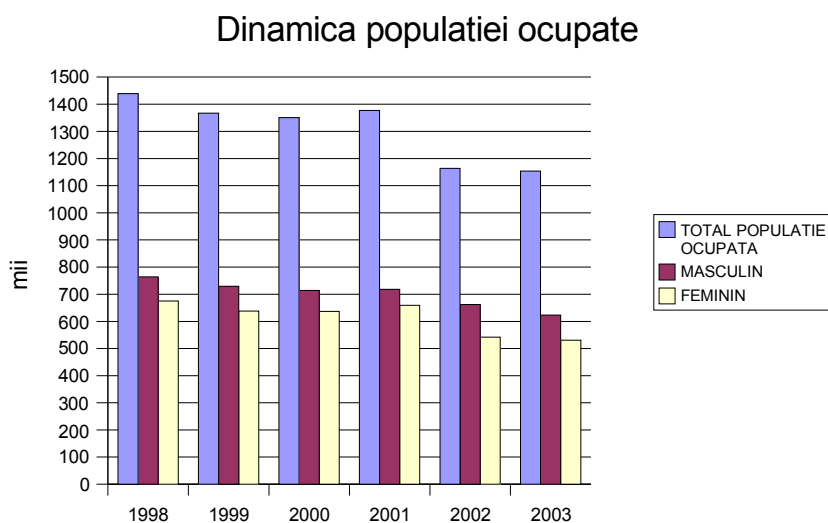
La 1 iulie 2003, in regiunea Nord-Vest (Transilvania de Nord), din totalul de 2.744.919 locuitori, 42%, respectiv 1.154.000 reprezinta populatia ocupata, care la randul ei reprezinta 94% din populatia activa a regiunii, de 1.228.000 persoane.

In 2003, raportul sexelor la nivelul regiunii Nord-Vest (Transilvania de Nord) era de 48,8% barbati si 51,2% femei, iar in ceea ce priveste populatia ocupata procentul era de 54% barbati si 46% femei, ceea ce dovedeste o repartitie echilibrata pe sexe atat in structura demografica cat si in participarea la piata muncii.

Datele statistice de pe piata forței de muncă plasează Regiunea Nord-Vest pe o poziție nefavorabilă în comparație cu UE25, dar relativ echilibrată prin raportare la media națională. Trebuie depuse în continuare eforturi însemnate pentru atingerea obiectivelor de la Lisabona privind ocuparea forței de muncă.

Dacă în 1998 numărul salariaților la nivelul regiunii era de circa 1,4 milioane de persoane, în anul 2003 acesta era de circa 1,15 milioane. În perioada 1992-2002 numărul de locuri de muncă ocupate în regiunea Nord-Vest a cunoscut o scădere constantă.

Grafic nr. 13 – Dinamica populatiei ocupate, pe sexe, in perioada 1998-2003, in regiunea Nord-Vest (Transilvania de Nord)

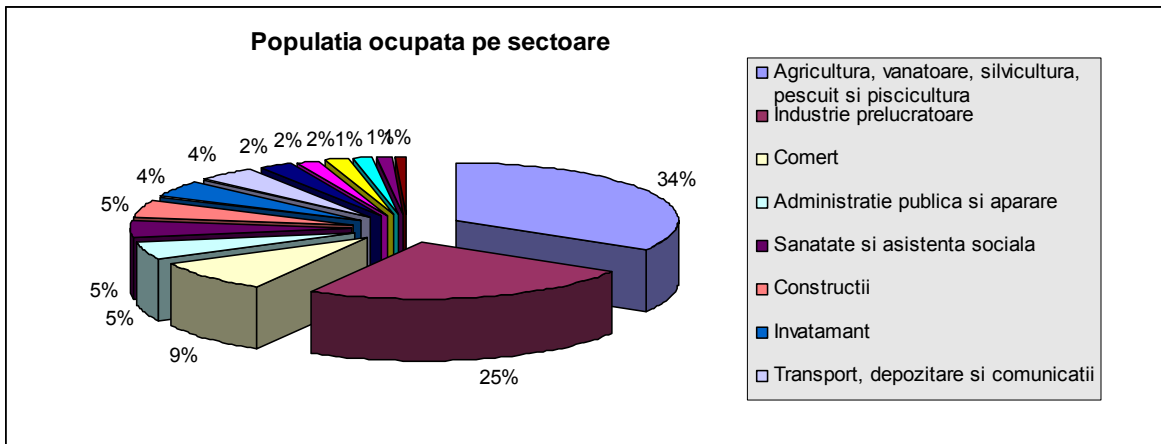

Rata totală de ocupare a forței de muncă în Regiunea Nord-Vest a scăzut treptat în ultimii 10 ani; astfel, de la 66,1% în 1997, în anul 2003 valoarea acesteia era de 50,9 (media națională 50,8 pentru 2003). Valorile înregistrate în UE25 sunt apropiate: 51,4% în 2003.

În ceea ce privește repartitia populatiei active pe sectoare de activitate, agricultura absoarbe

procentul cel mai mare (34%), spre deosebire de procentul de salariați angajați în activități agricole (2,4% - prezentat la rubrica «Dinamica salariatilor»). Repartitia populației ocupate la nivelul anului 2003 este prezentată în graficul alăturat.

Grafic nr. 14 – Distribuția populației ocupate pe sectoare, 2003

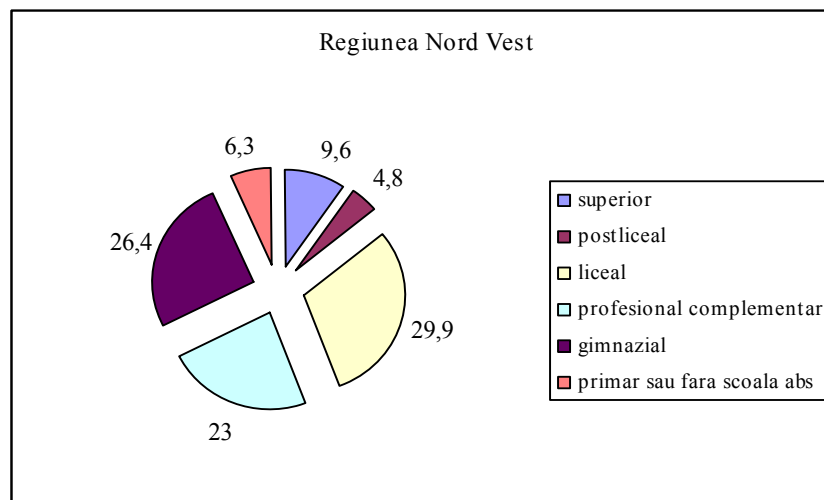

Se constată o mare diferență la nivelul anului 2002 față de 1992. Astfel în special în județul Bihor a scăzut populația ocupată în agricultură, în timp ce în județe ca Maramureș sau Cluj a scăzut populația ocupată în industrie. Pe de altă parte a crescut populația ocupată în comerț și populația ocupată în administrație publică sau sănătate, în special în Bihor și Cluj. [Anexa – tabel ; din anuar](#)

Cea mai mare parte din populația tânără este ocupată mai ales în industrie și servicii, în timp ce în agricultură lucrează mai degrabă populația în vârstă de peste 50 ani. Din totalul populației ocupate în agricultură tinerii în vârstă 15-24 reprezintă doar 10,1% în vreme ce grupa 50-64 ani reprezintă 31,5% iar cea 65 ani și peste reprezintă 22,8%. În contextul întineririi populației rurale și pentru diversificarea economiei rurale, e cazul să se facă trecerea de la producția pentru autoconsum la producția pentru comercializare, inclusiv prin adoptarea unor metode moderne de cultivare a pământului și de creștere a animalelor.

În ceea ce privește structura populației ocupate după nivelul de instruire, la nivelul regiunii Nord-Vest se constată că cea mai mare pondere o deține populația ocupată cu nivel de instruire liceal (29,9% din total, în 2003), urmată de populația cu nivel de pregătire gimnazial (26,4% în 2003) și populația cu nivel de instruire profesional (23% din total, în 2003).

Grafic nr. 15 – Structura populației ocupate pe nivele de instruire, 2003

Sursa: INSSE, *Forța de muncă în România. Ocupare și șomaj în 2003*

Nivelul de concentrare a instruirii pentru personalul din întreprinderile mici și mijlocii din regiunea Nord-Vest este unul dintre cele mai scăzute din România, cu 41,18% dintre IMM-uri în 2003 caracterizate prin lipsa de instruire continua a personalului.

Tabel nr. 18 – Nivelul de instruire al personalului din IMM-uri, 2003

Nivelul de concentrare al instruirii - 2003	% din IMM-uri
Lipsă instruire	41,18
1-5 zile	32,35
6 mai multe zile	22,06
Nu se știe	4,41

Sursa: *Carta Albă a IMM-urilor din România, Consiliul Național al întreprinderilor private mici și mijlocii din România, Editura Olimp București, 2004*

În 2003, în regiunea Nord-Vest (Transilvania de Nord) 9,6% din forța de muncă ocupată este absolventă de studii superioare. Analiza ultimilor ani evidentiază creșterea semnificativă și constantă a numărului de studenți în regiune.

În anul 2003, în regiune își desfășurau activitatea 16 universități ce cuprind 111 Facultăți, frecventate de 87042 studenți. Sediul universităților se afla în județele Cluj (10), Bihor (5) și Maramureș (1).

Județul Cluj se situează pe locul doi la nivel național în ceea ce privește rata de cuprindere în învățământ la toate nivelurile (79,5%), după București. Populația universitară la nivelul regiunii este concentrată cu preponderență la nivelul orașului Cluj Napoca, al doilea centru universitar din țară după București. Astfel, în anul universitar 2004-2005, numărul studenților a fost de 60.248 de studenți. În județul Cluj există 6 universități publice cu un total de 48 de facultăți și 4 instituții de învățământ private cu 8 facultăți. În regiune își mai desfășoară activitatea Universitatea din Oradea și Universitatea de Nord-Baia Mare.

În anul 2003, în regiune își desfășurau activitatea 16 universități ce cuprind 111 Facultăți, frecventate de 87042 studenți. Sediul universităților se afla în județele Cluj (10), Bihor (5)

si Maramures (1).

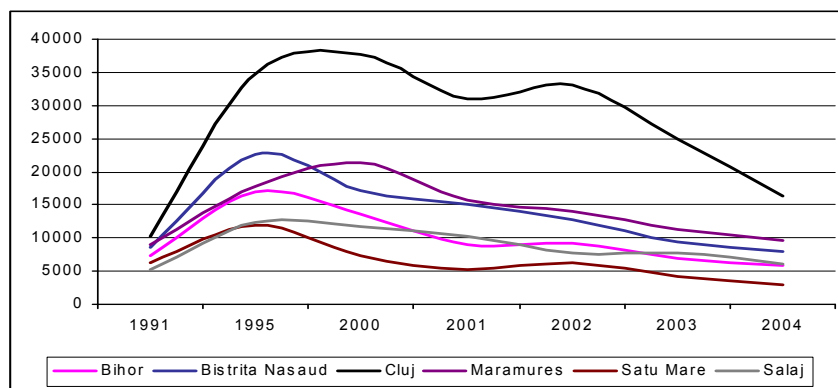
Rata șomajului

În ceea ce privește rata șomajului, în context european Regiunea Nord-Vest se situează în topul celor mai bine plasate 8 regiuni din statele candidate, atât în ceea ce privește rata șomajului în rândul femeilor, cât și rata șomajului în rândul populației tinere.

Rata șomajului² în 2003 a fost de 6% (media națională 7%), sub media UE25 (9,1%). Schimbările structurale din economic, ale perioadei 1992- 2004 au produs transformări asupra numărului și structura forței de muncă pe ramuri economice. Dacă în primii ani se înregistrează o creștere a numărului șomerilor atunci în cea de a doua se remarcă o absorbție a surplusului de către sectoarele aflate în proces de expansiune (de la 8,6% în 1995 la 6% în 2003).

Populația șomeră din Nord-Vest, reprezintă 10,7% din populația șomeră a României. Rata șomajului din regiunea Nord-Vest este sub media națională și în scădere, de la 8,6% în 1995 la 6% în 2003.

Grafic nr.17 - Evoluția numărului de șomeri în regiunea Nord-Vest

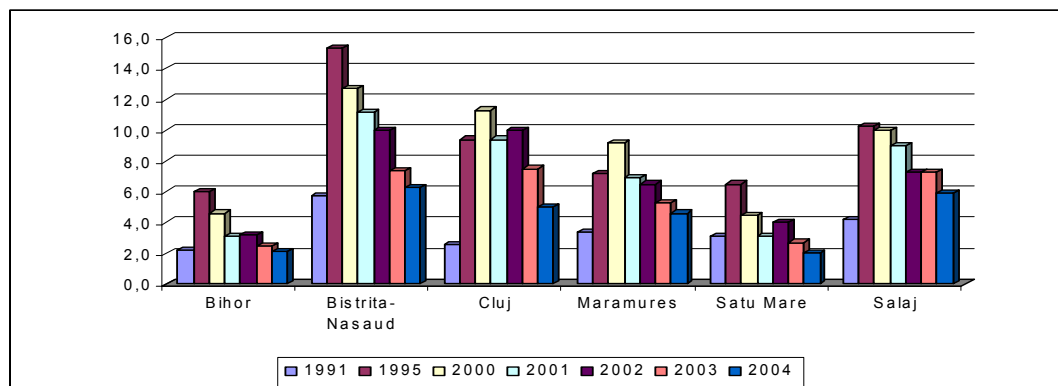
Sursa: INSSE

Dacă rata șomajului la nivel regional este scăzută, faptul se datorează în principal celor 2 județe învecinate cu frontiera Ungarei, activității transfrontaliere și emigrației de scurtă durată pe considerente economice către statele Uniunii Europene. Există însă disparități semnificative intra-regionale și chiar intra-județene și încă se mențin la nivel regional anumite zone critice cu rate ridicate ale șomajului cronic. Perioada 1998-2000 a fost o perioadă critică cu un nivel ridicat al șomajului, dar după anul 2000, intensificarea investițiilor romane și străine în special în zonele defavorizate a dus la scăderea ratei șomajului.

Rata șomajului pe județe între 1991 și 2004 este reprezentată mai jos. Se remarcă o rată mai accentuată a șomajului în județele mai puțin dezvoltate, respectiv Bistrita-Nasaud și Salaj.

² **Rata șomajului:** raportul între numărul șomerilor BIM și populația activă, exprimat procentual.

Grafic nr. 18 – Dinamica ratei șomajului pe județe ale regiunii în perioada 1991 - 2004

Rata șomajului în rândurile tinerilor sub 25 de ani rămâne o problemă a județelor regiunii noastre. Populația șomeră de sex masculin este preponderentă (fiind cu 13,7 puncte procentuale mai mare decât cea feminină în 2003) la fel ca cea din mediul urban, caz în care diferența se accentuează între 1997 și 2003 fiind de 37,3 puncte procentuale în 2003.

Tabel nr. 19 - Evoluția structurii șomerilor la nivelul regiunii Nord-Vest pe sexe

	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
%M	50.0	61.2	63.1	59.0	57.7	59.4	56.8
%F	50.0	38.8	36.9	41.0	42.3	40.6	43.2
%U	65.7	63.5	67.0	71.4	74.2	68.8	68.7
%R	34.3	36.5	33.0	28.6	25.8	31.3	31.3

Sursa: INSSE, *Forța de muncă în România. Ocupare și șomaj în 2003*

Schimbările structurale din economie, în perioada 1992- 2004, au produs transformări asupra numărului și structura forței de muncă pe ramuri economice. Dacă, în prima perioadă se observă o creștere a numărului șomerilor atunci în cea de a doua perioadă observăm o absorbție a surplusului de sectoarele aflate în proces de expansiune.

Productivitatea muncii și valoarea adăugată brută regională

În ceea ce privește productivitatea muncii, datele estimative la nivel regional pentru productivitatea muncii pe persoană angajată evidențiază faptul că Nord-Vest, între celelalte regiuni ale României, este pe locul 4 ca nivel al productivității muncii pe persoană angajată, după București-Ilfov, Vest și Centru.

Analizând VABR din punct de vedere a participării regiunilor la formarea ei în corelație cu numărul de salariați constatăm că regiunea Nord-Vest (Transilvania de Nord) realizează 11,75% din VABR cu 12,19% salariați din totalul național realizând o productivitate de 220 mil lei/salariaț, care reprezintă doar 96,35% din media națională. Cu toate acestea regiunea se situează a doua între regiunile rurale și a treia la nivel național (după București-

Ilfov realizeaza 21,37% din VABR cu 16,35% din total salariatii, acestia obtinand o productivitate de 298,4 mil. lei /salariat, insemnand 130,7% din media nationala si regiunea Sud-Vest Oltenia) ultimele in acest top fiind, surprinzator, regiunile Centru (Transilvania-Centru) si Vest (Banat).

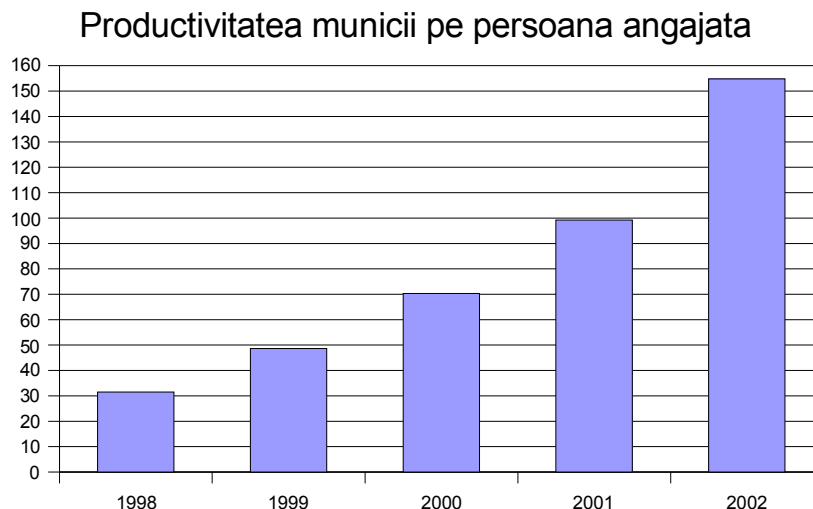
Tabel nr. 20 - Productivitatea muncii si valoarea adaugata bruta pe regiuni

Indicator	2002								
	Total Romania	Nord-Est (Moldova Nord)	Sud-Est (Moldova Sud-Dobrogea)	Sud (Muntania)	Sud-Vest (Oltenia)	Vest (Banat)	Nord-Vest (Transilvania de Nord)	Centru (Transilvania-Centru)	Bucuresti-Ilfov
Valoarea adaugata bruta regionala (VABR)- mld lei	1042837,3	127939,3	117315,8	127799,3	94158,3	100770,6	122516,2	128712,8	222892,8
Pondereea VABR a regiunilor in total Romania	100	12,27	11,25	12,25	9,03	9,66	11,75	12,34	21,37
Numar salariatii-persoane	4568000	602000	552000	596000	406000	476000	557000	616000	747000
Poderea salariatilor pe regiuni in Total Romania %	100	13,18	12,08	13,05	8,89	10,42	12,19	13,49	16,35
Productivitatea muncii calculata pe baza VABR-mil lei/pers	228,3	212,5	212,5	214,4	231,9	211,7	220,0	208,9	298,4
Indicii regionali ai productivitatii muncii Romania =100	100	93,09	93,10	93,93	101,59	92,73	96,35	91,53	130,70

Sursa: Prehucrare dupa datele din Anuarul statistic al Romaniei 2003

Se remarca o crestere pronuntata in ultimii ani, inasa in 2002 indicele regional (30,4) se afla sub media nationala (34), si cu mult sub cea Europeana (100).

Grafic nr. 19 – Cresterea productivitatii muncii in regiune, perioada 1998 -2002

Productivitatea muncii la nivelul regiunii Nord-Vest (Transilvania de Nord) calculata pe ramuri economice este sub media nationala (91,53 in 2002). Valoarea cea mai mica se inregistreaza in 2002 in industrie, atingand doar 75,9% din media nationala, iar in cazul serviciilor productivitatea muncii in Regiunea Nord-Vest (Transilvania de Nord) este aproape de nivelul national (99,5%).

Tabel nr. 21 - Productivitatea muncii la nivel national si la nivelul regiunii Nord-Vest (Transilvania de Nord), in anul 2002

Ramuri ale economiei nationale	Romania	Nord-Vest (Transilvania de Nord)	
	mil/pers	mil/pers	% in total Romania
Total	582,1	475,2	81,6
Industria	595,0	451,3	75,9
Constructii	533,2	510,5	95,7
Servicii	603,8	600,7	99,5

Sursa: Prelucrare dupa datele din Anuarul statistic al Romaniei 2003

In termeni comparativi extinsi, in regiunea Nord-Vest, productivitatea muncii/persoana angajata a fost 30,6 in 2002, sub media nationala [34] si la distanta mare in comparatie cu media UE25=100.

Explicatia, din informatiile economice cumulate prezentate, valorii productivitatii sub media nationala se datoreaza in special industriei, unde structural gasim preponderent sectoare cu valoare adaugata mica si numar mare de salariatii (cum ar fi textilele, incaltaminte, mobilier, in general industria usoara). Contributia sectoarelor specifice industriei usoare din cadrul regiunii la cifra de afaceri nationala se situeaza mult peste media nationala.

Explicatia valorii reduse a PIBR/locuitor, comparativ cu alte regiuni din Romania, nu consta neaparat in diferentele de structura economica pe ramuri cat in preponderenta sectoarelor cu valoare adaugata mica in cadrul ramurii industriei.

Ramura industriei, alaturi de ramura agriculturii, sunt cele care, in viitor, vor trebui sa sufere modificari structurale (si sa fie acompaniate corespunzator de interventii structurale) pentru imbunatatirea performantelor economiei regionale.

În plus, conform „Prezentării generale a sectorului întreprinderilor mici și mijlocii din România în 2002” (a se vedea tabelul de mai jos), productivitatea întreprinderilor mici și mijlocii (active) din Regiunea Nord-Vest, se află în creștere susținută din anul 2000 și este mai mare decât cea din toate celelalte regiuni, în afară de București.

Tabel nr. 22 - Productivitatea in IMM active private - mil.lei/salariat

Regiunea	2000	2001	2002
Nord-Vest (Transilvania de Nord)	4989	5410	5727
Vest (Banat)	4879	5281	5372
Sud-Vest (Oltenia)	4569	4996	5537
Nord-Est (Moldova Nord)	4617	4887	5227
Bucuresti –Ilfov	9524	9481	8960
Sectorul IMM-urilor	5815	6084	6132

Sursa: MFP ANIMMC-Privire asupra sectorului IMM în Romania în 2002

Analiza comparative a valorii adăugate brute, pe sectoare de activitate, este prezentata in tabelul urmator. Se remarca faptul ca procentul cel mai mare din valoarea adaugata bruta totala, la nivel regional inasa si la nivel national, provine din sectorul industrial (aproape o treime din total).

Tabel nr. 23 - Activități economice în Romania si regiunea Nord Vest , primele 10 sectoare în termeni de valoare adăugată brută, 1997 -2002

Sector	1997				1999				2002			
	România		Reg NV		România		Reg NV		România		Reg NV	
	Poz	% din valoare a adăugat ă brută totală,	Poz	% din valoare a adăugat ă brută totală,	Poz	% din valoarea adăugat ă brută totală,	Poz	% din valoarea adăugat ă brută totală,	Poz	% din valoarea adăugat ă brută totală,	Poz	% din valoarea adăugat ă brută totală,
Industrie	1	30,9	1	29,7	1	24,8	1	22,7	1	28,1	1	26,8

Agricultură, vânătoare, silvicultură, pescuit și piscicultură	2	18,0	2	19,7	2	13,3	3	14,5	3	11,4	2	14,6
Tranzacții imobiliare, închirieri și activități de servicii prestate în principal întreprinderilor	3	10,2	3	11,4	3	12,7	2	15,6	2	14,0	3	14,1
Transport, depozitare și comunicații	4	9,0	4	9,5	5	9,9	5	9,7	5	9,7	4	10,0
Comert	5	9,0	5	7,8	4	11,2	4	10,8	5	8,6	5	8,5
Construcții	6	5,2	6	4,3	6	5,0	6	3,6	6	5,8	6	4,7
Administrație publică și apărare	7	2,7	7	2,9	7	3,3	8	3,5	7	3,8	7	3,3
Hoteluri și restaurante	8	2,4	9	1,6	9	2,5	9	2,1	10	2,1	9	1,6
Învățământ	9	2,0	8	2,3	8	3,0	7	4,7	8	2,8	8	3,3
Intermedieri financiare	10	1,7	10	1,6	10	1,7	10	1,4	9	2,3	10	1,8

Migratia ocupationala si teritoriala

Fluxurile migratorii in regiune, sub-sumate la cele ale tarii in general, au la baza schimbarile datorate mediului economic, politic, reformelor sociale. Aceste schimbari se traduc in termini de mobilitate ocupationala, interna si internationala.

In perioada 1989-2002, populatia cea mai dinamica in termeni de mobilitate ocupationala interna³ se regaseste in judetele: Maramures (43%), Salaj (33%), Bihor (33%) si Cluj (37%). Cu siguranta, mobilitatea sociala a avut efecte pozitive si negative. Parte din populatia afectata s-a inscris pe curba ascendenta, capatand noi competente si un statut social superior. Celalata parte inasa s-a directionat spre munca in agricultura si activitati ale economiei informale.

Datele statistice ale ultimilor ani releva faptul ca in intreaga tara fluxul migrator intre mediul rural-urban si-a modificat directia; in 2003, la nivel national 23.000 de rezidenti inclina balanta spre mediul rural. Aceasta se datoreaza in parte cresterii ratei somajului, a inflatiei si a preturilor bunurilor, inasa si datorita impropietarilor si reformei agrare.

In privinta emigrarii internationale, principalele destinații sunt cele din spațiul Uniunii Europene pe fondul eliminării restricțiilor de deplasare în spațiul european, (cu precadere din ianuarie 2002, spatiul Schengen).

³ Mobilitate interna – cuantificata prin schimbarea cel puțin o data a ocupatiei, respective a locului de munca; sursa: UNDP, Raportul National al Dezvoltarii Umane in Romania 2003-2005, pg. 57

În 2001, țările cu cel mai mare aflux de emigranți români erau: Ungaria (existând elemente care încurajează acest flux, cum ar fi apropierea graniței și limba maghiară) Germania, Turcia, Italia și Spania. Conform Raportului Dezvoltării Umane UNDP pe 2004, nici unul dintre județele regiunii de Nord-Vest nu erau încadrate în categoria „zone tradiționale pentru emigrare”. Recent însă, conform aceluiași raport, în județele Satu Mare, Bihor și Cluj fluxurile de emigranți s-au intensificat începând cu anul 2002.

Majoritatea emigranților sunt muncitori cu contracte de muncă în strâmtățe, însă și proaspăt-absolvenți de studii universitare. Din datele de la INS, procentul de absolvenți care au părăsit țara s-a ridicat de la 6% în 1990 la 23% în 2000.

Unul dintre efectele pozitive ale migrației internaționale în reprezintă fluxul de capital care se reîntoarce în țară. Conform unui sondaj CURS efectuat în 2003, veniturile formale și informale aduse sau virate în țară s-au ridicat la 2 miliarde de euro. Impactul acestor fonduri însă la nivel local este destul de limitat, marea majoritate preferând să achiziționeze bunuri de consum și bunuri de folosință îndelungată (automobile, proprietăți imobiliare). Doar după câteva cicluri migratoare, aceștia încep să direcționeze sumele spre investiții sau în începerea unei afaceri proprii.

3. Cercetare-Dezvoltare, Inovare și Instruire

3.1. Cercetare-Dezvoltare

3.1.1. Descriere

Structura sistemului de cercetare este următoarea:

Din sistemul național de cercetare-dezvoltare face parte sistemul de cercetare-dezvoltare de interes național, care cuprinde următoarele categorii de unități de drept public:

- institute naționale de cercetare-dezvoltare;
- institute, centre sau stațiuni de cercetare ale Academiei Române și de cercetare-dezvoltare ale academiilor de ramură;
- institute de învățământ superior acreditate sau structuri ale acestora;
- institute sau centre de cercetare-dezvoltare organizate în cadrul societăților naționale, companiilor naționale și regiilor autonome de interes național.

În sistemul național de cercetare-dezvoltare mai sunt cuprinse, în afara unităților și instituțiilor de mai sus și următoarele categorii de unități și instituții:

A. Unitățile și instituțiile de drept public:

- institute, centre sau stațiuni de cercetare-dezvoltare organizate ca instituții publice;
- institute sau centre de cercetare-dezvoltare organizate în cadrul societăților naționale, companiilor naționale și regiilor autonome sau ale administrației publice centrale și locale;

- centre internationale de cercetare-dezvoltare infiintate in baza unor acorduri internationale;
- alte institutii publice sau structuri ale acestora, care au in obiectul de activitate cercetarea-dezvoltarea.

B. Unitatile si institutiile de drept privat:

- unitati de cercetare-dezvoltare organizate ca societati comerciale;
- societati comerciale, precum si structurile acestora care au in obiectul de activitate cercetarea-dezvoltarea;
- institutii de invatamant superior private acreditate sau structuri ale acestora

Unitatile si institutiile de cercetare-dezvoltare care beneficiaza de finantare si din fonduri publice sunt obligate sa asigure urmarirea realizarii transferului tehnologic.

Sursele de finantare pentru activitatea de cercetare desfasurata de unitatile si institutiile din cadrul sistemului national de cercetare se constituie din:

- fonduri de la bugetul de stat;
- fonduri atrase de la agenti economici;
- fonduri provenite din cooperari internationale;

Principalele instrumente prin care se asigura finantarea cercetarii sunt:

proiectele finantate prin programele nationale cuprinse in planul national de cercetare-dezvoltare si inovare al Romaniei

proiectele finantate prin programele sectoriale

proiectele prioritare ale ministerelor de resort

La nivel national, peste 60% din activitatile de cercetare-dezvoltare se desfasoara in sectorul public.

In perioada 1999-2005 urmatoarele programe de C&D au fost derulate la nivel national:

Tabel nr. 24 - Programe si resurse financiare destinate activitatii de cercetare-dezvoltare in perioada 1999-2005

<i>Nume program</i>	<i>Perioada de desfasurare</i>	<i>Buget multi-anual 1999-2000 (mil.lei)</i>	<i>Buget multi-anual 2001-2005 (mil.lei)</i>	<i>Total Buget 1999-2005 (mil. Lei)</i>
<i>A) Cercetarea si inovarea in sprijinul modernizarii si relansarii in economie</i>				
Agricultura si alimentatie (AGRAL)	2001-2005	-	2.200.000	2.200.000

<i>Nume program</i>	<i>Perioada de desfasurare</i>	<i>Buget multi-anual 1999-2000 (mil.lei)</i>	<i>Buget multi-anual 2001-2005 (mil.lei)</i>	<i>Total Buget 1999-2005 (mil. Lei)</i>
Mediu , energie, resurse (MENER)	2001-2005	-	2.200.000	2.200.000
Amenajarea teritoriului si transporturi (AMTRANS)	2001-2005	-	1.000.000	1.000.000
Viata si sanatate (VIASAN)	2001-2005	-	1.400.000	1.400.000
Relansarea economica prin cercetare si inovare (RELANSIN)	1999-2005	230.162,88 7	1.800.000	2.030.162,887
Stimularea aplicarii inventiilor (INVENT)	2001-2005	-	600.000	600.000
Calitate si standardizare (CALIST)	1999-2005	23.499,625	900.000	923.499,625
Consolidarea infrastructurilor calitatii si standardizarii (INFRAS)	1999-2005	9.590,149	900.000	909.590,149
B) Cercetarea si inovarea in sprijinul formarii noii economii bazate pe cunostinte				
Societatea informationala (INFOSOC)	2001-2005	-	2.000.000	2.000.000
Biotehnologii (BIOTECH)	2001-2005	-	1.600.000	1.600.000
Materiale noi, micro si nanotehnologii (NANOMAT)	2001-2005	-	1.400.000	1.400.000
Tehnologii in domeniul aeronautic si spatial (AEROTECH)	2001-2005	-	1.000.000	1.000.000
C) Cercetare fundamentala, de interes socio-economic si cultural (CERES)	2001-2005	-	1.000.000	1.000.000
D) Cooperare si parteneriat international (CORINT)	1999-2005	13.954,692	2.000.000	2.013.954,692

<i>Nume program</i>	<i>Perioada de desfasurare</i>	<i>Buget multi-anual 1999-2000 (mil.lei)</i>	<i>Buget multi-anual 2001-2005 (mil.lei)</i>	<i>Total Buget 1999-2005 (mil. Lei)</i>
TOTAL PROGRAME	1999-2005	277.207,353	-	20.277.207,353

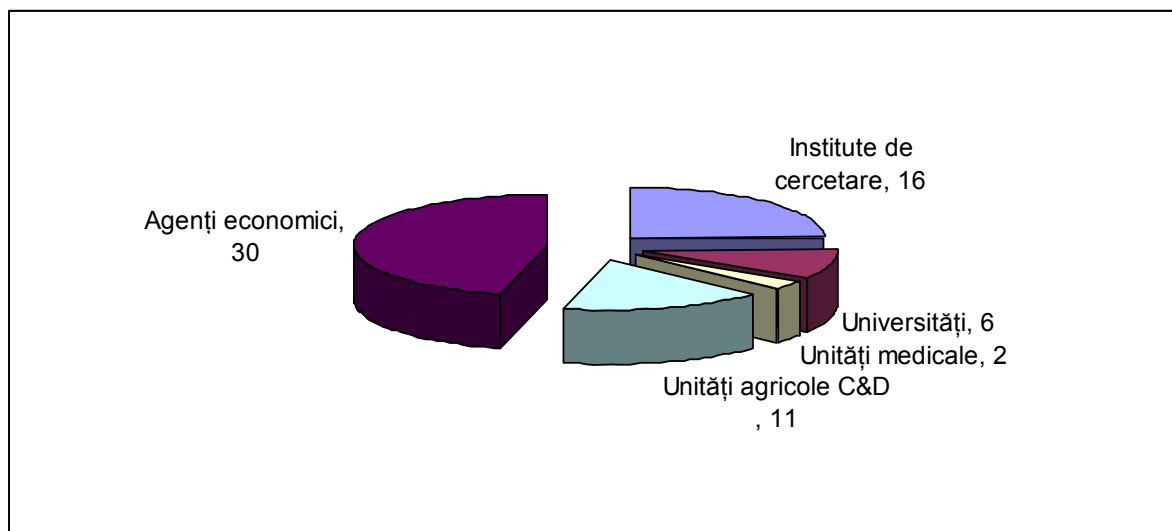
3.1.2. Regiunea Nord-Vest si context national

Unitati de cercetare

In anul 2000, in regiunea Nord-Vest (Transilvania de Nord) functionau 65 de unitati de Cercetare-Dezvoltare, dintre care 30 de agenti economici. Numarul acestora a ramas relativ constant in urmatoorii ani. Numarul institutelor de cercetare s-a redus in ultimii 15 ani, (in 1999 existau 74 de unitati de C&D in regiune), acestea confruntandu-se cu numeroase probleme de finantare, de adaptare a activitatii la nevoile sectoarelor economice (tranzitia de la cercetarea fundamentala la cea aplicativa fiind dificila) precum si cu lipsa infrastructurii suport necesare (aparatura, echipamente) desfasurarii activitatii.

Acestea reprezinta 10,81% din efectivul total de unitati C&D din Romania. In Bucuresti se concentreaza 38,1% dintre acestea.

Grafic nr. 21 - Structura unitatilor de C&D din regiunea Nord-Vest, anul 2000

La nivelul regiunii exista un potential deosebit in ceea ce priveste instruirea specialistilor si activitatea de cercetare, potential ilustrat in varietatea specializarilor universitatilor de profil si a activitatii de cercetare pe care o desfaoara.

Institutiile de invatamant superior care desfasoara activitatii in sectorul cercetarii sunt si cele mai prestigioase din regiune:

2. Universitatea Babes-Bolyai
3. Universitatea Tehnica
4. Universitatea de Medicina si Farmacie Iuliu Hatieganu
5. Universitatea de Stiinte Agricole si Medicina Veterinara
6. Universitatea Oradea
7. Universitatea de Nord Baia-Mare

La nivelul regiunii exista un potential deosebit in ceea ce priveste instruirea specialistilor si activitatea de cercetare, potential ilustrat in descrierea specializarilor universitatilor de profil si a activitatii de cercetare pe care o desfasoara.

Cea mai mare universitate din Regiune (circa 4500 studenti in anul universitar 2004/2005), Universitatea Babes Bolyai contine 21 de Facultati dintre care urmatoarele cu profil tehnic-tehnologic:

- Informatica si Matematica
- Fizica
- Biologie

Universitatea Tehnica din Cluj-Napoca cuprinde 8 Facultati si un Colegiu Universitar Tehnic, dupa cum urmeaza:

- Automotica si calculatoare
- Electronica, Telecomunicatii si Tehnologia Informatiei
- Inginerie electrica
- Arhitectura si urbanism
- Constructii
- Constructii de masini
- Mecanica
- Stiinta si ingineria materialelor

Fluxul anual de studenti noi este de circa 4000.

In cadrul Universitatii Tehnice functioneaza urmatoarele centre de cercetare:

- *Centrul de Cercetare Stiintifica, Transfer Tehnologic si Implementare Inventii*: anunta si acorda consultanta in universitate pentru competitii nationale de granturi si programele nationale de cercetare, realizeaza analize si rapoarte privind activitatile de cercetare si propune strategii de dezvoltare in domeniu, deruleaza activitati specifice de transfer tehnologic si de marketing al cercetarii, asigura administrarea financiara curenta a contractelor de cercetare, dezvoltare, proiectare, consultanta si expertiza.
- *Facultatea de Automatica si Calculatoare*: 12 laboratoare tematice de cercetare
Centrul de tehnologii informationale in Electronica: cercetare in domeniul aplicarii tehnologiei informatiilor in electronica, sustinerea activitatilor de transfer tehnologic spre industria de profil.
- *Centrul de cercetari pentru prelucrarea si securizarea datelor*, domeniul tehnologiei informatiei in comunicatii
- *Centrul de tehnologii multimedia si educatie la distanta*: cercetare in domeniul

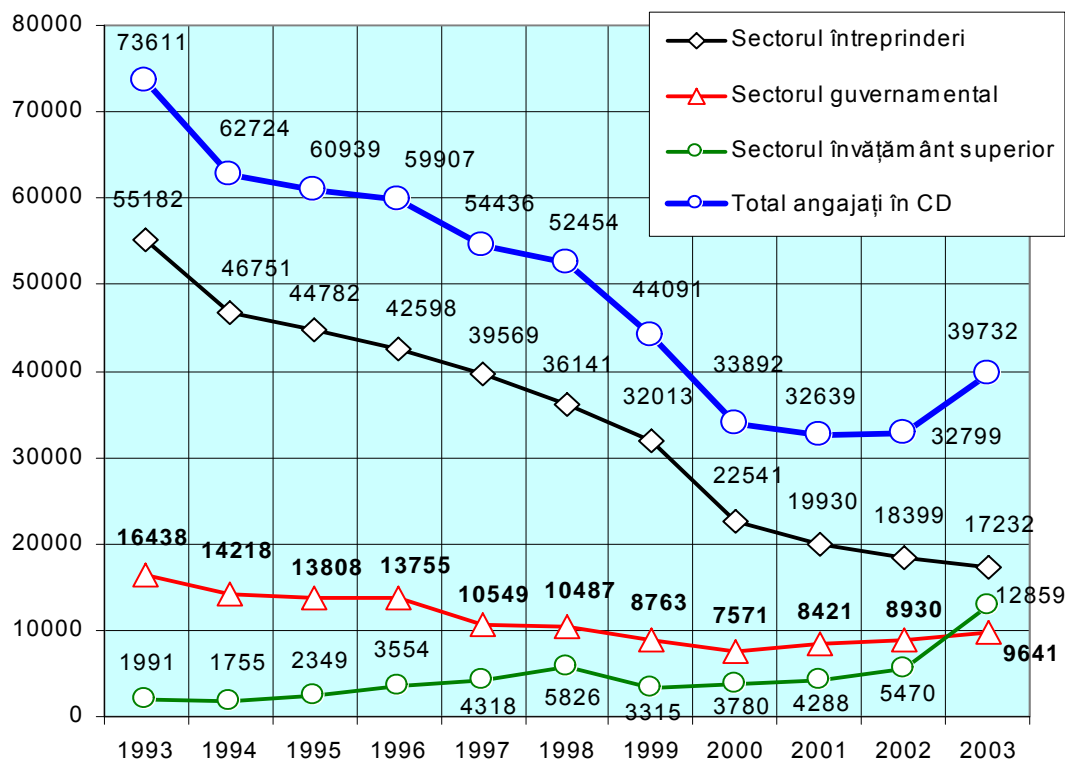
- prelucrării digitale de imagini și imagisticii medicale, dezvoltarea de materiale multimedia, cercetarea și dezvoltarea de programe de comunicare pentru învățământ la distanță, folosind LAN și Internet, aplicații multimedia pentru tele-working, tele-medicina, tele-educatie
- *Facultatea de Inginerie Electrica*: un Centru de excelență științifică, de cercetare în mașini și acționări electrice – MAE Cluj, un alt Centru de cercetare la Catedra de Actionari Electrice și Roboți și 3 laboratoare tematice
 - Centrul de cercetare în tehnologia deformării plastice
 - Centrul pentru simularea și testarea roboților - CESTER
 - Centrul Regional de expertiză și formare profesională în protecția mediului și reciclarea materialelor – RYENPRO
 - Centrul de cercetări aplicate și consultanță în dezvoltare competitivă, CCACDC
 - Centrul coreeano-român de pregătire în tehnologii avansate, Ko-Ro ATTC
 - Centrul de cercetare în ingineria și managementul calității
 - Centrul National pentru Rapid Prototyping
 - Centrul regional de metrologie industrială - CERMI
 - Centrul de inginerie sisteme mecanice
 - Centrul de reconversie profesională a personalului tehnic
 - Centrul de proiectare optimă
 - 4 laboratoare în cadrul Facultății de Construcții de Mașini și 4 în cadrul Facultății de Mecanică
 - *Facultatea de Știință și Ingineria Materialelor*: Centrul de Cercetare tip B „Știința Materialelor” și “Centrul de cercetare pentru tehnologii avansate”, centrul își propune și susținerea activităților de transfer tehnologic spre industria de profil.

La nivelul regiunii, însă și la nivel național, există o problemă reală legată de transferul de tehnologie din sfera învățământului universitar înspre activitățile productive. Este nevoie de dezvoltarea cooperării tehnologice prin proiecte comune și parteneriate.

Resursele umane angrenate în activități de C&D

La nivel național s-a înregistrat o tendință de scădere a numărului total de personal în perioada 1993 – 2001 pentru toate sectoarele de cercetare, scăderea fiind extrem de accentuată în sectorul întreprinderi, unde numărul personalului din cercetare s-a redus de la 55 182 persoane, în 1993, la 17 232 în 2003 (*Graficul nr.22*). Aceste scăderi mai rapide ale numărului de personal din sectorul întreprinderi în perioada 1993 – 2003 au dus la creșterea ponderii cercetătorilor din sectorul guvernamental și al celor din învățământul superior. Comparând cu media țărilor din UE (15 țări) rezultă că sectorul guvernamental al CD în România are o pondere de peste două ori mai mare în România (24% în 2003) față de media țărilor din UE (11,44% în 2002). În același timp, sectorul învățământului superior are o pondere în România de 32% (2003), în timp ce în țările UE deține 46,12%, 2002.

Grafic nr. 22 – Evolutia personalului angrenat in activitati de C&D&I la nivel national, pe sectoare, perioada 1993 -2003

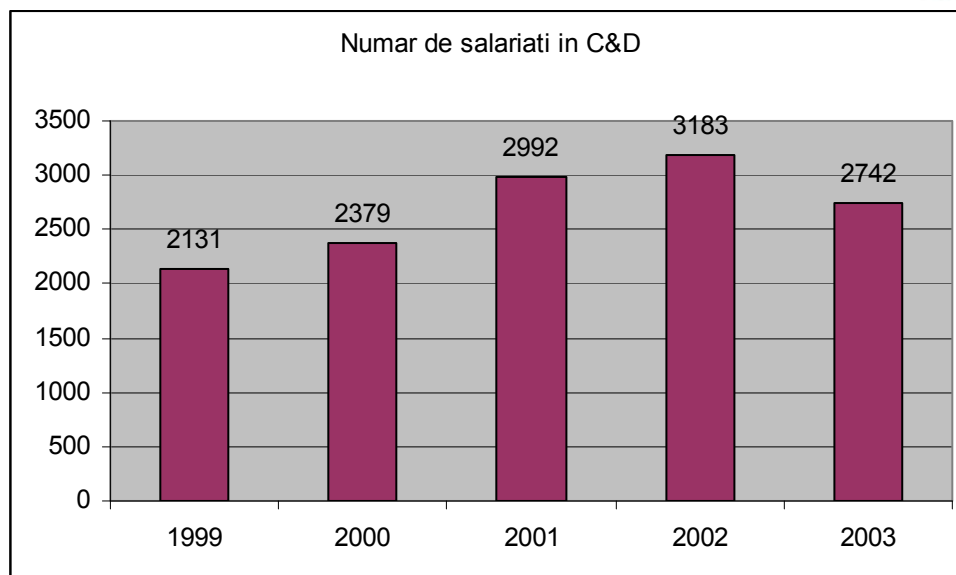
Sursa: Anuarul statistic al României, 2003

În regiunea Nord-Vest, ceea ce privește numărul personalului angrenat în activități de C&D, acesta a avut o rată de creștere mult mai accentuată decât media națională până în 2002, urmând să scadă drastic în 2003. În 2003, în regiunea Nord-Vest personalul angajat în domeniul Cercetare&Dezvoltare reprezenta 0,24% din totalul forței de muncă, mult sub media națională, care în același an, era de 0,43%, și nivelul UE25 de 1,44%. – *vezi !!!*

Tabel (și grafic) nr. 25 – Situația personalului din C&D la nivelul regiunii

Teritoriul	1999	Evoluție	2000	Evoluție	2001	Evoluție	2002	Evoluție	2003
Regiunea Nord-Vest (Transilvania de Nord)	2131	+16,3%	2379	+25,7%	2992	+6,4%	3183	-13,9%	2742
România	48113	-22,6%	37241	+1,2%	37696	+2%	38433	+ 4%	39985
Ponderea regiunii în național (%)	4,42		6,38		7,93		8,28		6,86

Sursa-Ministerul Educației și Cercetării

In 2003, din totalul de 2742 persoane angajate in activitati de C&D in regiunea Nord-Vest, doar 1937 erau salariati, divizati in urmatoarele categorii:

Tabel nr. 26 – Tipologia salariatilor din C&D in regiune, 2003

<i>Regiunea</i>	<i>Salariati total C&D</i>	<i>Cercetatori</i>	<i>Tehnicieni asimilati</i>	<i>Alte categorii</i>
Nord-Vest	1937	872	443	622

Daca in 2002 la nivelul regiunii, erau 28,1 salariati ce isi desfasoara activitatea in cercetare-dezvoltare la 1000 persoane ocupate civile, in 2003 acest indicator coboara la 24,2. Scaderea se datoreaza de fapt scaderii drastice (aproape de 4 ori) a personalului angajat in C&D in judetul Bihor, intrucat in toate celelalte judete (exceptand Salaj) s-au inregistrat cresteri.

Tabel nr. 27 - Dinamica salariatilor si a cheltuielilor (milioane lei) in Cercetare-Dezvoltare, pe judete ale regiunii Nord-Ves, perioada 2002-2003

<i>Judetul</i>	<i>Cheltuieli C&D 2002</i>	<i>Salariati C&D</i>	<i>Cheltuieli C&D 2003</i>	<i>Salariati C&D</i>
Bihor	6514	856	49097	249
Bistrita-Nasaud	15579	112	28768	159
Cluj	332665	1665	229291	1926

<i>Judetul</i>	<i>Cheltuieli C&D 2002</i>	<i>Salariati C&D</i>	<i>Cheltuieli C&D 2003</i>	<i>Salariati C&D</i>
Maramures	6440	242	14570	137
Satu Mare	14471	184	20168	123
Salaj	11201	124	23873	148

Cheltuieli destinate activitatilor de C&D

In perioada 1999-2002 cheltuielile totale pentru Cercetare si Dezvoltare la nivelul regiunii Nord-Vest (Transilvania de Nord) (ca pondere din cheltuieli totale pe tara) au crescut de la 4,55 % la 6,74% (+2.19%), respectiv de la 99941 mil ROL preturi curente la 386870 mil ROL. De asemenea personalul angajat in activitati de C&D a crescut de la 4,42% la 8,28% ca pondere in total angajati.

Tabel nr. 28 – Distributia cheltuielilor si a salariatilor in regiune, perioada 2002-2003.

Regiune	Număr pers. angajate C&D sfârșit an 2002	Pers. Angajate C&D la 10.000 persoane civile angajate, 2002	Cheltuieli totale C&D (mil. Lei preturi curente), 2002	Număr angajați C&D sfârșit an 2003	Angajați C&D la 10.000 persoane civile angajate, 2003	Cheltuieli totale C&D (mil. Lei, preturi curente), 2003
Nord Vest	3.183	28,1	386.870	2.742	24,2	365.767
Pondere in total national	8,28%		6,74%	6,86%		4,8%
București-Ilfov	16.970	187,2	3.027.263	18.590	196,9	4.369.025
Pondere in total national	44,15%		52,7%	46,5%		57,3%
ROMÂNIA	38.433	46,1	5.743.861	39.985	48,1	7.620.646

In perioada 2002-2003 insa, cheltuielile totale din activitatea de C&D in regiune au scazut cu 5 procente, de la 386870 milioane ROL in preturi curente in 2002 la 365767 in 2003. Se remarca in 2002 in judetul Cluj cu o pondere a cheltuielilor C&D de 86% din totalul cheltuielilor C&D regiune, cu o tendinta de echilibrare in 2003, cand ajunge sa detina 64% din total, cu cresteri spectaculoase inregistrate in judetul Bihor (cu 600% intre 2002 si 2003). De fapt explicarea reducerii per total regiune a cheltuielilor de C&D se datoreaza scaderii acestui indicator in judetul Cluj, unde inregistra ponderea cea mai mare; in toate celelalte judete, din contra, valorile acestui indicator s-au dublat in medie, nereusind insa sa contrabalanseze scaderea inregistrata in judetul Cluj. (vezi Tabel nr. 26).

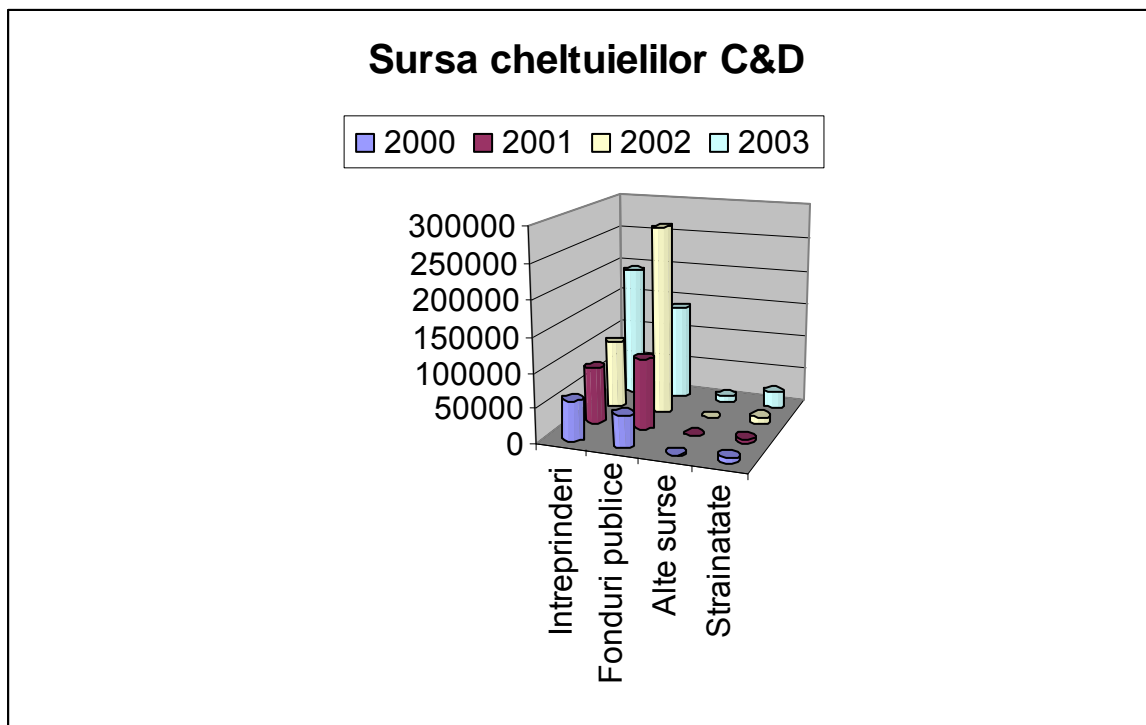
Intre 2000-2002 se remarca dublarea cheltuielilor C&D provenite de la intreprinderi, cu toate ca ponderea acestora in total cheltuieli C&D s-a injumatatit. Cheltuielile C&D efectuate din fondurile publice de asemenea au crescut semnificativ (de 5 ori) iar fondurile din strainatate destinate activitatilor de C&D nu au inregistrat oscilatii mari de valoare si pondere.

In 2002, cheltuielile de C&D din regiunea Nord-Vest reprezentau 0,23% din PIB, in comparatie cu nivelul in Romania de 0,38% din PIB (din care 0,15 la guvern și 0,23 la firme), si mult departe de ținta de la Lisabona de 3%. Se remarca un trend ascendent al alocarilor de fonduri pentru activtatile de C&D, astfel la nivel national cheltuielile totale au reprezentat circa 0,4% din PIB dintre care 50% efectuate de agenti economici iar pentru 2004 s-a preconizat o pondere de 0,42 din PIB, 0,21% din PIB reprezentant cheltuieli ale agentilor economici.

Anul 2003 inasa a fost unul atipic, in care toate tendintele inregistrate anterior au fost oarecum rasturnate, dupa cum reflecta tabelul anterior: cheltuielile C&D in sectorul privat s-au dublat, atat ca valoare absoluta cat si ca pondere, cheltuielile din fondurile publice au scazut drastic (s-au injumatatit ca suma si pondere), iar cele provenite din strainatate s-au dublat; de asemenea, capitolul “alte surse” in 2003 a inregistrat valori de 10 ori mai mari fata de 2002.

Structura si evolutia cheltuielilor de C&D in regiunea Nord-Vest (Transilvania de Nord) in functie de sursa de finantare, este prezentata in graficul si tabelul urmator. - in milioane ROL preturi curente).

Tabel nr 29(si grafic) – Dinamica distributiei cheltuielilor C&D in regiune

<i>Anul</i>	<i>Total</i>	<i>Intreprinderi</i>		<i>Fonduri publice</i>		<i>Alte surse</i>		<i>Strainatate</i>	
		<i>Numar</i>	<i>%</i>	<i>Numar</i>	<i>%</i>	<i>Numar</i>	<i>%</i>	<i>Numar</i>	<i>%</i>
2000	111848	57730	51,6%	46636	41,7%	455	0,4%	7027	6,3%
2001	191039	82071	43%	103142	54%	390	0,2%	5436	2,8%
2002	386870	100068	25,9%	275208	71,1%	960	0,25%	10634	2,7%
2003	365767	192478	52,6%	140183	38,3%	9512	2,6%	23594	6,5%

3.2. Activitatea si potentialul de Inovare

Concept, context national si international

Conform definițiilor internaționale, activitățile inovative reprezintă toate măsurile științifice, tehnologice, organizatorice, financiare și comerciale care conduc în mod efectiv sau sunt destinate să conducă la implementarea de produse sau de procese noi sau perfecționate din punct de vedere tehnologic.

Inovațiile se bazează pe rezultatele dezvoltărilor tehnologice noi, combinațiilor noi de tehnologii existente sau pe utilizarea unor alte cunoștințe dobândite de către întreprindere. Inovația poate fi dezvoltată de către întreprinderea unde se aplică sau de către o altă întreprindere.

Evoluția domeniului cercetării științifice, dezvoltării tehnologice și inovării este marcată de o serie de schimbări de referință, datorate în primul rând contextului politic generat de perspectiva apropiată a aderării la Uniunea Europeană și anume:

- angajamentul asumat prin Documentul de poziție pentru capitolul 17 “Știință și cercetare”, și anume „realizarea unei finanțări adecvate a sistemului de cercetare-dezvoltare și inovare, cu atingerea unui nivel al cheltuielilor de cercetare-dezvoltare și inovare de cca.1% din PIB în anul 2007”;
- eforturile de aliniere treptată la orientările recente ale politicii Uniunii Europene, prin care, conform strategiei stabilite la Consiliul European de la Lisabona din 2000, este recunoscut rolul esențial al cercetării științifice și dezvoltării tehnologice pentru creșterea competitivității economice, cu următoarele consecințe principale:
 - fixarea țintei de minim 3% din PIB cheltuieli totale pentru cercetare-dezvoltare, până în anul 2010 - obiectivul „3%” stabilit la Consiliul European de la Barcelona din 2002, din care minimum 2% din partea industriei;
 - trecerea la implementarea Planului de acțiuni pentru atingerea obiectivului 3%, adoptat de Comisia Europeană în aprilie 2003
- angajamentul privind participarea la Programul Cadru de Cercetare, Dezvoltare și Inovare

al Uniunii Europene - PC6 pe perioada 2002-2006 si la implementarea Spatiului European de Cercetare (Memorandumul de înțelegere cu Uniunea Europeană privind asocierea la PC6 – noiembrie 2002; HG nr. 368/ 2003 cu privire la plata contributiei României si conditiile de participare);

- angajamentele asumate prin acordurile si tratatele bilaterale si internationale în domeniul stiintei si tehnologiei, inclusiv prin conventiile de aderare la organisme si organizatii internationale în domeniu;
- demararea procesului de pregătire în vederea utilizării fondurilor structurale.

Prin politicile guvernamentale din domeniul de cercetare, dezvoltare si inovare dezvoltarea si consolidarea infrastructurii de inovare si transfer tehnologic este considerată ca un obiectiv important, care poate asigura dezvoltarea unui mediu foarte favorabil pentru:

- stimularea de parteneriate între agentii economici si organizatiile de cercetare;
- stimularea cererii si a activităților proprii de cercetare-dezvoltare ale agentilor economici, cu prioritate în domenii ale tehnologiilor de vârf;
- cresterea numărului de firme inovative în domenii tehnologice avansate, prin sprijinirea înființării si dezvoltării acestora.

Procesul de înființare a acestor entități a cunoscut o revigorare începând din 2003, după adoptarea hotărârii de guvern privind constituirea, evaluarea si acreditarea entităților din infrastructura de inovare si transfer tehnologic, respectiv: centre de transfer tehnologic, centre de informare tehnologică, centre incubatoare de afaceri inovative, oficii de legătură cu industria.

În conformitate cu reglementările mentionate, în perioada 2003 – 2004 au fost autorizate să funcționeze 19 entități din infrastructura de inovare si transfer tehnologic dintre care unul in Cluj-Napoca. Procesul de autorizare este un proces continuu.

În acest context, ca element de referinta este **Planul National pentru Cercetare – Dezvoltare si Inovare** (PNCDI) care a fost actualizat în 2004 si extins până în 2006. Sugestiv este faptul că la competițiile din 2004 la programele din PNCDI au fost primite 3 800 propuneri de proiecte, din care au si fost lansate 65 de proiecte de cercetare-dezvoltare prioritare.

Bugetul alocat pentru finantarea multianuală a proiectelor câștigătoare, pe perioada 2004-2006, este de cca. 2 750 mld. lei.

Concluziile la nivel national care se reflecta si la nivelul regiunilor si la nivel local sunt:

- inovarea reprezintă unul din factorii noi de productie, iar într-o societate post-industrială în curs de globalizare, cercetarea – dezvoltarea reprezintă elementul cheie al unor avantaje comparabile pe piata international;
- în România, activitatea de cercetare - inovare este privită aproape exclusiv prin

prisma ofertei. Așa se explică faptul că, deși România se află întotdeauna pe primele locuri la saloanele și concursurile internaționale de invenție, puține invenții își găsesc aplicabilitatea practică în produse vandabile pe piață;

- lipsa legăturii sistemice și sistematice dintre actorii principali : mediul academic, institutele de cercetare ca ofertanți de cercetare și inovare, și întreprinderile mici și mijlocii, care ar trebui să reprezinte beneficiarii cercetării;
- dezvoltarea sectorului cercetării – inovării din România nu este un proces autarhic, ci trebuie să rămână în permanentă ancorat în realitățile și evoluțiile mondiale din domeniu, în special a celor din Uniunea Europeană.

Activitatea de inovare în întreprinderi

La nivel european, 51% dintre întreprinderile productive sunt tehnologic inovatoare. La nivelul anului 2001, pentru care există date statistice, numai 5,2% din întreprinderile din industria prelucrătoare au desfășurat activitate de cercetare-dezvoltare, iar 2,4% au făcut exporturi, valoarea produselor lor noi și îmbunătățite detinând cca.10% din exporturi.

Ponderea întreprinderilor inovative reprezintă 17% din întreprinderile active din economie (cu cca.16% din numărul total de salariați). Cifra de afaceri a întreprinderilor inovative are o pondere de 42% din cifra totală de afaceri a întreprinderilor active. În 2002, suma totală a cheltuielilor pentru activități de inovare s-a ridicat la 24.475.941 milioane RON, dintre care 68% reprezintă cheltuieli efectuate de firmele mari, 21% de către firmele mijlocii și 11% de către firmele mici.

În Regiunea Nord-Vest (Transilvania de Nord) există un număr de 440 întreprinderi cu activitate inovativă (11,04% din cele 3983 de întreprinderi cu activitate inovativă la nivelul țării).

La nivel național, structura întreprinderilor inovative are următoarele caracteristici:

• ***din punct de vedere al dimensiunii:***

- 83,4% sunt IMM-uri (53,7% întreprinderi mici și 29,7% mijlocii);
- 16,6% sunt întreprinderi mari.

• ***din punct de vedere al domeniului principal de activitate:***

- 73% industrie;
- 27% servicii (12% comerț, 10% tranzacții imobiliare, 4,7% transporturi și comunicații).

Infrastructura de transfer tehnologic și inovare, respectiv entitățile specializate pentru difuzarea, transferul și valorificarea în economie a rezultatelor de cercetare-dezvoltare, se află într-un proces de construcție instituțională.

În perioada 2000-2002, numai aproximativ 17% din numărul total de firme au desfășurat activități inovative de succes, marea majoritate în sectoarele: industria prelucrătoare și servicii. Acest procent contrastează cu datele provenite din UE15, unde în anii 1998-2000 44% dintre firme erau considerate ca fiind inovatoare. Se remarcă însă faptul că în România

intreprinderile mari se apropie de acest procent, cu 41%. Intreprinderile sub 49 de anjagati au dezvoltat activitati inovatoare doar in proportie de 13%.

Sectoarele cele mai inovatoare in Romania sunt:

Tabel 30 . Sectoarele considerate cele mai inovative la nivel national , 2003

Nr.	Activitatea	Procent din firmele inovatoare %
1	Intrumente de precizie medicala, produse de optica medicala, instrumente pentru fabricarea ceasurilor	45%
2	Produse si substante chimice	44%
3	Mijloace de transport rutier	40%
4	Tranzactii imobiliare	36%
5	Petrol, cocsificarea carbunelui si tratarea combustibililor nucleari	35%
6	Maini si echipamente	35%
7	Metalurgie	34%
8	Masini si aparate electrice	34%
9	Mobila si alte activitati industriale ce nu se regasesc in nici o alta clasificare	29%
10	Echipamente de calcul si birou	27%

Majoritatea inovatiilor (75%) se referea la inovarea de produs si inovarea de proces. Insa, marea majoritate a inovatiilor tehnologice se refera la achizitionarea de masini si echipamente noi (58% pentru toate firmele si pana la 73% pentru firmele mici). IMM-urile romanesti sunt mai putin inclinate sa faca schimbari de strategie sau de organizare, ele fiind mai inovatoare in activitati de marketing sau design.

Legat de participarea intreprinderilor in proiecte de cooperare pentru cercetare, partnerii cei mai frecventi constau in firme romanesti si doar intr-o mica masura din alte tari din UE/EFTA. Posibilitatea angajarii in activitati de cooperare cu o firma straina creste o data cu dimensiunea intreprinderii.

Cu toate acestea, avand in vedere ca doar 3% din intreprinderile mici si 21% si cele mijlocii sunt inovative, proportia IMM-urilor care coopereaza cu firme din strainatate in C&D este sub 3% pentru firmele mici, de 4,6% pentru cele mijlocii si de 16% pentru firmele mari.

Successul activitatilor inovatoare poate fi evaluat prin:

- largirea pietei, ca urmare a introducerii unor produse noi sau imbunatatite
- cresterea profitului datorita cresterii productivitatii ca urmare a imbunatatirii proceselor
- reducerea impactului negativ al activitatilor economice asupra mediului inconjurator
- introducerea standardelor de calitate

Infrastructura de afaceri

Din analizele efectuate reiese ca sprijinul acordat IMM si afacerilor nou înfiintate prin incubatoarele de afaceri este un instrument economic util, de dezvoltare si promovare a noilor afaceri, de încurajare a inovatiei la nivel de IMM si afaceri nou înfiintate si de creare de noi locuri de munca. În acelasi timp, prin promovarea si sprijinirea incubatoarelor de afaceri, autoritatile guvernamentale si cele locale pot sa își demonstreze cu usurinta angajarea în directia sprijinirii oamenilor de afaceri. Toate cele 21 de incubatoarele de afaceri din Romania s-au înfiintat dupa 1992, îndeosebi cu sprijin comunitar, cu precadere prin programul PHARE FIMAN/PAEM si cel al Bancii Mondiale, sau prin fonduri private. Ele au fost initial amplasate în regiuni subdezvoltate sau în cele aflate în declin industrial si restructurare. Au urmat alte initiative, independente, care au generat indoieli asupra profitabilitatii si sustenabilitatii proprii a structurilor create.

Infrastructura suport este inca slab dezvoltata in Regiunea Nord-Vest (Transilvania de Nord).

Exista in prezent un singur incubator de afaceri, inaugurat in anul 2000, in domeniul IT, la Baia Mare, construit pe o suprafata de 1550 mp si care in 2005 gazduieste 17 firme; pana in prezent au fost incubate 64 de firme. Incubatorul a fost înfiintat în doua etape. Prima investitie, în valoare de 96 448 Euro, din programul Phare Fidel, a fost directionata catre renovarea infrastructurii si echiparea birourilor create. Ministerul Muncii si Banca Mondiala au furnizat mijloacele financiare pentru completarea echiparii întregii cladiri, iar în ianuarie 2001 incubatorul era în întregime operational. Tintele incubatorului sunt întreprinderile nou create, microintreprinderile si IMM care se angajeaza sa recruteze someri. Companiile adapostite beneficiaza de acces la spatiul modular si functional la preturi foarte competitive, au acces gratuit la pregatire profesionala în afaceri, consultanta în afaceri, centrul de informare si documentare si folosesc în comun serviciile de birotica si secretariat.

Se preconizeaza inceperea lucrarilor la un alt incubator de afaceri, in Cluj-Napoca, ce va avea suprafata construita de 1333 mp.

Serviciile de consultanta sunt de asemenea slab dezvoltate, in special cele in domeniul calitatii si specializarii. Aceasta se datoreaza in principal sub-dezvoltarii principalilor furnizori de servicii de consultanta-asociatiile de intreprinzatori si camerele de comert. In Regiune exista un numar de 30 centre de consultanta, (cele mai multe in Cluj-Napoca), care in anul 2002 deserveau fiecare 1494 IMM-uri.

Parcurile industriale (si conceptele conexe cum sunt parcurile tehnologice) reprezinta un concept destul de nou in Romania. Acestora li se adauga terenurile din zonele industriale, oferite investitorilor de administratiile locale (ex. Zalau, Baia Mare, Oradea, Bistrita). Decizia Guvernului nr. 65/30.08.2001, emisa de guvern, stabileste cadrul administrativ

pentru înființarea și funcționarea parcurilor industriale, în timp ce Decizia Guvernului nr. 14/24.01.2002 reglementează înființarea parcurilor industriale și tehnologice. Decizia stipulează că infrastructura pentru un parc industrial poate fi creată ca afacere independentă și poate primi sprijin financiar fie de la administrația locală fie de la autoritățile guvernamentale.

Responsabilitatea pentru alegerea celui mai adecvat amplasament, pentru înființarea și dezvoltarea parcului industrial aparține companiei care administrează parcul. Se aplică deduceri fiscale din profit în vederea promovării creării noilor infrastructuri sau expansiunii celor existente.

Distributia geografică a parcurilor industriale urmează o tendință inversă aceeași observată la incubatoarele de afaceri. Într-adevăr, parcurile industriale, realizate mai ales prin investiții din sectorul privat, tind să se amplaseze în zone cu nivel economic mai ridicat, în apropierea centrelor industriale unde prosperă de asemenea și investițiile străine directe.

În regiune se găsesc două parcuri industriale în curs de finalizare, respectiv cel de la Cluj (întins pe 24 ha) și cel de la Jibou (22ha) județul Salaj și altele două în stadiu de construcție, în județele Satu Mare și Bihor.

Parcul Industrial pentru Tehnologii Avansate Cluj (Tetarom I), inaugurat în 17 noiembrie 2005 găzduiește în prezent 25 de firme cu capital românesc și străin, ale căror activități se caracterizează printr-un procent ridicat de valoare adăugată și care se înscriu în principal în următoarele sectoare: IT (software, hardware, networking), circuite integrate, comunicații, industrie auto. Parcul industrial Tetarom I a fost realizat cu sprijin Phare, valoarea investită în construirea acestuia s-a ridicat la peste 6,4 milioane euro.

Parcul Industrial Jibou va fi destinat dezvoltării industriilor nepoluante.

Societatea informațională

4.2. Infrastructura comunicatională

Societatea informațională este caracterizată prin creșterea explozivă a informației “digitale”, disponibilă prin intermediul produselor tehnologiei informațiilor și comunicațiilor.

Neavând suficiente date disponibile la nivel regional, statisticile la nivel național pot fi preluate ca și tendință generală, manifestată în toate regiunile țării, bineînțeles, cu intensități diferite. Astfel, prin analiză comparativă a indicatorilor cei mai des utilizați, se evidențiază tendința de creștere a gradului de dezvoltare a societății informaționale în România. Concluziile rezultate în urma analizei indicatorilor semnificativi în anii 2002/2003 sunt:

7. creșterea numărului de abonați la serviciile de telefonie mobilă a crescut cu 38%, ajungând la 235 abonați la 1000 locuitori
8. ponderea gospodăriilor care dețin PC în total gospodării a crescut de la 6% la 7,3%
9. numărul salariaților angajați în teleworking, din sectorul economico-financiar a crescut cu 66%, ajungând la 10816 persoane.

La nivel national, între 1999 și 2003 s-a înregistrat o rată de creștere a numărului de PC-uri de 228%, cu o creștere anuală medie de 34,5% (8,3 PC-uri la 100 locuitori în 2003) iar numărul utilizatorilor internet a crescut în aceeași perioadă cu 563%, cu o rată spectaculoasă de creștere de 60% pe an (19,1 utilizatori Internet la 100 locuitori în 2003). În 2002, numărul computerelor la 1000 de locuitori era de 69,2 în România. Tot la nivel national, statisticile indică apropierea de valorile din UE15, astfel: rata de penetrare a internetului în administrația publică a fost de 80% (media UE15 = 84,2%), în mediul de afaceri 75% (media UE15 = 84,2%), cu diferențe mari însă la capitolul utilizatori casnici, unde rata de penetrare în România este de 12,2% față de 45,1% în UE15.

La nivel regional există date referitoare doar la anul 2003, ceea ce nu face posibilă o analiză a evoluției și a ratelor de creștere în domeniul IT. Astfel, 8,2% din totalul întreprinderilor din regiune erau conectate la internet, și totalizează procentul de 48,4% din PC-urile aflate în dotarea firmelor din regiune.

Tabel nr. 31 – Acoperirea Internet, distribuția numărului de PC-uri și a numărului de specialiști IT în regiune

<i>Regiunea</i>	<i>Pondere nr întreprinderilor cu conexiune Internet în total întreprinder din regiune</i>	<i>Numar de PC la 100 salariați</i>	<i>Pondere nr de PC conectate la Internet din total PC în regiune</i>	<i>Pondere nr de specialiști ITC la 100 salariați</i>
Nord-Vest	8,2%	8,8	48,4%	1,7%
București	12,2%	13,6	60,1%	2,5%
România	8,5%	9,7	48,9%	1,7%

În același an, 2003, statisticile indică 8,8 PC-uri la 100 de angajați (a doua regiune după București-Ilfov cu un indice de 13,6) și 1,7 specialiști ITC la 100 de angajați. În 2003, față de 2002, numărul de specialiști ITC a sporit la nivel national cu 20%. Pondere specialiștilor ITC se regăsește în servicii și mai puțin în industrie.

Statisticile la nivel national indică faptul că întreprinderile mari (peste 250 de angajați) sunt cele care utilizează produsele ITC în cea mai mare măsură, procentele în rândul IMM-urilor fiind reduse în rândul tuturor indicatorilor: ponderea întreprinderilor ce dețin PC-uri, ponderea numărului de salariați ce utilizează PC/Internet, ponderea întreprinderilor care au un web-site propriu. Între 2003 și 2002 numărul întreprinderilor ce dețin site propriu aproape că s-a dublat.

Vanzările prin internet sunt încă slab dezvoltate, atât la nivelul regiunii cât și la nivel national (în medie sub 2% din întreprinderi vând prin internet iar procentul celor care cumpără prin internet este asemănător).

În regiune, numărul firmelor care dezvoltă produse software pentru piețele din

străinătate este în creștere, cu șanse de diversificare și dezvoltare de produse software proprii cu valoare adăugată ridicată. (soluții ERP, soluții în domeniul multi-media, managementul calitatii, e-learning, e-government, inovația de proces, etc).

Potentialul acestui sector pentru regiunea Nord-Vest este susținut și de numărul de specialiști care se creează continuu prin absolvirea universităților și a facultăților cu profil tehnic din regiune.

Referitor la rețelele de telefonie, în 2003 existau 19 abonamente telefonice la 100 locuitori. Pe lângă Romtelecom, companii de specialitate au început să câștige cote de piață prin oferirea de pachete de servicii și prețuri competitive (ex; Astral). Telefonie mobilă s-a dezvoltat rapid în regiune, piața fiind disputată în principal între companiile Orange și Vodafone.

Companiile IT din cele șase județe ale Regiunii 6 Nord-Vest au realizat în anul 2003 o cifră de afaceri cumulată de aproape 70 de milioane de dolari, ceea ce reprezintă aproximativ 6,5% din cifra similară raportată la nivelul întregii țări, potrivit unei statistici a Institutului pentru Tehnică de Calcul (ITC), București.

Potrivit statisticii amintite, județul Cluj ocupă locul al treilea la nivel național din punct de vedere al cifrei de afaceri realizate de firmele IT (48,9 milioane de dolari în 2003) și al doilea loc pe plan național în ceea ce privește numărul de firme cu CAEN 30 "producția de mijloace ale tehnicii de calcul și de birou" și CAEN 72 - "informatică și activități conexe". În total, în firmele din cele șase județe din Regiunea Nord-Vest lucrează aproape 3.500 de angajați, la un număr total de 1.150 de firme IT.

Tabel nr. 32 – Distribuția și situația numărului de firme IT în regiune, pe județe, 2003

Geografia tehnologiei informației, 2003					
Județ	CA, mil. \$	Nr. firme	Personal	%CA	%Personal
Județele din Regiunea 6 N-V - 2003					
CLUJ	48,91	557	2.267	4,60%	7,40%
BIHOR	6,49	239	483	0,60%	1,60%
MARAMUREȘ	4,7	125	283	0,40%	0,90%
BISTRIȚA	3,81	80	113	0,40%	0,40%
SATU MARE	3,69	101	209	0,30%	0,70%
SĂLAJ	2,34	45	125	0,20%	0,40%
Total NV	69,94	1.147	3.480	6,50%	11,40%
Total România (72+30)	1.073,16	8.937	30.498	100,0 0%	100,00%

Sursa: ITC (Institutul pentru Tehnică de Calcul) și ANIS (Asociația Patronală a Industriei de Software și Servicii) - "Geografia industriei românești de software și servicii TI"

Cu toate acestea, având la bază datele pentru semestrul I din anul 2004, potrivit statisticii ITC, firmele din Regiunea Nord-Vest au înregistrat o ușoară creștere a ponderii în cifra

totală de afaceri din domeniul TI din România. Astfel, în prima jumătate a anului 2004, Regiunea Nord-Vest a adus 6,8% din cifra de afaceri TI din România, în creștere de la 6,5% cât a fost înregistrat pentru tot anul 2003. aceasta în condițiile în care numărul de angajați TI a scăzut, procentual, de la 11,4% (anul 2003), la 10,8% (2004, semestrul I).

3.3. Instruirea și perfecționarea resurselor umane

Formarea profesională continuă

În România, rata participării adulților la studiu și instruire (ca procent din populația cu vârsta cuprinsă între 25-64 ani) a fost de 1,1% în 2002, față de 8,4% în UE în aceeași perioadă. Pentru Regiunea Nord-Vest nu s-au găsit informații.

Tabel nr. 33 - Nivelul de concentrare al instruirii în domeniul IMM în regiunile din România, %, din IMM, în 2003

Nivelul de concentrare al instruirii	Nord-Est	Sud-Est	Sud Muntenia	Sud Vest Oltenia	Vest	Nord Vest	Centru	București-Ilfov
Lipsă instruire	21,55	38,50	30,99	31,02	34,07	41,18	25,13	40,88
1-5 zile	37,93	31,00	35,21	31,02	39,56	32,35	39,49	33,53
6 mai multe zile	30,17	21,50	27,46	17,65	15,38	22,06	20,00	16,76
Nu se știe	10,34	9,00	6,34	20,32	10,99	4,41	15,38	8,82

Sursa: Carta Albă a IMM-urilor din România, Consiliul Național al întreprinderilor private mici și mijlocii din România, Editura Olimp București

Având în vedere lipsa datelor referitoare la formarea profesională continuă a angajaților din Regiunea Nord-Vest, cităm cu titlu orientativ concluziile unei publicații editată de ANIMMC*, „Situația și necesitățile întreprinderilor mici și mijlocii din România, 2005”, referitoare la formarea continuă în acest sector (IMM).

Analizând participarea managerilor din România la cursuri de instruire în 2004, publicația subliniază faptul că interesul managerilor din IMM-uri pentru îmbogățirea cunoștințelor și aptitudinilor lor prin cursuri de pregătire este foarte scăzut. Marea majoritate a firmelor din țară (70,2%) nu au avut nici un manager participant la cursuri de instruire, în timp ce numai 16,8% dintre IMM-uri susțin că puțini dintre managerii lor au fost cuprinși în cursuri de instruire.

Pe sectoare de activitate situația participării la cursuri de instruire a managerilor este și mai alarmantă. Astfel, în agricultură întâlnim cel mai mare număr de IMM-uri care nu au avut nici un manager participant la cursuri de instruire (97,5%), sector îndeaproape urmat de firmele din transporturi și comunicații, cu un procent de 84,4% de IMM-uri ce nu au avut nici un manager cursant. În schimb, o situație aparent mai bună întâlnim la IMM-urile din sectorul „Alte servicii”, unde 29,9% din IMM-uri și-au trimis puțini dintre managerii lor la cursuri de formare continuă.

* Asociația Națională a Întreprinderilor Mici și Mijlocii din România

Întreprinderile din categoria mijlocie și-au trimis managerii la cursuri într-o măsură sporită decât au făcut-o celelalte categorii. Se observă o corelație pozitivă între mărimea întreprinderii și frecvența cu care își trimit managerii la cursuri de instruire. Astfel, 71,8% dintre micro-întreprinderi au declarat că nu au avut nici un manager cursant, în timp ce doar 43,5% dintre întreprinderile mijlocii s-au aflat în această situație. În replică, întreprinderile din categoria mijlocii au reușit într-o proporție de 35,1% în comparație cu cele mici (21,7%) și cu mult mai mult decât micro-întreprinderile (15,8%) să-și trimită unii managerii la training.

În ceea ce privește participarea angajaților la instruire, situația poate fi catalogată ca fiind gravă, devreme ce nici tabloul participării angajaților nu se deosebește esențial față de participarea managerilor. La fel ca și în analiza de mai sus întâlnim un procent foarte mare de IMM-uri (68% în medie) ce nu au avut nici un angajat cuprins în programe de instruire. Doar în 7,1% dintre firme toți angajații au participat la cursuri de instruire, iar 19,3% dintre IMM-uri spuneau că puțini dintre angajații lor au participat la cursuri de instruire.

Cu toate acestea o situație ceva mai bună se identifică în sectorul „Alte servicii” unde s-a înregistrat cel mai mare procent de firme ce au avut angajații cuprinși în programe de instruire (42,8% în mod cumulativ). La polul opus, al experienței negative se află firmele din transporturi și comunicații. Acestea li se asociază cel mai mare procent de firme ce nu au avut nici un cursant (80%) în programe de pregătire. Procentul firmelor mijlocii care și-au trimis angajații la cursuri de perfecționare este de aproape 2 ori mai mare decât cel al microîntreprinderilor sau al firmelor mici. Se păstrează corelația semnalată în analiza anterioară, conform căreia în cazul micro-întreprinderilor (69,7%) întâlnim mai multe firme fără nici un angajat cursant, decât în cele mici (60,2%) sau mijlocii (36,3%).

4. Infrastructura

4.1. Infrastructura de baza

Integrarea in economia europeana este facilitata de o infrastructura de transport eficienta, conectata la reseaua europeana de transport. Dezvoltarea si modernizarea infrastructurii de transport contribuie la cresterea competitivitatii economice a Regiunii Nord-Vest (Transilvania de Nord) si permite dezvoltarea de noi activitati pe piata interna.

4.1.1. Reteaua rutiera

Din 11.569 km total retea de drumuri 1.942 de km sunt drumuri nationale densitatea medie a drumurilor in regiune fiind de 33,9 km/100 km² usor superioara densitatii nationale (33,1 km/100 km²). Din reseaua totala de drumuri din regiune doar 3.231 km sunt modernizati (adica 27,9% din total). Pe trasele importante (drumuri europene) s-au efectuat sau sunt pe cale de finalizare lucrari de reabilitare.

Densitatea de drumuri modernizate este mai mare decat in alte regiuni ale Romaniei, dar mult mai mica decat media europeana problema resimtindu-se in special la sistemul de drumuri judetene care sunt modernizate intr-un procent nesatisfacator mai ales in judetele care se confrunta cu cele mai mari disparitati de dezvoltare cum sunt Salajul si Bistrita-Nasaud. Drumurile comunale cele care asigura legatura intre comune si orase sunt de asemenea degradate si cu solutii tehnice depasite nepermitand un acces facil spre aceste zone care se gasesc astfel intr-o evidenta izolare.

In regiune lipseste in prezent un sistem de autostrazi ceea ce face ca traficul sa fie directionat spre alte zone. Autostrada Bors-Oradea-Zalau-Cluj-Napoca-Turda-Brasov va scurta distanta dintre principalele centre ale regiunii; aceasta autostrada va fi directionata prin partea centrala a regiunii permitand pe de-o parte scoaterea « dintr-un con de umbra » a judetelor mai slab dezvoltate si din punct de vedere logistic si socio-economic permitand totodata conectarea la infrastructurile de transport est-vest cu relatia Moldova.

Judetele Cluj si Bihor au o densitate a drumurilor nationale superioara beneficiind si de o pozitie geografica superioara ce favorizeaza traversarea acestor judete de catre coridoare rutiere europene.

Tabel nr. 34 – Reteaua de drumuri in Regiunea Nord-Vest (Transilvania de Nord)-2003

Judet	Drumuri nationale	Modernizate	Drumuri judetene si comunale	Modernizate	Densitatea drumurilor publice pe 100 km ² de teritoriu
Bihor	436	350	2228	252	35,3
Bistrita-Nasaud	309	253	1195	97	28,1
Cluj	343	343	2296	246	39,5
Maramures	309	294	1266	247	25,0
Satu-Mare	268	237	1338	604	36,4
Salaj	277	210	1304	98	40,9
Regiunea Nord-Vest (Transilvania de Nord)	1942	1687	9627	1544	33,9
Romania	15122	13823	63879	6545	33,1

Principalele probleme ale rețelei rutiere de transport:

3. Regiunea nu dispune de o rețea de drumuri rapide și autostrăzi adecvate. Construcția autostrăzii Bors-București va rezolva o parte din probleme, dar este nevoie de investiții masive pentru modernizarea altor rute (în principal pe direcțiile est-vest și nord-sud pentru asigurarea legăturilor rapide cu poli importanți din vecinătate: Timișoara și Sibiu);
4. rețeaua de drumuri județene care în mod normal ar trebui să compenseze această lipsă este ea însăși insuficient modernizată; în plus în zonele cu relief muntos densitatea rețelei rutiere este redusă (în special județele Maramureș Bistrița-Năsăud și partea sudică a județului Bihor unde și există areale „rupte” datorită unor bariere naturale, deși funcțional, se completează perfect cu zonele vecine acest lucru ducând la întârzieri puternice de dezvoltare – ex. zona Rodna-Padis etc);
5. lipsa traseelor alternative pentru vehicule cu tracțiune animală și agricole sau biciclisti face ca circulația rutieră să fie greoaie și nesigură;
6. orașele mari nu au amenajate trasee de ocolire; zonele centrale și rețeaua de drumuri urbane (ștrazi) mai ales în orașele mari din zonă suferă din cauza congestiei traficului și poluării excesive. În același timp locurile de parcare sunt insuficiente.
7. dintre intrările spre Uniunea Europeană ale coridoarelor de transport două aparțin Regiunii Nord-Vest (Transilvania de Nord).

Infrastructura de transport din Regiunea Nord-Vest (Transilvania de Nord) nu sunt suficient dezvoltate și necesită investiții importante pentru a fi la nivelul standardelor europene. Investițiile trebuie îndreptate spre drumuri județene, sosele de centură ale orașelor congestionate de trafic, drumuri din mediul rural și cele de acces spre zonele cu potențial turistic, mai ales a zonelor montane, balneare și de agro-turism.

4.1.2. Rețeaua feroviară

Rețeaua feroviară număra în 2003 1638 km, din care 166 km sunt linii electrificate, iar 255 km sunt linii duble. Rețeaua este mai densă decât cea de la nivel național (48 linii/1000km² față de media națională 46,5 linii/km²) având densități peste medie în județele Bihor, Bistrița-Năsăud și Satu-Mare, iar sub medie în Salaj, Maramureș și Cluj.

Introducerea „Săgeților albastre” și investițiile în modernizarea garilor au ridicat calitatea transportului feroviar. Principalele probleme rămân însă legăturile deficitare în zonă (mai ales cele interjudețene) și existența a numeroase zone cu restricții de viteză. Din punct de vedere al lungimii liniilor electrificate Regiunea Nord-Vest (Transilvania de Nord) se situează pe ultimul loc la nivel național având o pondere de doar 4% din rețeaua națională, în condițiile în care regiunea este teritoriul de „legătură” infrastructurală al României cu Vestul european. Materialul rulant este încă insuficient.

4.1.3. Transportul aerian

În regiunea de Nord-Vest (Transilvania de Nord) există un număr de 4 aeroporturi: Cluj-

Napoca, Oradea, Baia-Mare si Satu-Mare. Aeroportul Cluj, cu un procent de aproape de 5% din numarul de pasageri la nivel national, ocupa locul 3 din cele 17 aeroporturi romanesti. Este de remarcat ca ritmul de crestere al traficului aerian de pasageri pe aeroporturile din regiune este mai mare decat cel inregistrat la nivel national. Cresterea cea mai mare se inregistreaza pe aeroportul Cluj (unde volumul de pasageri a atins cifra de 105.029 la nivelul anului 2002, respectiv 73% din total pasageri in regiune).

Tabel nr. 33 – Traficul aerian de pasageri de pe aeroport in anul 2002

Aeroport	Trafic total	Intern	Extern
Cluj	105029	49135	55956
Oradea	28216	19946	8270
Baia-Mare	4808	4406	402
Satu-Mare	4186	3533	653
Regiune	142239	77020	65281

Sursa: Statistica interna Aeroporturi din regiune

La nivelul aceluiasi an, 2002, se remarca preponderenta pasagerilor pentru linii externe, acest lucru confirmand potentialul acestui aeroport de hub pentru jumatarea nordica a Romaniei. Acest potential ramane nevalorificat in conditiile investitiilor insuficiente pentru dezvoltarea infrastructurii acestui aeroport precum si in conditiile lipsei unei companii aeriene regionale care sa asigure legaturile pe orizontala pe zona de polarizare potentiala (nordul Romaniei) si cu celelalte aeroporturi care joaca deja acest rol, de hub, in Romania (Timisoara pentru partea sudica si Bucuresti, hub de importanta internationala).

Referitor la traficul aerian de marfa, in Romania cresterea in intervalul 2000-2002 a fost de 585%. In regiune in 2002, cea mai mare cantitate de marfa a fost transportata de pe aeroportul Oradea (226 tone), iar de pe aeroportul Cluj-Napoca au fost transportate 63 de tone (cu o crestere fata de anul precedent de 43%) dintr-un total de 289 tone.

4.1.4. Serviciile: electricitate, gaz, energie termica, alimentare cu apa

4.1.4.1. Energia electrica

In regiunea Nord Vest(Transilvania de Nord) distributia si furnizarea energiei electrice, se realizeaza de catre SC FDFEE "Electrica Transilvania NORD" SA societate comerciala cu personalitate juridica, distribuie si furnizeaza energie electrica pentru clienti din judetele regiunii.

Electrica Transilvania Nord cu sediul in Cluj isi desfasoara activitatea pe o arie de 34.160 km², prin intermediul celor sase sucursale de distributie si are un numar de 1.089.192 clienti.

In tabelul de mai jos sunt prezentate caracteristicile infrastructurii fizice de transport si distributie energie electrica din regiunea Transilvania de Nord:

Tabel nr. 34 – Situatia infrastructurii electrice la nivel de regiune si stat

Tipul Infrastructurii	UM	Transilvania de Nord	Romania	Ponderea regiunii in Romania
Linii Electrice 110 kV	KM	2140,192	17749,461	12.06
Linii Electrice MT	KM	16687,333	120022,352	13.90
Linii Electrice JT	KM	22383,29	172354,91	12.99
Statii de Transformare 110/MT si MT/MT	nr	114	1296	8.80
	MVA	3916,14	38486,56	10.18
Posturi de Transformare si Puncte de Alimentare	nr	6182	60610	10.20
	MVA	2118,053	21152,291	11.27

Sursa: www.electrica.ro, prelucrare date

Raportand regiunea NORD- VEST din punct de vedere a infrastructurii de transport energie electrica la total national, se constata faptul ca lungimea retelelor electrice pe tipuri reprezinta cca 13-14 % din totalul national, statiile de transformare sunt cca. 8.80 %, iar punctele de transformare reprezinta 10.20 % din totalul statiilor din Romania.

Capacitatea de producție în sectorul energetic este limitată de fiabilitatea scăzută a instalațiilor și de slaba calitate a unor echipamente. In regiunea Nord Vest nu sunt localizate unitati de productie ale SC Termoelectrica SA, respectiv regiunea nu produce energie electrica pe baza de carbune si hidrocarburi.

Producția de energie se realizează în cea mai mare parte în termocentrale (72 %, mult peste media nationala), ponderea realizată de hidrocentrale este de cca. 11.7 % (foarte redusa in comparatie cu media nationala), cea bazată pe combustibil nuclear este de cca. 11.71%, 5,14% alte surse.

Tabel nr. 35 - Productia de energie electrica pe surse primare de energie - Transilvania de Nord Romania -2004

2004			
Sursa de energie primara			Diferente procentuale
	Energia electrica furnizata de SC Electrica Transilvania de Nord %	Productia de energie electrica Romania %	
Carbune	44.56	37.56	-7
Nuclear	11.07	10.1	-0.97

Gaze naturale	22.75	15.98	-6.77
Pacura	4.78	3.3	-1.48
Alte surse	5.14	1.49	-3.65
Regenerabile	11.7	31.57	19.87
Hidraulic	11.7	31.57	19.87
Eolian	0	0	0
Pacura	0	0	0
Solar	0	0	0
Alte regenerabile	0	0	0
0.62 % este energie electrica din import si nu este cuprinsa in detalierea de mai sus.			

In Regiunea Nord Vest (Transilvania de Nord) este localizata Sucursala Hidrocentrale Cluj, care are amenajari pe raurile : Somesul Cald, Cris, Dragan si Iad. Sucursala detine un numar de 59 de centrale si statii de pompare cu o putere instalata de 565.84 MW, reprezentand 8.99 % din puterea instalata in Romania si o productie anuala de 1.096,39 GWh/an, ceea ce reprezinta 6.33 % din totalul productiei hidro la nivel national.

4.1.4.2. Gazele naturale, energia termica si alimentarea cu apa potabila

Din totalul de 2257 de localitati din regiune (20 orase, 15 municipii, 399 comune si 1823 sate), in 219 se distribuie gaze naturale (dintre care 20 de municipii si orase).

Energia termica, din datele disponibile la sfarsitul anului 2003, se distribuie in 17 localitati, dintre care 14 sunt municipii si orase.

La sfarsitul aceluasi an, reseaua de distributie a apei potabile cuprindea toate orasele si municipiile si 750 de localitati rurale din totalul de 2222 din regiune.

In anul 2003, lungimea conductelor de distributie a gazelor naturale era de 3684 km, fiind a II-a la nivel national dupa regiunea Centru (cu o retea de 7039 km). Lungimea retelei de distributie apei potabile este de 6775 km.

In anul 2003, au fost distribuite gaze naturale totalizand 1182434 m³, dintre care 49% au reprezentat livrari destinate consumului casnic.

5. Turismul

Directiile globale actuale in turism

Nu putem considera situatia curenta in Regiunea Nord-Vest si dezvoltarea activitatilor turistice speciale, fara a analiza directiile globale in turism, care afecteaza situatia curenta si potentiala pentru Regiunea NV.

Mai jos sunt extrase din "The World of Tourism in 2020" un Report al World Tourism Organization.

Principalele dezvoltari sunt:

- ✓ turismul intern ramane cel mai important atat in ce priveste activitatile cat si in
- ✓ Termini monetari. Principalele cresteri raman in tarile in dezvoltare in areale ca Asia, Latin America, Estul Mijlociu and Africa.
- ✓ Primele 10 tari care primesc turisti vor suferi o schimbare cu China
- ✓ Devenind destinatia principala pana in anul 2020 alaturi de tari ca SUA, Franta Spania sau Italia, destinatii traditionale.
- ✓ **BALCANII VOR DUBLA PÂNĂ ÎN 2020 CIFRELE DE SOSIRI ALE TURISTIILOR** în raport cu destinațiile europene tradiționale, România urmând a se menține în competiție cu Bulgaria, Croația, Grecia sau Serbia și Muntenegru pentru 79 milioane de turiști într-un an.

Starea actuala a turismului regional

Contribuția la Economia Regionala

In anul 2002, Produsul Intern Brut Regional din turism a fost de **2896,6 miliarde lei preturi curente**. Acest volum situeaza regiunea pe locul 5 intre regiunile din Romania in anul 2002 regiunile care au avut o contributie mai consistenta a turismului fiind Reg. Bucuresti-Ilfov, Reg. Centru, Vest si Sud-Vest.

Ponderea detinuta la nivel national a sectorului de hoteluri si restaurant- fara insa a neglija efectul de multiplicare a turismului – *a fost de 8,9 % in anul 2002* aproximativ constant fata de anii anteriori.

Turismul contribuie la formarea PIB in regiunea Nord-Vest doar cu **1,6%** (Sectorul Hoteluri si restaurante) sub media Romaniei din ultimii ani – **2,1%** in 2002, si sub media altor regiuni din Europa de Est. Cateva cauze care conduc la aceasta situatie:

- Nivel scăzut al cooperării între operatorii liniilor aeriene regulate și agențiile de turism;
- Infrastructuri de promovare turistica putine si a retelilor de informare de turism;
- Lipseste agentii regionale de promovare a turismului,operatorii internationali;
- Lipsa marketingului regional de turism si a structurilor regionale de turism
- lipseste centre de informare, panouri istorice plasate în afara monumentelor, panouri de informare in parcuri.

Totusi e de remarcat cresterea valorica intre anii 1998 de la 963,0 miliarde lei Preturi curente la 1953,0 miliarde lei preturi curente in anul 2000.

Mediul de afaceri este slab dezvoltat și în ceea ce privește numărul de angajați. Forța de muncă ocupată în turism a scăzut în ultimii ani în regiune ajungând la 10.052 persoane în 2003- doar 1,7% din populația ocupată, în total economia Regiunii fiind ocupată 581.512 angajați la nivelul anului 2003. Cauza este dată și de nivelul redus de salarizare față de celelalte ramuri economice.

Piata turismului

Pe piața europeană turismul cunoaște o dezvoltare explozivă, numărul de turiști crescând exponențial în ultimii 20 de ani. Tintele sunt în special destinații clare, în special spre Sudul Europei- Franța, Italia, Spania, Grecia. Tipurile de turism oferite sunt în special date de turismul cultural, istoric și de loisir. Turismul aduce o pondere importantă în PIB-ul acestor țări.

Și în România a avut loc o creștere a numărului de turiști străini, în același timp însă numărul de plecări fiind mai mare, ceea ce a dus la o balanță turistică negativă.

Regiunea NV are aceeași aproximativ această structură a turiștilor externi în ceea ce privește țara destinație ca și România. Pentru România, cea mai mare pondere a turiștilor străini a fost dată de turiștii din Europa- 5,344 milioane în 2003, America 0,11 milioane și Asia cu 0,119 milioane. Structura sosirilor vizitatorilor pe țări din UE este: Ungaria- 53,0%, Italia 9,1%, Germania 12,5%, Austria 4,4%.

Piața regională este alcătuită din turiști români care au o segmentare pe tipuri de turism ca turism cultural și balnear.

Cea mai mare parte a turiștilor străini provin din Ungaria (39,4%), și din țările EU. Important de precizat că accesul acestora se realizează în special pe cale rutieră și într-o măsură importantă pe cale aeriană.

Potrivit datelor furnizate de INS pentru trim. 3 din 2005 în județele regiunii au avut loc sosiri pentru turiștii străini/români:

Judet	Romani	Straini
Bihor	60497	12888
Bistrita-Nasaud	15950	5592
Cluj	55056	25013
Maramures	20281	8844
Satu-Mare	17846	8844
Salaj	3903	721

Sursa datelor: INS, Frecvențarea structurilor de primire turistică, 2005

Ponderea relativă pe județe este de aproximativ 1/3 turiști străini pe turist român, județele Cluj și Satu-Mare având un indice superior mediei regionale.

Destinațiile de bază ale turiștilor străini au fost din nou județele Cluj și Bihor, datorită atractivității turistice. În județele din Nord ale Regiunii numărul de turiști a fost aproximativ egal –8000 de persoane. Din nou se remarcă că județul Salaj nu are atractivitate turistică, doar 721 de turiști având ca destinație acest județ.

Date privind sosirile

Numarul de turisti in Regiune a crescut intre anii 2000 -2003, ajungand la 636,900 turisti. Cei mai multi turisti au fost inregistrati in judetul Cluj 214.300 turisti si Bihor 194.000 turisti(impreuna cele 2 judete au peste ½ din numarul total de turisti din regiune). Judetele Salaj si Satu-Mare au atras un numar redus de turisti- 20500 si 50600 la nivelul anului2003.

Analizand indicatorul de utilizare a capacitatilor in functiune se poate observa ca intre 2000-2002 acesta a avut o dinamica ascendenta la nivelul regiunii spre deosebire de nivelul national. Acelasi evolutie ascendenta se poate observa si la nivel de judet, exceptie facand judetul Satu Mare.

In anul 2003, numarul de sosiri a fost de 637.000 persoane. Defalcat pe judetele regiunii situatia se prezinta astfel:

- ✓ Cluj- 214.000
- ✓ Bihor-194.000
- ✓ Bistrita-Nasaud:71.000
- ✓ Maramures-86.000
- ✓ Satu-Mare-51.000
- ✓ Salaj: 21.000 persoane.

Poderea cea mai mare a sosirilor este in judetul Cluj, cu 1/3 din total sosiri, urmat de Bihor cu o pondere de 30%, pe ultimul loc aflandu-se Salajul cu o pondere de doar 3% din total sosiri in regiune.

Interesant de analizat sosirile in structurile de primire turistica pe judetele regiunii in anul 2004.

Tabel. Sosiri in structuri de primire pe judete pe luni calendaristice- *sursa INS*

	2004										
	feb.	ma r.	apr.	mai	iun.	iul.	aug	sep.	oct.	nov	dec.
Bihor	122	140	143	194	189	273	337	210	165	155	132
	75	37	28	96	01	09	04	92	11	67	05
Bistrita-Nasaud	392	453	460	619	629	697	843	702	552	437	358
	8	2	0	3	5	1	2	6	1	7	1
Cluj	149	182	180	265	233	262	301	262	242	211	173
	63	48	92	13	41	25	45	91	95	48	68
Maramures	474	536	533	764	831	961	979	707	612	467	592
	0	4	8	3	7	4	2	0	0	2	1
Salaj	125	156	144	170	170	209	219	158	152	149	114
	2	9	8	1	0	2	1	8	8	2	4
Satu-Mare	250	362	405	564	594	706	830	732	536	438	414
	7	1	8	5	2	4	7	4	5	8	8

Cele mai multe sosiri in fiecare luna a anului sunt in judetul Cluj, cu exceptia lunilor de vara cand pe primul loc se situeaza jud. Bihor, probabil ca urmare a aflului in statiunile balneare si de tranzit.

Pe judete se observa ca ponderea cea mai mare a structurilor de primire turistica o au judetele Cluj si Maramures (care impreuna totalizeaza 68.5% din totalul structurilor de cazare din Regiune). La polul ops se regasesc jud. Salaj si Bistrita-Nasaud care au doar 11.4% din totalul capacitatilor de cazare regionale.

In trimestrul III al anul 2004 cele mai multe agentii de turism au functionat in jud. Cluj- 31 agentii. In celalalte judete au functionat un numar redus de agentii turistice Maramures -15 agentii urmat de Bihor cu 13 agentii care ofera servicii. De remarcat si numarul in crestere al personalului ocupat in agentii turistice din nou cel mai mare numar in semestrul III al anului 2004 fiind in jud. Cluj- 172 persoane din care 12 ghizi autorizati pe cand in Salaj existand doar 15 persoane.

Numarul de persoane ocupat al agentilor de turism -Semestrul 3- 2004

JUDETUL	Numarul de personal ocupat	Din care ghizi autorizati
Cluj	172	12
Bistrita-Nasaud	56	7
Bihor	89	8
Maramures	43	7
Salaj	15	2
Satu-Mare	38	4

Datorita potentialului natural si antropic valoros si al bazei materiale existente diversificate se pot dezvolta anumite tipuri si forme de turism in regiunea Nord-Vest: turism balneoclimateric (ape minerale, termale, termo-minerale, turism montan (paduri, potential cinegetic), turism cultural si turism rural (obiceiuri si traditii specifice anumitor zone).

Atracții

1. Statiunile si zonele urbane

In profil teritorial se remarca statiunile balneoturistice (localizate in 3 zone importante): Campia de Vest , Depresiunea Transilvana , Depresiunea Maramuresului , unele cunoscute altele cu potential : Baile Felix, 1 Mai ,Sangeorz , Ocna Sugatag , Baita sau Cojocna . O componenta importanta sunt statiunile de iarna : Stana de Vale , Baisoara in M-tii Apuseni si cele din Nordul Carpatilor Orientali (Borsa, Piatra Fantanele). Regiunea are o traditie in turismul balnear, acesta avand cea mai mare pondere intre toate tipurile de turism practicate in Regiune.

In localitatile urbane mari este localizata o infrastructura alcatuita din unitati hoteliere

numeroase de diferite dimensiuni. Dar semnificativa este dezvoltarea turismului rural, în pensiuni mici care folosesc oportunitățile atracțiilor mediului în care sunt localizate. În mare parte lipsesc produsele turistice integrate.

Cluj-Napoca se situează pe locul II în ierarhia națională ca potențial de polarizare, după capitală, influența acestuia manifestându-se asupra întregului spațiu al Transilvaniei.

Cele mai semnificative tipuri de turism sunt: turismul balnear și de tratament, turismul montan, turismul cultural și agroturismul.

Turismul balnear și de tratament în Regiunea de Nord – Vest. Stațiunile balneare cele mai importante din regiunea Nord-Vest: Baile-Felix, Sangeorz-Bai, Ocna-Sugatag, Cojocna.

Există de asemenea dorința de a dezvolta stațiuni de interes local cu un important potențial balnear și termal care prin investiții în infrastructură pot să ajungă zone turistice de interes național: -Tasnad, Beltiug (Satu-Mare); Simleul Silvaniei (Salaj); Marghita, Beius (Bihor); Cojocna, Dej (Cluj); Firiza (Bistrita-Nasaud).

Există un număr de orașe mari și medii-Cluj, Bistrita, Zalău, zone urbane de tradiție care au centre istorice –piete, clădiri rezidențiale, biserici ce pot fi reabilitate și incluse în circuite turistice. un număr important de orașe mici au de asemenea un patrimoniu istoric și arhitectonic care poate fi inclus în circuite turistice. Acest lucru ar atrage un număr important de turiști străini.

Destinațiile deja consacrate vor avea concurența puternică în viitor. Zonele cu potențial pentru turismul rural nu este încă suficient dezvoltat dar vor fi promovate în viitor. Printre zonele care vor fi promovate se numără, Bistrita, Salaj, Maramureș.

2. Atracții culturale și tradiționale

„Transilvania de Nord” deține unul din cele mai importante patrimonii culturale, atât mobil cât și imobil, semnificative concentrări de vestigii arheologice de la castre romane, cetăți medievale, până la importante situri arheologice industriale, ansambluri arhitecturale și tradiții meșteșugărești populare cu o distribuție aproximativ egală pe întreg spațiul regiunii.

Cluj-Napoca este cel mai important centru cultural din Transilvania (Teatrul Național Român și Opera Română, Teatrul și Opera Maghiară, Filarmonica) și de învățământ (9 instituții de învățământ superior - 6 de stat și 3 particulare - cu 30 de facultăți a căror cursuri sunt frecventate de peste 50.000 de studenți asistați de peste 3.000 cadre didactice).

Regiunea este placa culturală a României. Există o serie de atracții culturale:

- ✓ muzee reprezentative care au nevoie de investiții: Muzeul Transilvaniei din Cluj.
- ✓ zone arheologice- conservări și modernizări ale siturilor romane din Cluj, Zalău (Porolissum) care pot să atragă un număr important de turiști

- ✓ rezervatii naturale- arii protejate, zone **Natura 2000**.
- ✓ biblioteci-acestea au nevoie de investitii in infrastructura(constructii), dar mai ales de infrastructura informatica si de sisteme de gestiune a informatiei. Cele mai mari biblioteci sunt la Cluj-Napoca- fie publice- Biblioteca Centrala Universitara, Oradea fie universitare.

Un aspect important este constituit de pastrarea si valorificarea popular art and local tradition. De asemenea pentru mediul rural exista monumente specifice cum ar fi biserici de lemn din Maramures.

Alt factor de atractivitate este dat de Evenimente cultural artistice, desfasurate in regiune dintre care Festivalul Internațional de Film „Transilvania” poate deveni un brand regional :

- ✓ Festivalul Internațional de Teatru „Man-in-Fest”
- ✓ Festivalul de Folclor „Serbările Transilvane”
- ✓ Festivalul „Delahoya”
- ✓ Festivalul Castanelor

Produse turistice

1. Tipuri de turism

Dezvoltarea turismului in Regiunea Nord-Vest (Transilvania de Nord) este axata pe trei tipuri principale de turism:

✓ **turismul termal si balnear** - bazat pe ape termale si existenta minelor de sare dezafectate. Regiunea dispune de un potential natural bogat in domeniul apelor termale -in special in localitatile Oradea – Felix, 1 Mai, Tinca, Tasnad, Marghita, Simleul Silvaniei si Beltiug. Apele din aceste locatii pot fi folosite in scopuri curative si de agrement. Minele de sare inchise si lacurile sarate de la Ocna Dej, Turda, Ocna Sugatag si Cojocna prezinta un potential excelent de atragere a turistilor din Regiune si din regiunile invecinate.

✓ **turism montan** - in special pentru sporturile de iarna si cele extreme. Muntii Maramuresului, Rodnei si Tiblesului in zona de nord-est si Muntii Apuseni in sud-vestul Regiunii prezinta oportunitati excelente pentru dezvoltarea acestui tip de turism. La acestea se adauga potentialul cinegetic.

✓ **turism cultural** - inclusiv turism rural, turism bazat pe evenimente si turismul urban, in centre istorice. Tradiitiile populare bogate si diversificate, dezvoltarea artelor moderne si existenta vechilor capodopere arhitecturale sunt toate potentiale atractii turistice.

Pentru turismul cultural se remarca capacitatea operatorilor cultural care conform Studiului centrului de studii si cercetari in domeniul culturii din Regiunea de a produce produse culturale- prima regiune in termeni de obiective de patrimoniu, nr. de biblioteci, teatre, monumente Unesco(in anul 2004) .

In topul primelor 20 de destinatii culturale din Romania se gaseste si Bontida.

Fiecare dintre aceste forme de turism are însă nevoie de investiții specifice, menite să asigure oferirea unor servicii de calitate turistilor

Pentru domeniul turismului autoritatea de reglementare este Autoritatea națională pentru Turism care are ca și atribuții autorizarea și controlul, dezvoltare și promovare turistică. La nivel regional nu există o structură care să aibă atribuții regionale delimitate în domeniul turistic.

2. Produse de tip stațiuni turistice

În regiune există un număr de 8 stațiuni turistice (Ordin MTCT) . Astfel pentru turismul balnear există stațiuni ca Baile Felix- una dintre cele mai atractive la nivel național 1 Mai, Sangeorz-Bai; pentru turismul montan există Baisoara și Stana de Vale. Problemele existente sunt în special cele legate de infrastructura de acces ca și de facilitățile de divertisment. Potențialul zonei Baisoara este fantastic, mai ales pentru practicarea sporturilor de iarnă. Situată la o altitudine cuprinsă între 1.200 și 1.400 de metri, Baisoara este cea mai importantă stațiune din nord-estul Apusenilor. Totuși lipsește o evaluare a ofertei turistice pe baza factorilor de atractivitate turistică.

Județul Cluj nu are încă o stațiune turistică internațională, cele existente (Baisoara, Baile Baita) având un număr limitat de structuri de cazare –hoteluri.

Lipsește produsele turistice care să se poată vinde în pachete integrate; se pot dezvolta circuite turistice pe diferite teme; nu se susțin brandurile relevante- care să se transforme în turism bazat pe patrimoniu cultural.

3. Structurile de cazare

În Regiunea de Nord-Vest existau în anul 2003 un număr de 368 structuri de primire turistică acest număr situându-se pe un loc 3 între cele 8 regiuni de dezvoltare (vezi tabelul) după regiunea Centru care are cea mai mare pondere în total(mai ales datorită județului Brașov în care sunt localizate 432 de astfel de structuri ; există un număr de 20568 locuri , aproximativ 9,92% din total România; peste ½ sunt concentrate în județele Bihor(al 5-lea județ din România după capacitatea de cazare) și Cluj ;

Structuri de primire turistică Regiunea Nord-Vest România 2003

	Total	Hoteluri și moteluri	Hanuri turistice	Cabane	Camping	Vile și bung alouri	Tab ere	Pensiu ni	Pensiu ni agroturistice
România	3569	1029	16	138	134	941	157	594	515
Regiunea NV	368	110	2	22	15	78	20	38	81
Bihor	71	27	1	5	7	21	5	3	2

Bistrița Năsăud	22	13	-	1	-	-	4	4	-
Cluj	111	31	1	5	5	30	1	19	17
Maramureș	103	27	-	6	1	4	3	7	55
Satu Mare	42	6	-	5	1	22	5	2	1
Sălaj	19	6	-	-	1	1	2	3	6

Județele cu potențial turistic ridicat sunt Cluj, Maramureș și Bihor care concentrează 2/3 din numărul de structuri turistice. Dacă pe segmentul de hoteluri (95 de unități din cele 31 totale) cel mai bine sunt acoperite jud. Cluj și Bihor se remarcă lipsa unor infrastructuri de structuri low-cost; astfel nu sunt raportate la nivel de an 2004 hoteluri pentru tineret, existând de asemenea doar 5 hosteluri în cele 6 județe – dintr care 3 în Cluj. Una dintre problemele majore este lipsa unităților de cazare de 5 stele în Regiune.

Potrivit datelor furnizate de ANT, privitor la numărul camerelor și al locurilor de cazare în cele 6 reședințe de județ, Cluj –Napoca conduce detașat cu un număr de 1621 locuri de cazare.

Numărul de locuri pentru cele 6 reședințe era (*Sursa ANT*):

-Cluj –Napoca : 3209 locuri, Bistrița 672 locuri, Oradea(fara baile Felix si 1 Mai)-859, Baia-Mare 1218,Satu-Mare 659, Zalău 180.

Pe segmentul de turism rural și agroturism acoperit în special din pensiuni rurale și pensiuni agroturistice există 78 de astfel de structuri – 28 de pensiuni rurale și 50 de pensiuni agroturistice număr încă insuficient pentru o masă critică de turiști. Dezechilibrul se manifestă și aici mai ales între județele „montane” care concentrează o mare parte a acestora. Astfel doar Clujul singur are peste jumătate din numărul total al acestor structuri – 48 fiind urmat de Maramureș cu 19. Deși județe rurale, în Bihor sunt doar 2 astfel de structuri pe când în Bistrița-Năsăud este raportată doar una (2004). De aici rezultă lipsa cronică de infrastructuri turistice în mediul rural.

Infrastructurile de cazare pe segmentul de cazare de agrement sunt subdimensionate. Nu există nici un sat de vacanță în regiune, un singur camping și nici o casă turistică.

Capacitatea de cazare existentă în Regiune a scăzut constant între 1998 și 2003, de la 27231 locuri la 24321 locuri în 2003. Totuși, cât privește evoluția capacității de cazare turistică în funcțiune a crescut în anul 2004 față de 2003 crescând la 108,9%(date preliminare). Cele mai mari creșteri s-au înregistrat în Satu-Mare (137,2 %), Cluj(119,2%), dar și în Bistrița-Năsăud (113 %) . Se observă numărul mare de turiști străini care vizitează regiunea (133 % în 2004 față de 2003- sursa datelor INS) totuși pe un fond de scădere a numărului de înnoptări (89% în 2004 față de 2003). Conform datelor furnizate de Institutul Național de Statistică, durata medie a sederii în structurile de primire a fost de 3,3 zile, cetățenii români având în general un sejur mai lung decât cei străini (3,5 zile). De remarcat că stațiunile balneare au o durată a sederii peste medie, ajungând la 8,1 zile pentru stațiunile balneare.

	1998		2000		2002		2003	
	Capacitate de cazare existentă -locuri-	Turiști cazați -mii-	Capacitate de cazare existentă -locuri-	Turiști cazați -mii-	Capacitate de cazare existentă -locuri-	Turiști cazați -mii-	Capacitate de cazare existentă -locuri-	Turiști cazați -mii-
România	287268	5552,1	280005	4920,1	272596	4847,5	273614	5057,0
Regiunea NV	27231	605,9	25547	559,6	24561	629,5	24321	636,9
Bihor	11114	213,3	10472	218,2	10422	232,3	10475	194,0
Bistrița Năsăud	3041	71,4	2883	57,8	2767	69,6	2752	71,3
Cluj	6080	168,0	5792	146,6	5325	168,0	4606	214,3
Maramureș	3753	89,5	3398	74,4	3117	89,4	3293	86,2
Satu Mare	2006	37,5	2028	42,3	1902	48,3	2175	50,6
Sălaj	1237	26,2	974	20,3	1028	21,9	1019	20,5

-sursa: INS

Pentru structurile de primire turistica in functiune, ponderea cea mai mare o au hotelurile si motelurile, pensiunile agroturistice si vilele si bungalourile. Ponderea Regiunii Nord-Vest in structurile de primire turistica nationale este mai ridicata pentru cabane, hanuri turistice si tabere. Daca se analizeaza repartizarea structurilor turistice pe judetele componente se observa ca cele mai multe se regasesc in judetele Cluj si Maramures, iar cele mai putine in judetul Salaj.

4. Turismul de nisa

Ca o oportunitate este dezvoltarea turismul de nisa, care are posibilitati reale de dezvoltare la nivel regional.

Ca si tipuri de turism de nisa care se pot dezvolta la nivelul Regiunii:

- ✓ *Turismului sportiv- de pescuit, de vanatoare.*
- ✓ *Turismul cultural-monumente,*
- ✓ *Turismul pentru tineri,*
- ✓ *Turism extrem- cicloturismul.*
- ✓ *Agroturismul*
- ✓ *Turismul in arii protejate*

Sursa: Studiu asupra potentialului turistic regional pentru Regiunea de Nord-Vest, Cluj-Napoca

La momentul actual lipsesc insa date referitoare la distributia regionala a cererii turistice

pentru oferta prezenta. Agroturismul este vazut ca o solutie atat pentru agricultura (care dupa 2007 va absorbi mult mai putina forta de munca) dar si pentru turism, unde se previzioneaza o crestere constanta, dar in pasi mici si foarte mici. Tot pentru turismul de nisa s-a identificat turismul in Parcuri naturale (Strategia de turism din arii naturale- ANT-INCDT) putandu-se desfasura forme de turismca turismul de recreere, drumetia montana, turism ecvestru.

Turismul de nisa poate prelungi si sezonul turistic.

Regiunea Nord-vest prezinta pentru turismul cultural un avantaj competitiv fata de celalalte regiuni; Astfel conform indicelui de turism cultural care masoara infrastructura si turismul de turism cultural pe regiuni este de 14.32, fiind al doiulea ca intensitate dupa regiunea Bucuresti-Ilfov. Folosirea –prin turism- a obiectivelor culturale este de asemenea buna – tot a 2 regiuni din cele 8 ale romaniei, insa de 10 ori mai mica decat in Regiunea Bucuresti-Ilfov.

Accesibilitate

Accesibilitatea se realizeaza in principal pe cale rutiera si feroviara.

Una dintre problemele regionale este data de infrastructura de acces la zonele turistice; ea este inca slab dezvoltata relativ la nevoile regiunii.

Arealele montane au o capilaritate redusa in ceea ce priveste infrastructura de acces. Exista zone turistice cu o structura de acces redusa, cum ar fi in M-tii Apuseni(zona Vladeasa, Baisoara, Muntele Mare) , M-tii Maramuresului.

Oportunitatea este data in special de construirea Autostrazii Transilvania care va asigura capilaritatea in interiorul si exteriorul regiunii.

Exista un numar de 4 aeroporturi, dintre care cel din Cluj-Napoca are zboruri internationale. O mare parte din rute sunt pe destinatii externe. Aeroportul internațional Cluj-Napoca - Someșeni asigură legături aeriene prin curse regulate cu București și Timișoara, Budapesta, Viena, Munchen, Frankfurt, Bolonia, Treviso, Bergamo, Florența, Verona.

Ca si proiecte turistice exista intentia de a transforma liniile feroviare inguste-Mocanita de pe Valea Ariesului si de pe valea Vaserului in atractii turistice.

De remarcat ca in Regiune se inregistreaza un trafic de in crestere pe cale aeriana; exista de asemenea puncte vamale cu Uniunea Europeana(2).

Servicii turistice

Exista un singurul tour operator specializat in turism balnear, S.C. Balneo Turism S.A .La nivel national capacitatea de cazare turistica in functiune in statiunile balneare a evoluat pozitiv in 2004 fata de anul 2003 crescand cu 02,5%. Totusi se remarca un oarecare regres al numarului total de sosiri, doar 95% fata de anul anterior ceea ce ar putea arata o oarecare orientare a clientelei de turism catre celalalte forme de turism in special catre statiunile din zona montana (+20% in anul 2004 fata de 2003).Totusi indicii de utilizare neta a locurilor de cazare arata ca cel putin la nivel national statiunile balneare au gradul de utilizare neta cel mai mare(48,6% comparativ cu o medie de 34,3% total turism) care indica ca acestea isi mentin avantajul competitiv.

Invatamant

Pentru industria hospitalitatii- hotelarie si alimentati publica au aparut facultati de profil in regiune- in special in Cluj-Napoca- Universitatea Babes-Bolyai- Management Hotelier.

Problemele sunt date atat de slaba specializarea a fortei de munca pe diferitele componente ale industriei turistice, cat mai ales de exodul de forta de munca intern si extern.

Promovarea destinațiilor turistice

La momentul actual problema de promovarea destinatiilor turistice este data de lipsa unor organizatii de promovare la nivel regional si local, problema care se poate remedia prin infiintarea Oficilor de Turism cel putin in marile orase. Astfel de proiecte se demareaza la momentul actual in Cluj-Napoca, de infiintare a unui Oficiu de Turism.

În promovarea destinației turistice se vor avea în vedere următoarele instrumente:

- ✓ Site-urile administratiilor publice
- ✓ participari expoziții, reuniuni, seminariile de turism din regiune, țară
- ✓ ghiduri locale și naționale
- ✓ rețele private de reduceri pentru serviciile de cazare
- ✓ puncte de informare Infoturist în centrul orașului și principalele porți de intrare (aeroport, gară).
- ✓ publicații, articole în presa de specialitate
- ✓ tipărituri ale organizațiilor de turism ce asigură informații referitoare la muzee, obiective turistice, agrement, spectacole
- ✓ pliante,ilustrate și vederi,catoloage,fluturași.

Se doreste realizarea de oficii de turism atat in marile orase, cat si in principalele zone turistice.

Potentialul turistic regional

Regiunea Nord-Vest prezinta un potential turistic ridicat, avand un relief deosebit de atractiv, resurse hidrominerale si termale, precum si o varietate larga de vestigii si monumente istorice, obiective religioase si culturale, obiective si manifestari etnografice.

Resurse naturale - Individualitatea regiunii este data de resursele hidrominerale si termale, cunoscute si apreciate de mult. De asemenea, lantul M-tilor Carpati – M-tii Apuseni se distinge printr-un mare numar de pesteri (peste 5000) unele binecunoscute pe plan international (Pestera Ursilor, Pestera Vantului), defilee si chei spectaculoase. Zona de nord a Carpatilor Orientali dispune de formatiuni vulcanice interesante (Oas, Gutai, Tibles).

Potentialul antropoc este poate mai variat: de la vestigii istorice (castre romane), pana la cetati din Evul Mediu, la obiective religioase (Cimititul vesel din Sapanta). Zone in care se pastreaza o civilizatie rurala cu accente arhaice, asa numitele tari sau tinuturi, veritabile insule turistice inca neexploatate: Tara Oasului, Maramuresului, Motilor sunt areale distincte, individualizate in context european .

Potentialul la nivel regional poate fi dezvoltat prin dezvoltarea unor proiecte integrate la nivel local. Astfel, ca prioritati de dezvoltare in domeniul turistic exista interes la nivelul administratiilor publice locale si ale mediului de afaceri pentru :

- ✓ ***turismului rural*** in areale turistice din M-tii Apuseni (Marisel,Belis, Calatele,Valea iadului- cluj), din Campia Transilvaniei(in zone cu iazuri,helestee), sau in Podisul somesan, M-tii Maramuresului.
- ✓ ***turismul in zonele urbane si periurbane***, cu o cerere turistica importanta(Cluj,Turda)
- ✓ ***forme de turism de nisa diferite***: turism viticol, turism minier, turism piscicol, turism extrem
- ✓ ***turismului balnear, a turismului curativ(termal, lacuri sarate)***. Locatiile posibile sunt in toate judetele Regiunii, unele avnd nevoie de modernizari, altele de investitii: Turda-bai, Ocna-Dej,Cojocna, 1Mai, Baile Felix.
- ✓ ***circuite turistice tematice si crearea de concepte turistice integrate*** (circuitul salinelor, circuitul bisericilor de lemn)
- ✓ ***infintarea de Centre de informare turistica-Cluj***, Oradea, Baia-Mare si in principalele areale turistice din Regiune.

In conturarea abordarilor de dezvoltare vor trebui analizate principalele produse turistice pe care va trebui sa le propuna regiunea si modalitatile de promovare.

A fost identificata si necesitatea construirii unor branduri turistice de individualizarea a regiunii cat mai ales promovarea brandurilor locale existente.

ANALIZA SWOT Pe toate componentele

Tabel Structura activitatilor economice Analiza SWOT si dovezi pentru fundamentare	
Puncte tari	Dovezi pentru fundamentare
Capacitate antreprenoriala in crestere;	<p>- In 2002 investitiile au inregistrat o crestere sustinuta in mai toate domeniile, si cresteri spectaculoase in sectoarele: Utilitati (in 2001 investitiile in utilitati au crescut de 10 ori fata de cele din 200), Produse din materiale nemetalice (in 2002 o crestere de 7 ori fata de cea raportata in 2001), Servicii pentru intreprinderi (cresteri de peste 500%), Posta si Telecomunicatii (investitiile s-au dublat in 2001), Comert cu amanuntul (peste 250% crestere), Constructii (cresteri de peste 400%); cresterea brusca insa a fost urmata de o stagnare in 2004, chiar descrestere in unele sectoare: Utilitati (in 2002 investitiile s-au injumatatit fata de 2001), produse nemetalice (in 2002 investitiile au reprezentat mai putin de un sfert din cele inregistrate in 2001);</p> <p>8. in 2004, regiunea Nord-Vest (Transilvania de Nord)avea cel mai mare numar de IMM-uri la 1000 de locuitori, 20, dupa Bucuresti-Ilfov, cu 41; evolutie a indicatorului pentru regiunea Nord-Vest, care in 2002 era de 17 IMM-uri la 1000 loc, insa se inregistreaza o scadere fata de 2003, cand datele indica 22,2 IMM/1000 loc. Media nationala este in 2004 de 19 IMM/1000 loc., iar media UE15 este de 52.</p> <p>9. Intre 1999 si 2003 au fost infiintate in Regiunea Nord-Vest (Transilvania de Nord)peste 9000 de noi IMM-uri.</p>
Sector activ al confectiilor, textile, pielarie si incaltaminte, care ofera locuri de munca si atrag investitii in toata regiunea	<p>- in 2004, 20,2 % din totalul intreprinderilor manufacturiere ale regiunii fac parte di industria textilelor si imbracamintei</p> <p>- Intreprindei mari, cu traditie: ex. Cluj (Flacara), Satu-Mare (Mondiala-Steilmann), Zalau (Silvania), Jibou (Confectii Jibiu), Baia Mare (Confstar, Megamode);</p>
Existenta unor unitati economice de traditie in industria metalurgica care au trecut de faza de restructurare	<p>Silcotub, Ind. Sarmei Campia-Turzii, IAIFO Zalau; regiunile Nord-Vest (Transilvania de Nord)si Centru sunt cele mai industrilizate din tara, cu 16,1%, respectiv 17,3% din sectoarele relevante ale economiei.</p>
Concentrari de intreprinderi de marca si traditie în constructii de masini si echipamente	<p>Bistrita (ex. Rombat), Satu-Mare (Unio, Drexmalmaier, Electrolux), Cluj-Napoca, Baia-Mare (Ramira, Matrix, Tehnomin)</p>
Investitii straine in domeniul fabricarii cauciucului	<p>Michellin-Zalau, investitie de 25 mil. \$, Phoenix Romania-Satu Mare 19 mil \$</p>
Existenta multor firme furnizoare pentru industria auto	<p>Dej-Gherla-Beclean, Satu-Mare, Tasnad, Simleu-Silvaniei-Nusfalau, Bistrita-Bargau, Rodna-Somes, Baia-Mare</p>
Existenta unor unitati economice de traditie in industria mobilei	<p>• Zone montane: Zona Viseu, Zona Iza, Zona Cosau-Mara, Tg. Lapus, Sighet-Tisa, Huta-Certeze, Dragu, Zimbor, Boghis, Simleul Silvaniei, Baisoara, Valea Ierii, Zona Virtop</p>
Potential turistic ridicat (balnear, cultural, montan, agroturism, cinegetic) si prezența unor resurse turistice naturale și antropice de mare valoare în plan național și internațional	<p>• zone balneare: Felix, Ocna Sugatag, 1 Mai, Sangeorz Bai, Turda, Cojocna</p>
Pozitia geografica favorabila, granita cu UE	<p>Granita cu Ungaria:</p>

<p>Centre urbane de tradiție cu potential de influență transfrontalieră</p> <p>Ponderea sectorului IT în crearea valorii adăugate brute este în creștere; Sectorul IT&C în expansiune prin firme private.</p> <p>Densitate mare a unitatilor de educatie superioara</p>	<p>Satu-Mare, Oradea, Carei, Sighetul Marmatiei, Salonta, Baia Mare</p> <p>-Ponderea sectorului IT la VAB se regaseste in categoria “Transporturi, depozitare si comunicatii”, categorii care a inregistrat crestere spectaculoase: in 2001 s-a inregistrat o crestere cu aproape 50% in crearea VAB fata de 2000, iar in 2002 cresterea contributiei a fost de 30%. fata de anul precedent.</p> <p>- Cheltuielile IT ca si procent din PIB au inregistrat o scadere in ultimii ani atat in Romania (de la 1,5% in 2000 la 1,1% in 2003) cat si un EU15 (de la 3,3 la 3,0)</p> <p>- Firme mari: Multinet-Baia Mare, Astral – Cluj, Elcom-Bistrita)</p> <p>- in regiune exista un numar relevant de universitati care pregatesc specialisti in domenii ce sustin dimensiunea competitivitatii (ex. managementul afacerii, managementul calitatii, managementul mediului, inginerie: IT&C, energetic, robotica, mecatronica, fabricatie, automatica, auto, termotehnica, materiale, etc.)</p>
<p>Puncte slabe</p>	<p>Dovezi pentru fundamentare</p>
<p>Nivel redus de productivitate, in special in industrie</p> <p>Nivel scăzut al competitivității globale</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Productivitatea muncii la nivelul regiunii este sub media nationala (91,53 in 2002). Valoarea cea mai mica se inregistra in 2002 in industrie, atingand doar 75,9% din media nationala, iar in cazul serviciilor productivitatea muncii este aproape de nivelul national (99,5%). • In regiunea Nord-Vest, productivitatea muncii/persoană angajată a fost 30,6 în 2002, sub media nationala [34] si la distanta mare în comparație cu media UE25=100; daca e sa facem abstractie de Regiunea Bucuresti-Ilfov, care ridica mult media nationala cu indicele de 69,55 media nationala s-ar situa la nivelul indicelui de 29,22. <p>Deși datele aferente regiunii Nord-Vest (Transilvania de Nord)nu sunt disponibile, datele naționale arată un nivel scăzut al competitivității globale a economiei țării în 2004, după cum urmează:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Indicele de Creștere a Competitivității 63 (cea de a 63^a țară privind competitivitatea, dintr-o listă de 103 țări); - Indicele Competitivității în Afaceri 56⁴. <p>Indicele de Creștere a Competitivității se bazează pe trei sub-indicatori: Indicele Tehnologiei, Indicele Instituțiilor Publice, Indicele Macroeconomiei. Rezultatele 2004 ale acestor sub-indicatori pentru România au fost: Tehnologie 47, Instituții Publice 74, Macroeconomie 71.</p>

⁴ Sursa: Raportul Competitivității Globale, Forumul Mondial de Economie, 2005. Acest raport menționează doi indicatori: Indicele de Creștere a Competitivității (ICC), elaborat de Prof. Jeffrey Sachs și John McArthur, și Indicele Competitivității în Afaceri (ICA), elaborat de Prof. Michael Porter. Conform Raportului, ICC și ICA pentru România au trecut pe pozițiile 12 și, respectiv, 22 în 2003. Trebuie menționat faptul că îmbunătățirea poziției ICC se datorează îmbunătățirii tehnologiei, în timp ce poziția ICA se datorează îmbunătățirii în zonă a sofisticării firmelor.

<p>Productivitate și rentabilitate redusă a IMM-urilor</p>	<p>Indicatorii indică o capacitate de supraviețuire a IMM-urilor, dar nu demonstrează și o suficiență pentru a acoperi, în același timp, și problema dezvoltării. Productivitatea (ca și cifra de afaceri pe salariat) a crescut în perioada 2000-2002 fiind mai mare în societățile private decât în cele de stat. Astfel, la capitolul IMM-uri private, regiunea de Nord-Vest (Transilvania de Nord) se afla pe locul 2 ca productivitate între cele 8 regiuni ale României, cu 5727 mii lei/angajat, însă la distanță Regiunea București-Ilfov – 8960.</p>
<p>Procentul extrem de redus al investițiilor IMM-urilor în active intangibile</p> <p>Marketing slab performant la nivelul agenților economici</p> <p>Insuficientă promovare a regiunii pentru investitori;</p> <p>Ponderea redusă a sectorului serviciilor în cadrul economiei regionale</p> <p>Ponderea redusă a forței de muncă înalt calificată</p> <p>Contribuția redusă a IMM-urilor la crearea de noi locuri de muncă</p> <p>Insuficiența dezvoltare a unor centre industriale centralizate puternic pe industrii de vârf</p> <p>Insuficiența tehnologiilor ecologice și de ecologizare în procesele de fabricație a agenților economici</p> <p>Capacitate managerială și antreprenorială încă scăzută în sectorul privat; cunoștințe slabe de administrare a afacerilor</p> <p>Foarte puține IMM-uri în mediul rural</p> <p>Foarte puține servicii și produse cu valoare adăugată ridicată</p> <p>O mare parte din întreprinderi lucrează în sector lohn fără efect de antrenare amonte și aval</p> <p>Infrastructura de comunicații foarte slabă în mediul rural</p> <p>Foarte puține IMM-uri în mediul rural</p>	<p>Aceasta este o trasatură care altfel afectează tot mediul antreprenorial al IMM-urilor din țară; în 2004 micro-întreprinderile au efectuat investiții de 2,2% în active intangibile, iar cele mici și mijlocii 1,2% din total investiții.</p> <p>În special IMM-urile acordă un procent mic din cheltuielile totale marketingului, promovării, studiilor de piață; la nivel de țară, în 2004 micro-întreprinderile au utilizat doar 5% din buget pentru procurarea de studii și cercetări de piață, în timp ce alte companii au alocat pentru astfel de servicii numai 3%.</p> <p>-lipsa programelor de promovare a facilităților oferite de regiune pe plan internațional (ex. târguri, media, misiuni economice etc.)</p> <p>Ponderea este redusă față de celelalte regiuni; astfel, în 2004 74,7% din IMM-uri în regiunea Nord-Vest (Transilvania de Nord) activează în domeniul serviciilor, față de celelalte regiuni pentru care procentul merge până la 80%; în clasamentul național regiunea Nord-Vest (Transilvania de Nord) este penultimă, înaintea regiunii Centru.</p> <p>-procentul forței de muncă înalt calificată din total populație activă este relativ redus (sub 20%). în 2002 IMM-urile au oferit locuri de muncă doar ptr. 35,66% dintre angajați</p> <p>Cu toate că industria se afla în clasament în regiunea Nord-Vest (Transilvania de Nord) față de celelalte regiuni din țară, există doar 2 parcuri industriale, la Cluj și la Salaj</p> <p>-slaba productivitate a muncii împiedică mulți agenți economici să investească în domeniul protecției mediului</p> <p>-programele de perfecționare continuă sunt reduse, nu există încă o masă critică de manageri instruiți la nivel occidental în domeniul antreprenoriatului și managementului afacerii, managementului de proiect și produs</p> <p>-firmele din regiune nu produc încă produse din categoria „high-end”, fiind în special axate pe prestări de servicii (inclusiv în sectorul productiv) pentru piețele interne și externe;</p> <p>-firmele nu dispun de resurse și infrastructura de cercetare și dezvoltare;</p> <p>-firmele nu dispun de fonduri de risc pentru susținerea corespunzătoare a cercetării avansate și a dezvoltării de produse inovative</p> <p>Ceea ce explică faptul că articolele textile și îmbrăcămintea se regăsesc la capitolul cele mai importate și în același timp exportate produse</p>

Exportul de produse cu valoare adăugată ridicată aproape inexistent	In topul exporturilor se regasesc articolele de îmbracaminte și încălțăminte, produsele de mobilier, ansamblurile mecanice.
Procent ridicat al produselor cu valoare adăugată mică Gradul de acoperire a importurilor prin exporturi din industrie este destul de redus Număr redus de IMM-uri/populație adultă Proporția locurilor de muncă în industrii și servicii de înaltă tehnologie este foarte mică	Exporturile acopera importurile per total in proportie de 85 % in ultimii trei ani, deficitul întregstrand cresteri de 10% pe an. In 2003, industria prelucratoare absorbea 38% din total salariati in regiune, urmata de activitatile de comert cu 14%.
Oportunități	Amenințări
Integrarea UE va asigura oportunitatea finanțării pe probleme asociate competitivității economice; atragerea de investitori straini Integrarea în Uniunea Europeana; convergenta cu politicile europene Crearea de marci regionale in sectoarele economice prioritare Cererea pentru produse traditionale pe pietele externe; participare la targuri si expozitii Cererea la export pentru produsele metalurgice(tevi, sarma) Existenta multor nise de piata pentru produse industriale, servicii si mobila Cresterea numarului de firme straine interesate sa investeasca in regiune Dezvoltarea turismului; interesul crescand al turistilor straini Riscuri minime pentru calamitati sau atacuri teroriste Reorientarea bancilor in vederea sprijinirii, infintarii si dezvoltarii sect. IMM prin diversificarea serviciilor Dezvoltarea comertului electronic	Întârzieri în finalizarea Autostradei Bors-Brasov Posibilitatea neadaptării la condițiile de calitate impuse de UE; Lipsa de competitivitate a companiilor din regiune pe plan extern Migrarea forței de muncă înalt calificate spre alte zone și regiuni din țară și din străinătate Integrarea în UE a României va afecta serios sectorul IT în domeniul serviciilor outsourcing Integrarea UE va prinde nepregătite majoritatea IMM-urilor în raport cu problemele de mediu, calitate, comunicare, practici manageriale Chiriile spațiilor industriale și prețul terenului sunt în creștere accelerată Ritmul de dezvoltare a rețelei de autostrăzi și șosele în regiune este redus și nu reprezintă o prioritate pentru guvernul actual Transferarea capacităților de producție ale firmelor străine spre Moldova și Ucraina, odată cu creșterea costurilor salariale ca urmare a integrării în UE Concurența pe piața mobilei din partea producătorilor cu tradiție (Germania, Polonia) și cererea în scădere pe piața UE Miscări sindicale cu pretenții exagerate care pot îndepărta investitorii autohtoni sau straini
Fonduri comunitare prin Inițiativa Comunitară Interreg și Instrumentul de Vecinătate; Creșterea nivelului fondurilor europene ce vor fi alocate regiunii	
Dezvoltarea pe orizontală a industriilor conexe	

**Tabel . Inovație și servicii de sprijinire a afacerilor
Analiza SWOT și dovezi pentru fundamentare**

Puncte tari	Dovezi pentru fundamentare
Revoluția comunicatională declanșată într-un ritm alert; potențial de ofertă deosebită în domeniul IT&C și a serviciilor specializate destinate întreprinderilor;	- dinamica ridicată a economiei regionale; 2. intensitate concurențială medie; peste 100 de firme mici, mijlocii și mari în Cluj-Napoca, zeci de firme în Baia-Mare și Oradea 3. Referitor la numărul total de PC-uri, din datele la nivel național, între 1999 și 2003 s-a înregistrat o rată de creștere de 228%, cu o creștere anuală medie de 34,5%. 4. la nivel național, numărul furnizorilor de internet a avut o rată de creștere de 37%/an din 1999 în 2003.

<p>Utilizarea Internetului în zonele urbane ca sursă alternativă de informare;</p> <p>Numar corespunzător de proiecte de parcuri industriale</p>	<p>- Din datele la nivel national referitoare la accesul internet, numarul de utilizatori internet între 1999 și 2003 a crescut cu 563%, cu o rata spectaculoasa de crestere de 60% pe an.</p> <ul style="list-style-type: none"> • statisticile la nivel national indica apropierea de valorile din UE15, astfel: rata de penetrare a internetului in administratia publica a fost de 80% (media UE15 = 84,2%), in mediul de afaceri 75% (media UE15 = 84,2%), cu diferente mari insa la capitolul utilizatori casnici, unde rata de penetrare in Romania este de 12,2% fata de 45,1% in UE15. • In regiunea Nord-Vest, 48,4 din PC-urile din firme sunt conectate la Internet <p>Satu-Mare, Jibou, Bors, Cluj-Napoca</p>
<p>Evoluție pozitivă a proiectelor de cercetare în cadrul universităților, finanțate de către agenții economici din regiune</p> <p>Existenta unui centru universitar cu veche tradiție (Cluj-Napoca), a altor două centre universitare in plină dezvoltare în ultimii 15 ani (Oradea, Baia-Mare) și a altor poli cu potential de dezvoltare a mediului universitar (Satu-Mare, Bistrița, Zalău)</p>	<p>- se constata o crestere de la un an la altul a numarului de proiecte de cercetare si a valorii investitiei in astfel de proiecte (din rapoartele anuale ale universitatilor din regiune)</p> <p>Cluj-Napoca: Universitatea Babes Bolyai, Universitatea Tehnica, Universitatea de Stiinte Agricole si Medicina Veterinara, Universitatea de Medicina « Iuliu Hatieganu », Universitatea Dimitrie Cantemir, Universitatea Bogdan Voda ;Oradea (Universitatea Oradea), Baia Mare (Universitatea de Nord Baia Mare), Bistrita (Universitatea Vasile Goldis)</p>
<p>Numărul firmelor IT care dezvoltă software pentru piețele din străinătate este în creștere, cu șanse de diversificare și dezvoltare de produse software proprii cu valoare adăugată ridicată</p> <p>Există preocupări pentru dezvoltarea de incubatoare de afaceri</p> <p>Potential inovativ și competitiv demonstrat al sectorului confecțiilor, producției de mobila și industriei alimentare (existența marilor regionale, viteza de asimilare produse noi și lansare pe piața)</p>	<p>- tot mai multe firme IT din regiune presteaza servicii profesionale pentru pietele din UE (Germania, Elvetia, Finlanda, Franta, UK, Italia), SUA, Israel, Canada</p> <p>- numarul firmelor de IT din regiune care dezvoltă și comercializează produse software proprii este în crestere (soluții ERP, soluții în domeniul multi-media, managementul calitatii, e-learning, e-government, inovatia de proces, etc.)</p> <p>Primul incubator finalizat la Baia Mare, în 2006 se vor incepe lucrarile pentru cel de-al doilea în regiune, la Cluj</p> <p>?</p>
<p style="text-align: center;">Puncte slabe</p> <p>Participare scăzută firmelor la societatea informațională.</p> <p>Număr încă foarte redus de firme tehnologic inovative</p> <p>Insuficiente parteneriate, funcționale la parametri ridicați, între universități, centre de cercetare și mediul economic</p> <p>Infrastructura suport pentru cercetare este insuficientă</p>	<p style="text-align: center;">Dovezi pentru fundamentare</p> <p>În 2001, numărul utilizatorilor de Internet din România reprezenta numai 4,5% din total populație, mult mai mic decât media din noile state membre UE (14,5%). În regiunea Nord-Vest, 8,2% din totalul firmelor aveau conexiune la internet.</p> <p>Cercetarea efectuată de INS în 2004 arată că inovatia în domeniul ingineriei este pe ultimele locuri la nivelul firmelor din țară</p> <p>-În regiune încă nu există proiecte de cercetare în cooperare universitati-mediul economic</p> <p>-Transferul de tehnologie de la universitati spre mediul economic este extrem de redus</p> <p>- Sustinerea cercetării în domenii avansate necesită investiții în infrastructura de cercetare de minimum 200 000 - 500 000 euro / laborator de cercetare pentru a face față competiției pe plan mondial. Într-o singură universitate din regiune există în medie 40-70 de laboratoare de cercetare cu preocupări în domenii de vârf ale științei și tehnologiei. La nivelul regiunii există 8 universități care se încadrează în această categorie.</p>

<p>Număr redus de firme în regiune care au certificări în domeniul managementului calității și al mediului (ISO 9001; ISO 14001)</p> <p>Cerere redusă din partea sectoarelor tradiționale pentru servicii specializate și IT</p> <p>Numărul încă redus de utilizatori casnici conectați la Internet</p> <p>Lipsa unor investiții majore în domeniul hardware și software;</p>	<p>- la nivelul României există aproximativ 6000 de firme certificate ISO 9001, din care aproximativ 400 sunt la nivelul regiunii N-V. Spre comparație, Germania are peste 60 000 de firme certificate ISO 9001. Numărul firmelor certificate ISO 14001 este doar de ordinul câtorva sute la nivelul României.</p> <p>8,8 PC-uri la 100 angajați în regiunea Nord-Vest; raportul specialiștilor ITC la 100 angajați este de 1,7 în regiune</p> <p>Rata de penetrare a Internetului în România este de 12,2% față de 45,1% în UE15.</p>
<p>Cultura calității serviciilor deficitară; mentalități tradiționaliste, opuse inovării</p> <p>Migrarea forței de muncă calificate către alte țări</p> <p>Procentul de cadre universitare și cercetători din total personal din mediul academic și de cercetare care derulează și au capacitate de a derula proiecte aplicative pentru mediul economic este foarte redus</p> <p>Nu există nici o firmă de tip spin-off în cadrul universităților din regiune</p> <p>Universitățile din regiune nu dispun de nici un fel de fonduri de la buget pentru dezvoltarea infrastructurii de instruire și cercetare</p> <p>Număr insuficient de parcuri tehnologice și științifice, incubatoare de afaceri inovante</p> <p>Insuficiența dezvoltării serviciilor de asistență și consultanță pentru sprijinirea afacerilor; Ponderea redusă a sectorului serviciilor pentru întreprinderi</p> <p>Întreprinderile cu capacitate proprie de cercetare și dezvoltare sunt aproape inexistente</p> <p>Creditele acordate IMM-urilor pentru cercetare, dezvoltare și inovație sunt extrem de reduse</p> <p>Ofertă limitată a consultanților în afaceri specializate.</p> <p>Salarii mici ale cercetătorilor.</p>	<p>În România, procentul de absolvenți care au părăsit țara s-a ridicat de la 6% în 1990 la 23% în 2000.</p> <p>- în medie doar 10-15% din personalul academic derulează și activități de cercetare și consultanță pentru mediul economic</p> <p>- în România nu există încă o legislație care să sprijine înființarea de firme de tip spin-off în cadrul universităților, motiv pentru care procesul de acceptare a unor astfel de firme întâmpină bariere în rândul structurilor de decizie din cadrul universităților din regiune</p> <p>4 parcuri tehnologice la 50.000 de companii existente în regiune.</p> <p>1494 IMM-uri deservite de către 1 centru de consultanță în regiune (30 de centre de consultanță per total)</p> <p>- firmele care dispun de personal propriu de cercetare sunt de ordinul câtorva zeci la nivelul regiunii</p> <p>În 2002, existau 33 de centre de consultanță în regiune, ceea ce raportat la numărul de IMM-uri reprezintă 1.494 IMM/centru de consultanță</p> <p>- salariul mediu al unui cercetător este de 13 mil. lei</p>
<p>Cheltuieli mici pentru cercetare (atât pentru sectorul privat, cât și pentru cel public).</p>	<p>Cheltuielile de C&D din România reprezintă 0,38% din PIB (din care 0,15 la guvern și 0,23 la firme), mult departe de ținta de la Lisabona de 3%.</p>
<p style="text-align: center;">Oportunități</p> <p>Noi activități bazate pe tehnologia informațională.</p> <p>Posibilitatea de a dezvolta clusteri specializați.</p> <p>Posibilitatea de a înființa parcuri științifice și centre regionale de excelență.</p>	<p style="text-align: center;">Amenințări</p> <p>Creșterea exodului creierelor (emigrarea în țările vestice).</p> <p>Creșterea competitivității prin largirea pieței interne.</p>

Sectorul Turism Analiza SWOT	
Puncte tari	Dovezi pentru fundamentare
Oferta structurilor de cazare	Regiunea Nord Vest este pe locul 3 în România ca număr de locuri în structurile turistice după Reg. Sud-Est și Centru: un număr de 20568 locuri, aproximativ

	<p>9,92% din total Romania; peste ½ sunt concentrate in judetele Bihor(al 5 judet din Romania dupa capacitatea de cazare) si Cluj ;În Regiunea Nord-Vest existau 106 hoteluri</p>
<p>Cresterea nr. de turisti a turiștilor în Regiune</p>	<p>In anul 2005 Reg. Nord-Vest a fost una din cele 3 regiuni cu o crestere pozitiva a sosirilor(108,9%) mai ales pentru segmentul de sosiri romani (111,3%)</p> <p>Numărul sosirilor vizitatorilor străini în România a crescut între 1998 și 2003, cu 15,8% ,;</p>
<p>Diversificarea sectoriala a ofertei turistice</p>	<p>Atractii turistice regionale numeroase; Geological formations Natural monument Mineral waters Sulphur mineral sources / springs Thermal waters, treatment base Roman castrum Landscape Reserve Botanic garden Wooden churches</p> <p>Statiuni turistice existente sau in dezvoltare: Sangeorz Bai statiune balneoclimaterica, Colibita-statiune climaterica, Statiunea Piatra Fantanelor – jud. Bistrita-Nasaud Băi Sărate Cojocna, Băi Sărate Turda, Zona turistica Muntele Baisorii, Băi Sărate Ocna Dej-jud. Cluj Balnear Beius, Zona balneara Felix, zona 1 Mai, Bisericile de lemn—jud. Bihor Statiunea turistica de interes local Tasnad, jud. Satu Mare, Muzeu in aer liber al Tarii Oasului, Bisericile de Lemn-jud. Satu-Mare Zona turistica Novat-Valea Vaserului Zona Borsa-jud. Maramures</p> <p>Gradina Zmeilor/Balan, Bizusa Bai, Zalnoc, Boghis-Bai, Criseni, Mesesenii</p>

	<p>de Sus, Moigrad-Mirșid, Izvoarele Barcaului, Baile Jibou, Baile Simleu Silvaniei-jud Salaj</p>
<p>Indicii de ocupare turistica</p>	<p>In Regiune indicii de ocupare a locurilor de cazare(sem 1 2005- 30,8%) sunt mai buni decat la nivel national(29,3%); Bihorul are cea mai buna ocupare de 40,6 %, cluj este sub media nationala cu aproape 5%, pe ultimul loc fiind surprinzator jud. Maramures- 19,6%. Ocupare neta buna in structuri pt. tineret si low-cost ceea ce arata potentialul acestora de dezvoltare</p>
<p>Segmentarea pietei</p>	<p>Cea mai mare parte a turistilor straini provin din Ungaria(39,4%), si din tarile EU</p>
<p>Dezvoltarea turismului balnear in Regiunea Nord-Vest</p>	<p>Turismul balnear este vazut ca prioritar in regiune: are o infrastructura si resurse balneare sustenabila, exista statiuni turistice regionale cu traditie: Felix, 1 Mai, Sangeorz-Bai si se prevede dezvoltarea integrata a altor statiuni de interes local/judetean: Cojocna, Marghita, Tasnad; in romania hotelurile au inregistrat cel mai mare indice de utilizare (50,0%) in statiunile balneare</p>
<p>Potential pentru turismul de nisa</p>	<p>Turism cultural: marile orase intre care si Cluj-Napoca oferă o gamă vastă de locuri culturale/de divertisment, reprezentate de muzee, teatre(2) , case memoriale, vestigii istorice</p> <p>Turism de tineret: In regiune exista un numar important de echipe sportive la toate nivelurile amatori-profesionisti : fotbal, basket, handball; sectii sportive in anul 2003- 642, sportivi legitimati 22.133; de asemenea exista tabere scolare</p> <p>Turismul de aventura si sportiv se poate dezvolta: drumetii, pescuit-exista numeroase lacuri</p>

Regiunea este poarta de intrare dinspre Uniunea Europeana	Inregistreaza trafic de pasageri pe cale rutiera si feroviara, si in crestere pe cale aeriana; puncte vamale cu Uniunea Europeana(2)
Invatamant superior in Regiune	Pentru industria hospitalitatii- hotelarie si alimentati publica au aparut facultati de profil in regiune- in special in Cluj-Napoca- Universitatea Babes-Boliay- Management Hotelier
Puncte slabe	Dovezi pentru fundamentare
Slaba diversificare a infrastructurii de cazare pentru turismul rural and youth tourism (agrotourism, hostels and low cost structures)	Exista putine pensiuni rurale inregistrate de statisticile INS in judete rurale-Bistrita-Nasaud(1), Salaj(2) sau montane-Bihor (2); exista doar 3 popasuri turistice si doar 6 hosteluri
Lipsa de produse turistice si lipsa sustinerii brandurilor	Lipsec produsele turistice care sa se poata vinde in pachete integrate; se pot dezvolta circuite turistice; nu se susin brandurile relevante- care sa se tranforme in turism bazat pe patrimoniu cultural; 1 singur tour-operator in turism balnear
Pondere scăzută a turismului la formarea PIB Regional	Turismul contribuie la formarea PIB in regiunea Nord-vest doar cu 1,6% (Hoteluri si restaurante) sub media Romaniei din ultimii ani – 2,1% in 2002, si sub media altor regiuni din Europa de Est
Lipsa turismului de nisa	Slaba promovare a turismului de nisa (ex potentialul cinegetic pentru vanatoare si pescuit sportiv-de agrement)
Lipsa surselor financiare pentru proiecte de investitii si alocare a acestora pe prioritati comunitare	Slaba colectare la bugetele locale; lipsa unei planificari multi-anzuale a bugetelor de investitii; legislatie deficitara in domeniul avizelor/controlului in turism Lipseste o evaluare a ofertei turistice pe baza factorilor de atractivitate turistica.
Structuri de promovare si informare sunt putine sau absente	Infrastructuri de promovare turistica putine si a retelor de informare de turism Lipseste agentii regionale de promovare a turismului,operatorii internationali; centre de informare, panouri istorice plasate în afara monumentelor, panouri de informare in parcuri turistice
Nivel scăzut de specializare a fortei de	Putine cursuri turistice, persoanele

munca din turism	specializate pleaca spre alte tari; lipsa cunoasteri unei limbi straine, a instrumentelor de marketing si IT
Degradarea patrimoniului cultural.	O buna parte a obiectivelor culturale nu pot fi integrate in circuite turistice aflandu-se in paragina
Ocuparea forței de muncă în turism	Forța de munca ocupata in turism a scazut in ultimii ani in regiune ajungand la 10052 persoane in 2003- doar 1,7% din populatia ocupata , in total economia Regiunii fiind ocupati 581.512 angajati la nivelul anului 2003.Cauza este data si de nivelul redus e salarizare fata de celalalte ramuri economice;
Slaba calitate a infrastructurii de acces	In special in zonele turistice montane exista o lipsa cronica de infrastructuri de acces care limiteaza dezvoltarea turismului desi exista un aeroport international (Cluj-Napoca)
Oportunități	Amenințări
Cresterea capacitatii de cazare turstica in Romania pe fondul definerii turismului ca domeniu economic prioritar	Neglijarea patrimoniului cultural.
Oportunitati pentru turismul de nisa	Turismul de pescuit Turismul la monumente Turismul pentru tineri
Imbatranirea va duce la o crestere a interesului in turismul balnear, prognozandu-se o crestere a ponderii acestuia in turism	Nedezvoltarea infrastructurii rutiere, feroviare si aeriene in regiunea Nord-vest
Creșterea puterii de cumparare in România	Atractivitatea destinațiilor turistice din afara Regiunii, in special inspre turismul montan si litoral
Interes internațional sporit în turismul din parcuri naturale si culturale	Nivel scăzut al cooperării între operatorii liniilor aeriene regulate și agențiile de turism
Crearea de noi statiuni turistice-Vartop(jud. Bihor), Luna Ses, Figa si revitalizarea celor vechi	Lipsa marketingului regional de turism
Accesabilitatea fondurilor de pe FEDER pt. dezvoltarea turismului	Lipsa unei strategii de dezvoltare a turismului la nivel national integrata;